

BAROSS SZÖVETSÉG

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Nemzeti Múzeum Hirlap oszt.

Budapest,
VIII. Múzeum-körút

A „BAROSS SZÖVETSÉG” KERESKEDŐ-, IPAROS- ÉS ROKONSZAKMÁK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK HIVATALOS LAPJA

Előfizetési ára évi 24 pengő.
Tagoknak évi 12 pengő.

Megjelenik minden csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
IV., Bástya ucca 5. sz. I. emelet
Telefon: 1—885—88.

Az „egy kéz” politikája

IRTA: ILOVSZKY JÁNOS

Valóságos sajtóhadjárattal indult meg az utóbbi hetekben mindazok ellen, akik a nemzeti érzésű kereskedelem érdekében elhatározó lépéseket tettek. Panaszként azt hozták fel a cikkekből, hogy az „egy kéz” politikája régi szerzett jogokat akar elkobozni és az üzleteket egy kézbe koncentrálja. Az elfogulatlan olvasó könnyen megítélheti, hogy ezek a tendenciózus közlemények messze estek a igazságtól. Nincs olyan lörekvés Magyarországon, hogy a lökénének, vagy hatalomnak valamely birtokosa egyetlen kézbe akarna összefogni minden értéktermelő munkásságot. Ellenben igenis van lörekvés, amely arra irányul, hogy az évszázados régi cégek, amelyeknek tulajdonosai a nemzetet ért sorscsapások súlya alatt sokáig bémúlt lélekkel túrték az átmeneti helyzet megalázottságát, ismét vissza akarják foglalni régi vezető pozíciójukat a magyar kereskedelemben.

Hol van az megírva, hogy a trianoni megcsonkítottság eddigi keserű másfél évtizedében jogokat lehessen szerezni azok ellenében, akiknek apái és dédapái ezen a földön éltek, dolgoztak és boldogultak? Ezek nem szerzett jogok, hanem elvett jogok. A magyar hazában joga van a boldoguláshoz az olyan kispolgár kereskedőnek és iparosnak, aki két keze munkájával, szorgalmával és becsületességével támasza volt ennek az országnak akkor is, amikor a lúzvonalba kellett érte menni. Nem „egy kéz” ez, hanem kéz a kézben: magyar kéz szorítása a másik magyar kéznek. Fogjunk össze és egységesen, összetartóan, saját fajtánkat szeretve, támogatva, boldoguláshoz jutlva építsük tovább az új honfoglalás nagy művét és elcseszteggünkben is ismerjük fel annak a jelentőségét, hogy magyar kézből magyar kézbe jusson ebben az országban a fehér kenyér, a munka eredménye, a pénz, az érték, a hatalom!

Fokról-fokra kiépítjük a Baross Szövetség szervezetét, hogy ebben a keretben helyet foglaljon a gazdasági életnek minden számottevő

tényezője. Azt akarjuk, hogy a kivételben és behozatalban azok a lökeeros, régi cégek domináljanak, amelyek a válság súlyos mástélelvizében némán túrték a korlátozások béklyóit, de sohasem tértek le üzleti gesztióikban az etikai alapról. Ezek az állam igazi fenntartói, a némán és névtelenül dolgozó kispolgári elemek, akik családát tartanak fenn, gyermekeket nevelnek és gyermekeiknek magasabb iskolákba járatásával

egy-egy fokkal emelik a hagyományokban gyökerezett életszínvonalat családjuk emelkedésében. Ezek örzik igazán a nemzeti jelleget, távol állván még a gondolatától is annak a felfogásnak, hogy a kereskedőnek ott van a hazája, ahol boldogul. Az izig-vérig magyar ember ennek a földnek az erejéből táplálkozik, abból vétetett és abba tér vissza, ha örökre lecsukódnak a szemei. Méltó tehát, hogy ez a föld tartsa

el az ő szerelmeseit és hűséges fiait. Épen ezért nemzeti szempontból végtelenül súlyos és fontos az a munka, amit mi végzünk, amikor hóna alá nyúlunk a kiskereskedőnek és kisiparosnak, felemeljük őt a becsületes munka által teremtett megélhetési lehetőség jómódjára és azt akarjuk, hogy az állam csupa megelégedett, dolgos, jókedvű, derék magyar családapából álljon.

Ez a Baross Szövetség érdeképviseleti munkájának valódi célja és a jövőben a mi kötelességeinket fokozott mértékben fogjuk ezen a téren teljesíteni. És akkor lesz még magyar Karácsony!

A FŐVÁROS KÖZMUNKÁI AZ ELMULT ESZTENDŐBEN

IRTA: SZENDY KÁROLY POLGÁRMESTER

A főváros pénzügyi politikájában, a finandális érdekek mellett elsősorban a gazdasági szempontokat igyekszünk mindig szem előtt tartani. Ez nemcsak elméleti tétel, hanem jelei — azt hiszem — a gyakorlati életben is szembetűnők. Hiszen alig van közület az országban, amelyik több munkaalkalmat és kereseti lehetőséget nyújtana az iparnak és kereskedelemnek, mint a székesfőváros.

Tökeszegény ország ipari és kereskedelmi forgalmában mindig jelentős tényező a közmunka és a közszállítás. Így volt ez Nagymagyarországon is, de még inkább így van ez a világháború után, amikor a sorozatos válságok közt a magántőke bizalmatlan és ennél fogva tartózkodik a befektetéstől. Ilyenkor a közületeknek kell a magángazdaságok segítségére lenni, hogy a gazdasági termelés meg ne akadjon és ezzel a válság még jobban ki ne mélyüljön. A gazdasági szempontok és az ezzel kapcsolatos szociális érdekek, a munkanélküliség leküzdése, a gazdasági krízis idején így a

közületeket fokozott gazdasági feladatok elé állítják.

A városfejlesztés mellett főképpen ez a cél lebegett előttem, amikor 30 millió pengő kölcsön felvételére tettem javaslatot, hogy így a költségvetésen kívül kölcsönpénzekből is lehessen a válsággal küzdő ipart és kereskedelmet alimentálni, ezzel a gazdasági életet a nehéz viszonyok között lendületbehozni s egyúttal a főváros fejlődését is előmozdítani.

A beruházásokra ilyen módon 1936-ban a költségvetésen kívül jelentős kölcsönpénzek is állottak rendelkezésre. A kölcsönpénzekből közel 10 millió pengőt tényleg föl is használtunk beruházásokra az elmúlt évben. Ebből 2,6 millió pengőt a BSZKRT-nak bocsátottunk rendelkezésre a közlekedés javítását és fejlesztését célzó beruházásokra. A Margithid kiszélesítésére 2,4 millió pengő jutott. A balatoni országút budapesti szakaszát megépítettük 1,1 millió pengő költségen. Az Uj Szent János-kórházban szülesszeti és nőgyógyászati pavillont, a Szt. László-kórházban pedig meg-

figyelő pavillont építettünk. Templomok építésére 570 ezer pengőt, iskolaépítésre 630 ezer pengőt fordítottunk. Ezenkívül még több kisebb beruházásokat hajtottunk végre az új kölcsönből.

A kölcsönpénzen kívül a költségvetés is jelentős közmunkákra és közszállításokra nyújtott lehetőséget. Az 1936. évi költségvetésben erre a célra 90 millió pengő állott rendelkezésre, amit természetesen fel is használtunk. Ebből szigorúan vett közmunkákra 25 millió pengő, mégpedig a közszégi háztartásban 12 millió, az üzemek költségvetésében pedig 13 millió pengő jutott. A közszégi háztartás keretében végrehajtott nagyobb közmunkák voltak: templomok építése és restaurálása 650 ezer pengő, utak építése és karbantartása 2,100.000 pengő, csatornák építése és karbantartása 900.000 pengő, a Várhegy lejtőjén a hegycsuszamlással kapcsolatos védőmunkák 270.000 pengő, városfelmérés 235.000 pengő, hozzájárulás a Dunahidak építéséhez 2 millió pengő, szükségglakások építése 600

ezer pengő, épületfenntartás és gépészeti berendezések fenntartása 4 millió pengő, az Elektromosműveknél 8,5 millió, a Gázműveknél 2,1 millió, a Vízműveknél 1,6 millió, a többi üzennél pedig összesen 0,8 millió pengő értékű közmunkát hajtottunk végre.

A közmunkáknál a dolog természeténél fogva nagyobb összeget tettek ki a különféle beszerzések, amelyek mint közszállítások gyarapították a kereskedelem és ipar forgalmát. Tüzelőanyag, élelmiszer, ruházat, ágynemű, anyagok, szerek és eszközök stb. beszerzésére 65 millió pengőt fordítottunk. Ebből élelmiszerre és tüzelőanyagra 12-12 millió, ruházatra és ágyneműre 2 millió pengő jutott. Az Anyagszertár, Házinyomda s Kórházi anyag- és műszerraktár 6 millió pengő értékű árut szerzett be. A többi beszerzés legnagyobb részét az üzemek termelési anyagai tették.

Mindezeket összevéve látható, hogy a főváros az 1936. évben több mint 100 millió pengőt fordított közmunkákra és közszállításokra, ami teljes egészében az iparnak és kereskedelemnek jutott. A jövő évben ez az összeg még nagyobb lesz, minthogy a kölcsönpénzekből nagyobb összeg fog beruházásra kerülni és a költségvetésben is nagyobb hitelt lehetett beruházásokra, közszállításokra közmunkákra előirányozni. A székesfőváros ilymódon igénykezett a magángazdaságot, anyagi erejének megfeszítésével, a mai nehéz viszonyok között segíteni és támogatni.

Soronkívül tárgyalják a munkaidő kihágásokat

A főváros törvényhatósági közgyűlésén legutóbb panaszt emeltek azért, mert a gyakorlatban a minimális munkabérekre vonatkozó különböző rendelkezéseket éppen úgy játsszák ki, mint a nyolc órai munkanapra vonatkozó előírásokat. A munkavállalói érdekeltségek panaszolták fel azt is, hogy a munkaadók sokszor indokolatlanul is kérik a munkaidő meghosszabbításának engedélyezését.

A közgyűlési hangulat folyamán képen dr. Szendy Károly polgármester utasította a rendőrfőnököket, hogy a munkaidő meghosszabbítását, vagy a minimális bérek kijátékosza miatti panaszokat, azok sürgősségére való tekintettel, azonnal vegyék elő és minden más ügyet megelőzve tárgyalják. Egyben utasította a kerületi előjáróságokat, hogy a munkaidő meghosszabbítása iránt eléjük terjesztett kérelmek elbírálásánál a legszigorúbban járjanak el.

Tanonckérdésünk iskolai iránya a fővárosban

Irta: **Felkay Ferenc** dr. tanácsnok
a székesfővárosi közoktatási ügyosztály vezetője

Minden iskola célját és fejlődésének irányát az élet szükséglete szabja meg. Bár az iskola bizonyos tekintetben konzervatívabb, mint a köznevelés más intézménye, mert a múlt nemes hagyományainak tisztelése is egyik igen fontos feladata, de mégsem állhat meg a fejlődés útján, csak óvatossággal, mivel irányzatának változását már begyógyított, tehát a köz által approbált elvek szerint viheti csak keresztül. Ez a multhoz való ragaszkodás biztosítja a nemzet fejlődésének fokozatosságát s azt, hogy az iskola — mint a jövő nevelője — nem lesz a politikai és pedagógiai irányok akaratonkénti eszköze.

Azonban, mint említettem, működésében nem merevedik meg, hanem követi a fejlődő életet. Mivel pedig a legtöbb iskolafaj szervezete és tanterve kifejezetten, az életet követő változások inkább csak módosítások és simulás a korhoz s ezek a módosulások csak ott szemléltethetőek szembevetésben, ahol az átalakulás alapvető, vagyis ahol a visszamaradás következtében a fokozatos fejlődésben nagyobb ür támadt.

Ez volt a helyzet a tanonc-

oktatásnál. Az ötvenéves tanonciskola nem követte a rohanó technikai fejlődést azonos tempóban, hanem elmaradt tőle. A szűk keretek és lehetőségek, melyekbe a múlt beleszorította, megakadályozták szabad mozgását, terjeszkedését s az élet követelményeihez való alkalmazkodását.

A világháborút követő forradalmak utáni fellendülésben, mikor az előző visszaesés következtében az elmaradottság még feltűnőbbé válik, megindult az iparostanoncoktatás további kiépítésének, továbbfejlesztésének a munkája.

A főváros, mely közönségesnek kulturális megértése és áldozatkészsége révén mindig a kor színvonalán tartotta oktatási intézményeit, ezen a téren is megkereste a fejlesztés útját és lehetőségeit, mégpedig úgy, hogy az külön terhet ne jelentsen az amúgyis igénybevett adózó polgároknak. Tette ezt nemcsak a főváros tekintélye, hanem elsősorban az iparosság és kereskedelem érdekében, hogy a jövő generációt, az utánpótlást a kor kívánalmai szerint nevelhesse.

Iskola és műhely

A megvalósításnál természetesen az iskola célja, illetve rendeltetése és a kor szükséglete szabta meg a fejlesztés irányát. Mi a tanoncnevelés célja és rendeltetése? Nem lehet más, mint istenfől, hazájához hű, becsületes és szakképzett, intelligens, haladásra fogékony és erre képes iparost, kereskedőt nevelni.

Ennek a célnak megvalósítása két tényező közös munkája: a tanonctartó mester, illetve kereskedő és az iskolai feladata. A mai körülmények között egyedül egyik tényező sem tudja elvégezni, hanem csak közös, megértő és egymás munkáját kölcsönösen megbecsülő és támogató együttműködéssel.

A műhely és üzlet a termelésre és forgalomra rendezkedik be. Üzemének, üzletének irányát és menetét a tanoncképzésnek nem rendel-

A tanműhely — rendszer felé

A tanonciskola tehát nem öncélú intézmény, mint ahogyan a többi iskolafaj sem az, hanem munkája épen az iparosság és kereskedelem érdekeit szolgálja. Ezt pedig feladatának minél tökéletesebb betöltésével éri el s ezzel nemcsak a közösségnek válik hasznára, hanem elsősorban és közvetlenül a tanonctartó mesternek és kereskedőnek, mivel munkájával a gyakorlati ismeretek

együttes szerepe

heti alá, hanem ennek a nevelésnek kell az előbbibe illeszkedni s így természetesen nélkülözi a szakma egész területét felölelő képzést s a tanítást megkönnyítő módszeres fokozatosságot. Ezenkívül pedig az üzem és üzlet épen a sajátos és a céljának megfelelő berendezkedésnél fogva nem vállalhatja magára a tanonc elméleti képzését, mely pedig a szakmájának elsajátításához szintén nélkülözhetetlen. Itt lép tehát előtérbe az iskola szerepe, melynek feladata a tanoncnevelés ezen hiányait pótolni, illetve a szükséges elméleti ismereteket megadni, a mesterség gyakorlatait indokolni s az általános és szakirányú művelésen kívül a vallásos és nemzeti nevelést megvalósítani s ezzel előmozdítani, hogy a tanoncnevelés célja minél tökéletesebben keresztülvitessék.

megszerzését és azt igyekezni előmozdítani, hogy az életbe kilépve, a társadalomnak hasznos tagjává, mesternek pedig hűség munkatársává legyen.

Ezen céloknak megfelelően oszlik meg a tanonciskola tanterve, melyben a nagyobb részt a szakismeretek: szakrajz, technológia, áruismeret, kereskedelmi ismeretek, könyvvezetés, költségvetés, üzleti levelezés tanítása fog-

lalja le, míg a többi tantárgy: hiltan, magyar nyelv, földrajz, történelem, közgazdaságtan, ipari és kereskedelmi számítás, természettan, vegytan stb. a vallásos és nemzeti nevelést szolgálják és részben a szakismereteknek az alapját képezik.

A tanterven kívüli azonban fontos a módszer kérdése is, mivel az nemcsak az eredményt, hanem a felszerelés kérdését is érinti, sőt befolyásolja.

A tanoncnak szakmájához szükséges elméleti és gyakorlati ismereteket kell megszerznie. Az ipar technikai munkával termel, tehát a mesterség elméletén kívül annak gyakorlati fogásait kell megtanulnia. Ez meghatározza a helyes módszert is, amely kell, hogy gyakorlati legyen. Ezért a főváros a tanonciskoláit felszerelle megfelelő gyakorlótermekkel (tannműhelyekkel), ahol a szakismereteket legfőképp a technológiát: az anyagismeret, feldolgozásának módjait, lehetőségét és eszközeit (szerszámokat és gépeket stb.) képesített szakemberek módszeres felépítésben gyakorlati úton tanítják és a mesterség fogásait és munkamenetét a tanulók erre a célra szolgáló munkadarabon elvégzik. Hangsúlyozni kívánom, hogy ezek tanításra berendezett technológiai gyakorlótermek s nem termelésre szolgáló műhelyek, melyekben tehát nem eladásra alkalmas iparcikkek készülnek, hanem tisztán gyakorlati oktatásra szolgálnak. Két okból sem lehet ez másképpen: először, mert a főváros vezetősége már csak elvi okokból sem támaszthat még elenyészőn csekély konkurrenciát sem annak az iparost, kinek tanoncait minél intenzívebben kívánja iparának ismereteire megtanítani másodsor, mert a tanonciskola heti óraszámára az elvégzendő anyag nagy terjedelme erre módot sem nyújt. Az elkészült rész munkák anyaga, ugyanis részben átalakítva más feladat megoldására szolgál, részben pedig idővel selejtezésre kerül; esetleg egyes e célra alkalmas darabok az oktatás más területén szemléltetési eszközzé vagy rajzmodellnek használhatók fel. Tehát ez az oktatási mód tisztán csak a szükséges és nélkülözhetetlen gyakorlatiasságot és az

**Kecskeméti
konzerv**

eredmény növelését célozza. Jóllehet ezzel a kiadásokat emeljük, de ezt az áldozatot a főváros az iparosság és kereskedelem érdekében szíve-

Uj irányok

De nemcsak a szakmerek, hanem a többi tárgyak tanításában is a helyes gyakorlatiasság megvalósítására törekszik s az erre szolgáló eszközöket minél bőségesebben igyekszik az iskolák rendelkezésére bocsájtani.

A fejlesztésnek a sok külső akadályon kívül még két legnagyobb hátránya a célnak megfelelő iskolaépület s csak ennek a hivatásnak élő szakképzett testület hiánya volt.

Az önálló és csak ennek a hivatásának élő oktatói kar

sen meghozza, abban a meggyőződésben, hogy ezen törekvését az ipar és kereskedelem üzői és illetékes szervei megértéssel támogatják.

megalakítása után a főváros területén szétszórta elhelyezett tanonciskolákat (iparos- és kereskedőtanonciskolákat) szakmák szerint összevontuk s külön épületekbe helyeztük el. Ezzel nemcsak azt értük el, hogy az iskolákat megfelelően berendezhettük és a szükséges eszközökkel felszerelhettük, hanem nagyobb mértékű megtakarítás-hoz jutottunk. Az iskolák elhelyezésén és felszerelésén kívül ugy a szervezeti, mint a szükséges tantervi modernizálást is keresztül vitte.

Önálló szakfelügyelet

Az önállósítást folytatva az 1933. évi VI. t. c. alapján megalkotta az iparostanonciskolák önálló szakfelügyeletét, mely szintén a tanítási eredmények növelését célozza. Az iparostanonciskola fejlesztése terén elért számottevő eredményeket a törvény figyelembe vette, mert a szakirányú iparostanonciskolát a népoktatási intézmények sorából a középfokú iskolák közé sorozta. Ez a besorolás egyben a közelmúlt haladásának fokmérője is, mely azonban a jövőt illető kötelezettségekkel jár s melyet teljesíteni óhajtunk.

Azonban nemcsak az iskolával foglalkoztunk, hanem a vele összefüggő kérdésekkel is és ezért az ipartörvényre-nyvizio alkalmából a tanonc-ügy egész területét felelő felfejlesztést tettünk az illetékes minisztériumba s javaslataink eredménye a törvényben kifejezésre is jutott.

Ugy a társadalomra nézve, mint a tanonclartó mester és kereskedő szempontjából sem közömbös a tanonc szociális helyzete, mely ma, jól tudjuk, sokszor elszomorító. Az éhes, megfelelő hajlék nélkül tengődő tanonc nemcsak az elégedetlenkedők táborát növeli, hanem munkára és mestersége tanulására is kevésbé alkalmas. Ez az elgondolás eredményezte, hogy a tanonciskolák tanulói mindazon kedvezményekben és a reászoruló szociális támogatásban részesülnek, mint a többi iskoláké. Ezen felül elhagyottságuk enyhítésére a főváros vezetősége eddig három tanoncotthont (két fiú és egy leánytanoncotthont) állított fel, ahol a nagyobb lömeg ingyen, a másik része csekély havi díjért étkezést, lakást, fürdőt és mosást kap megfelelő felügyelet és nevelés mellett.

A fővárosban jelenleg 9983 fiú és 3936 leány iparos és 1632 fiú és 119 leány kereskedőtanonc van, jelek szerint számuk növekedése várható. Eddig öt központi fiú

és egy leány iparos- és egy központi kereskedőtanonciskola van hová az iparostanoncok mintegy 60%-a, kereskedőtanoncoknak pedig 100%-a jár Szendy Károly polgármester, aki a korszerű tanoncotthont kezdeményezte és megvalósította, 900 ezer pengő felvételét irányozta elő egy új beruházási program keretében modern tanonciskola építésére. Ezzel és még egy-két épület rendelkezésre bocsájtásával reméljük befejezni az összes szakirányok központosítását és ezzel karöltve a szociális intézmények szaporítását. Vezetésem alatt folyamatban vannak a fővárosi tanonciskolák helyi tantervének és szervezésének munkálatai, melyek közeli befejezése küszöbön van. Ezzel tető alá kerül a tanoncotthontás.

Ezek azok az elvek és irányszempontok, melyeket a főváros vezetősége a tanonciskolák önállósítása tanulmányi és nevelési céljainak elérésénél követ és követett.

A jelen állapotok és a mult vezéreszméi magukban foglalják a jövő fejlesztésének irányát. A program más nem lehet, mint a megkezdett uton és irányban haladni tovább, míg el nem érünk a tanoncotthontás teljes kiépítéséhez.

A közeljövő feladatai adva vannak. A polgármester ur kijelölte az irányt. Az ő személye s talán szabad megemlítenem eddigi működésem s az iparossággal a multban kifejtett munkálkodásom biztosíték, hogy ettől az iránytól nem lesz eltérés s hogy ez csak előre és fölfele vezet, ha az iparosság és kereskedők ugy személyükben, mint szerveikkel támogatnak bennünket a közös cél megvalósításában! Budapestet az ipar kereskedelem tette elsősorban nagygyá, azt óhajljuk, hogy a jövő fejlődésében is döntő tényezőként szerepeljen.

Ujévi üdvözlés

a Baross Szövetségben

Hagyományos szokásnak megfelelően a Baross Szövetség tagjai Ujlesztendő napján a szövetségi székházban pontban fél 11 órakor összegyűlnek. Az ünnepi beszédet dr. Furebl Győző ügyvezető igazgató alelnök mondja. Országos elnökünk válaszában a Szövetség ujévi programját fogja kifejteni.

TORMAY GÉZA államtitkár az Orsz. Idegenforgalmi Hivatal elnökének nyilatkozata

A külföldi államokban bekövetkezett pénzevalvációknak idegenforgalmunkra gyakorolható kedvezőellen befolyásának elhárításáról a szerkesztőnk által hozzá intézett kérdésre következő nyilatkozatot adta.

Az egyes nyugati államokban bekövetkezett pénzevalvációk kétségtelenül próbára fogják tenni országunk idegenforgalmi felkészültségét. Megvannak azonban az eszközök arra, hogy azt a nagy versenyt, amelyet az ellátás olesőbbulása egyes külföldi államokban, így különösen Olaszországban és Svájcban az idegenek elvonása szempontjából itthon tapasztalni fogunk, a siker reményével küzdhetjük le.

Az a konszolidáció, rend és biztosság, amely politikai szempontból Magyarországon a kilengések bekövetkezését kizárja, nagyon fontos tényező, amellelt, hogy eddigi külföldi látogatóink ezután is visszatérjenek hozzánk.

Hírvevő szolgálatunk, melyet a külföldön erősen fokozni fogunk és idegenforgalmi képviseléseink, valamint a jövő évben megnyitandó új külföldi propagandirodáink újjan gondoskodni fogunk arról, hogy a külföldi közvéleménynek hazánk konszolidált viszonyait tekintetében táplált kedvező véleménye továbbra is ébren tar-

tassék, sőt megerősíttessék.

Itthon pedig mindenesetre meg fogunk tenni minden lehetőt arra, hogy aki hozzánk jön, az jól érezze magát. Vasuti közlekedésünket tökéletesítjük, utainkat az autóturisztika igényeinek megfelelően építjük, szállodáinkat pedig úgy a fővárosban, mint a vidéki városokban és más idegenforgalmi helyeinken is igyekezni fogunk olyan karba hozatni, hogy azok kényelmet s minden modern igényt biztosítsanak a külföldiek részére. Természetes dolog, hogy az egész magyar gazdasági életnek és főképen a vendéglátó üzemeknek támogatniok kell minket a külföldi verseny elleni küzdelemünkben. Eस्पedig főképen azért, hogy a külföldi hasonló üzemek olesőbbodását az árakban idehaza is követik s ekként a külföldiek el-látásában más államokkal szemben versenyképesek mar-radunk.

Ha mindezek megvalósítására a gazdasági tényezők a hivatalos körökkel összefog-nak, akkor nem kell félnünk, hogy a külföldi devalvációk a jövő évben nálunk az idegenforgalmi látogatottság dolgában kedvezőtlen befolyást fognak gyakorolni.

A pécsi Hamerli-gyár 75 éves jubileuma

A minap szép jubileum zajlott le Pécselt a Hamerli-féle kesztyűiparban, mely fennállásának 75-ik évét ünnepelte. A kesztyűgyár tulajdonosai, a hírneves Hamerli-család unokái, akik valósággal uttörő munkásságot kezdtek meg és Magyarországon a kesztyűipar kiterjesztése az ő nevékhöz fűződik. Tagadhatatlan az is, hogy a gyáripari kesztyűgyártás terén egyenesen kezdeményezők voltak. A szép jubileum alkalmából dr. Makay István polgármester és Baumann Emil kamarai alelnök köszöntötték a nagy-szerű vállalatot.

Ajándék, mindenkinek örömet jelent

- * Meinl-kávé, Meinl-tea ünnepi csomagolásban
- * Szépen díszített áruösszeállítások
- Ajándékkosarak, háztartási csomagok minden árban
- * Borok, likörök, konyak kosarakban és kazettákban
- * Ajándék-kézbesítés
- * MEINL GYULA r. t. minden fiókületéből

Országgyűlési képviselők KARÁCSONYI ÜZENETE a Baross Szövetséghez

A Baross Szövetség a keresztény ipar és kereskedelem érdekeiért heroikus küzdelmet folytat, melyet a nemzeti társadalom színe-java fokozódó érdeklődéssel kísér. A törvényhozás tagjainak nagy része gondosan rajta tartja a szemét ezen a harcon és nemcsak lelkiileg, meggyőződésbelileg, hanem gyakorlatilag is vallják a Baross-eszmét. Nem szokásunk, hogy közéletünk kitűnő férfait minden alkalommal háborgassuk nyilatkozattételével, de most Szent Karácsony ünnepén mégis fontosnak tartot-

tuk, hogy közülük egyesek szóljanak Baross testvéreinkhez. A képviselőház tagjai három szempontot vettek figyelembe. Elsősorban a keresztény szolidaritás társadalmi kiépítésének szükségességét, azután a magyar törvényhozás sorainak gazdasági szakférfiakkal való gazdagítását és végül egyes konkrét gazdasági kérdéseket.

Az egyes nyilatkozatok élénken tükröztetik vissza érdemes törvényhozóink felfogását és a Baross Szövetséggel való lelki kapcsolatát.

CSIK JÓZSEF

A keresztény öntudat és szolidaritás fokozása a mindennapi életben is kívánatos, természetesen tehát, hogy a gazdasági élet terén is meg kell ennek nyilvánulnia. A keresztény aktivitásról napjainkban egyre több szó esik és ez magában véve biztató jele annak, hogy ennek a szolidaritásnak morális jelentőségét megértette a keresztény társadalom. Természetes, hogy ezt az öntudatot megfelelő propagandával fokozni lehet és fel kell hívni embertársaink, hitvestvéreink figyelmét a krisztusi szeretet és megértés tanításaira, amelyek egymás segítését, támogatását keresztényi kötelességgé teszik. A gazdasági életben nincs többre szükség, mint arra, hogy e tanítások értelmében fogja fel az iparos és kereskedő társadalom a maga hivatását, üzleti elveiben ezeket tartsa szem előtt, éppen így a közönség. A keresztény üzletember öntudatos moráljához tartozik az is, hogy a maga iránt keltett bizalmat megbízható minőségű és mérsékelt árú cikkeivel fokozza.

vitész SOMOGYVÁRY GYULA

A keresztény iparos és kereskedő társadalom gazdasági fellendülésének első feltétele szerintem az óriási tökéssel dolgozó áruházak és gyárüzemek versenyének mérséklése. Egyébként úgy látom, hogy ebben rejlik a jövő fejlődésének szükségesszerű iránya is. Ennek előbb-utóbb be kell következnie és pedig — talán eleinte kissé furcsán hangzik, de a közönségnek meg kell ezt tanulnia — a légi hadviselés szempontja miatt, amely a jövő háborújában domináló szerepet kap és amely feltétlenül maga után vonja, hogy a nagy ipari és kereskedelmi komplexumok környékén felhalmozott óriási értékeket az egész ország területére elosztják, vagyis a termelést de-

centralizálják, kisebb, az országokban szétszórta üzemek feladatává tegyék. Ettől a még kevésbé ismert szemponttól eltekintve mindent el kell követni, hogy minél több önálló és tökéreos kisegyszertencia teremtsével több adóalanyt biztosítsunk az ország számára.

A magyar háziipar és a népművészet termékeinek értékesítése, jobb piacokhoz juttatása tekintetében igen sok feladat vár még ránk. Mint képviselő, sokat foglalkozom kerületem ilyen irányú dolgaival és mint a »Gyöngyösbokréta« mozgalom egyik elindítója, jól ismerem ennek a problémának minden részletét. Mindent el kell követnünk e termékek nagyobb mennyiségű előállít-

tása érdekében s tudom, hogy a kormányzat a megfelelő külföldi piacok felkutatására ma is mindent elkövet. Így is kell ennek lennie, mert ha erre a munkára buzdítanók a népet anélkül, hogy abból megélhetése is biztosítva lehetne, olyan kudarc veszélynek tesszük ki magunkat, amelynek nem szabad bekövetkeznie. Rövidesen ebben az irányban a parlamentben is konkrét javaslatomat fogom előterjeszteni. Egyébként Bornemisza Géza pártatlan szakismerettel és lelkesé-

TÖRS TIBOR

annek fontosságát hangoztatta, hogy a magyar parlamentben nagyobb számban legyenek jelen gazdasági szakférfiak.

— Mint hírlapíró, aki a parlament tagja vagyok — mondotta — a legnagyobb mértékben szükségesnek tartom, hogy a parlament rendelkezések megjelölő számú gazdasági szakemberekkel, mert szakszerű állásfoglalások nélkül soha nem lehet megtalálni sokszor éppen a legfontosabb gazdasági problémánál az igazságos és megnyugtató döntést. A szakférfiak talán sokszor másként látják a helyzetet, mint a laikusok, akik a gazdasági vonatkozások figyelmen kívül hagyása esetén nem ítélték meg egy-egy megoldás helyes voltát. A két komponens megfelelő együttműködéséből születhetik meg azután olyan törvényjavaslat, amely a gazdasági élet tényezőit és a nagyközönséget egyformán kielégíthetik.

— Sokszor esik mostanában szó az adóterhek igazságosabb és arányosabb elosztásáról. Az ország belső gazdasági rendje érdekében kétségtelenül elsőrangú kormányzati feladat ennek megoldása. Minden érdekképviselő természetesen arra iparkodik, hogy tagjainak közterhein könnyítsen. Közszükség e különböző termelési ágak érdekeinek harmóniába hozatala adópolitikai téren is. Elvileg minden olyan törekvést, amely az igaztalanul súlyos terhek könnyítéséért célozza, támogatni kell. A világgazdasági forgalom mai bénasága miatt természetesen nem élénkült meg fel a gazdasági élet vérkeringése annyira, hogy jelentősebb gazdasági fellendülésről beszélhetnénk, aminek természetes következménye volna az is, hogy különböző termelési ágak a rájuk kirojtott terheket könnyebben tudnák elviselni.

— Mindent el kell követnünk, hogy a háziipari termékeink számára a világ fontos piacait biztosítsuk és szaporítsuk. De az ország hatá-

déssel támogatja ezt a mozgalmat ép úgy, mint a keresztény kisipari társadalom talpraállítására irányuló törekvéseket, aminek egyik módja az említett és a Baross Szövetség által kezdeményezett kézművesipari kiállítás és árucarnok megteremtése is. Bizonyos, hogy a miniszter ezt a gondolatot éppen olyan szeretettel karolja fel, mint a már meg is valósított kisipari kivitelezési ötletét, amely máris komoly sikereket mutat fel.

rain belül is fokozottabb érdeklődést kell keltenünk a magyar háziipar művészi értékű cikkei iránt, hiszen ha mi magyarok nem karoljuk fel ezeket a cikkeket, hogyan várhatjuk a külföldtől, hogy azokat megvásárolja. Bornemisza iparügyi miniszter a magyar háziipar külföldi propagandája terén igen szép eredményeket ért el és tettekkel igazolta, hogy lelkes barátja és támogatója a magyar háziiparnak. Nemcsak gazdasági szempontból, tartom fontosnak ezt a propagandát, hanem erkölcsi szempontból is, mert a háziipari elfoglaltság a falu népére üdvös nevelő hatással van.

— Az idegenforgalmi propagandából a magyar kereskedelemnek is ki kell vennie a maga részét. Tisztes multja garancia arra, hogy ezen a téren sikert is fog elérni. Mindenesetre fontos, hogy a magyar kereskedő tiszteltben tartsa azokat az alapelveket, amelyek a nagy tradícióju angol kereskedelmi

VÁNCZA SÜTŐPOR A VEZETŐ MAGYAR MÁRKA!

életben nyilvánulnak meg, amelyek első szabálya, hogy mindig jó minőségű árut, úgynevezett standard-árut nyújtson, amelynek árában se legyen túlságos ingadozás. Nincs kinosabb, mintha a nálunk vásárló külföldit az a kellemetlen meglepetés éri, hogy borsosan drága árat fizetnek vele értetlenségben holmikért és kizsáknálják tapasztalatatlanságát a nyelvben vagy az üzlethelyesben való járatlanságát. Miután a magyar kereskedelemnek ebben a tekintetben nem lehet semmiféle panaszt szemére vetni, hiszem és remélem, hogy a magyar kereskedelem teljes mértékben meg tud felelni az idegenforgalmi propaganda terén reá várakozó feladatoknak.

De jóllaktam 3 fillérért!

Bizony, egy csésze finom Kneipp malátakávé,
valódi Franck kávépótlékkal, tejjel és cukorral
nem kerül többé 3 fillérért
és reggeli vagy uzsonna 3 fillérért

valóban **nem luxus!**

KRÜGER ALADÁR

érdekes nyilatkozatában mindenekelőtt a nemzeti irányú gazdasági érdekképviselések működését hangoztatta.

— Csak az ilyen érdekképviselések munkája képzelhető el és lehetséges ma, amikor a világon mindenütt hasonló irányzatot tapasztalunk. Amikor Németország és Olaszország egész gazdasági életét nemzeti alapra állítja át és amikor nálunk is határozott nemzeti irány a mi politikai életünk alapfogalata, természetes, hogy gazdasági életünk megalapozása is csak nemzeti irányban lehetséges. *Nálunk sajnos a gazdasági érdekképviselések jelentékeny része nélküli a határozott és kimondott nemzeti alapot.* Ezeket feltétlenül ki kell cserélni az egész vonalon nemzeti irányú érdekképviselésekkel.

— Ebben az irányban kapcsolódik a Baross Szövetségnek az a feltétlenül helyes és dicsérendő törekvése, hogy évszázados magyar cégeket kiviteli és behozatali lehetőségekhez akar juttatni. Márólnapra alakult alkalmi vállalkozásoknál sokkal eredményesebben tudják a régi cégek még a mai kötött deviza rendszer mellett is az export és import nehézségeit leküzdeni. *Ezeknek a cégeknek meg van a tőkebeli és technikai felkészültségük és másrészt az a jóhírűvük, amely őket a feladatokra elsősorban teszi alkalmassá.*

— Fontos feladatai vannak a magyar kereskedelemnek idegenforgalmi téren. A magyar ipari és mezőgazdasági

ERŐDI HARRACH TIHAMÉR

A keresztény gazdasági társadalom fellendülése valóban a keresztény öntudat és szolidaritás fokozása révén érhető el leginkább. Ezt az öntudatot és szolidaritást összefogással, egymás támogatásával érhetjük el ma, de ha a jövőre gondolunk, arra kell a súlyt helyezni, hogy a most felszűrülő generáció olyan gazdasági nevelést kapjon, hogy lelkében ez az öntudat élő valóság legyen s olyan képzettséget nyerjen, amely alkalmassá teszi a legnehezebb gazdasági funkciók hibátlan lebonyolítására is. Ez évek hosszú munkáját igényli és csak céltudatos neveléssel érhető el. Ha majd ez a generáció elfoglalja az öt megillető gazdasági pozíciókat az országban, bizonyára gondoskodni fog arról is, hogy a ke-

cikkek jó minőségére, megbízhatóságára ennek a kereskedelemnek kell elsősorban felhívnia a külföldi figyelmét. Ennél is fontosabb azonban, hogy közvetlen kapcsolatot teremtsen a külfölddel s a sok közvetítő kéz kiküszöbölésével a lehető legrövidebb uton juttassa termékeit a termelőktől a külföldi fogyasztókig.

— *Sajnos, a keresztény kereskedelem ma sem veszi ki részét az export és import lebonyolításából a kivánatos mértékben.* A gazdasági életben még mindig alárendelt szerepet játszik, mert hiányzik belőle az a keresztényi öntudat és szolidaritás, melynek fokozottabb mértékben kellene áthatnia úgy a keresztény kereskedő társadalmat, mint a keresztény vevőközöniséget. *A keresztény publikum nem támogatja kelendő módon a keresztény kereskedelmet.* A keresztény iparoság és kereskedelem nagy hibája az is, hogy nem tanulta meg az ötletes reklám-propaganda módját. Ehhez is hozzá kell szoktatni. Ennek hiánya miatt van kevesebb vásárlója, mint egyéb üzleteknek. És még egyet: *sok kárt okoznak éppen a keresztény kereskedelmek és iparnak a kontárok, akiket ki kell magából közönsélnie ennek a társadalomnak.* Ezek olcsó, de rossz munkája legtöbbször éppen a keresztény iparosnak árt, mert elveszi a keresztény rendelők kedvét attól, hogy megbízható keresztény iparoshoz és kereskedőhöz forduljanak.

resztény iparos és kereskedő társadalom ekkor kétség-telenül beáll gazdasági fellendülése necsak átmenetileg, hanem tartós, nemzedékeken keresztül folyamatossá állapott.

— A magyar mezőgazdasági termények versenyképességének fokozására — sokan úgy gondolják — ma már nincs is szükség és ezek hivatkoznak agrár termelvényeink kiválóságára. Ez a fel fogás csak részben állja meg a helyét, mert bizony a minőség tekintetében még sok a panasz a külföldi részéről. Hiányzanak a standard minőségek, egységes fajták, a gondos csomagolás, a szállítási technikának azok a bevált módszerei, amelyeket a külföldi exportörök gondosan betartanak. Az árak biztosítá-

sa gondosan előkészített kereskedelmi szerződések útján volna elérhető.

— Az adóterheket illető panaszok közül elsősorban a kisipari társadalom kívánásai érdemelnek figyelmet Köztudomású különösen a falusi kisiparoság súlyos anyagi helyzete, amely a mezőgazdasági válság éveiből származik még s amelynek hatásait még ma is érzi, amikor a mezőgazdasági helyzetben bizonyos javulás tapasztalható. *Remélhető, hogy ezzel a javulással párhuzamosan a kisipar is könnyebben viseli el a rája háruló adóterheket.* A falusi kisiparoság és kiskereskedelm, valamint a mezőgazdaság — véleményem szerint — szorosan egymásra vannak utalva, adóproblémáikat tehát úgy kell megoldani, hogy érdekeik harmóniába legyenek hozhatók.

— *A legnagyobb örömmel üdvözölöm a Baross Szövet-*

ségnek azt az akcióját, hogy a régi évszázados cégeket bekapcsolja a kiviteli és behozatali üzletbe. Ezek a régi patinás cégek még áldozatok árán is fenntartandók és jogosult, hogy az export-import lebonyolításában a maguk méreteihez képest ők is részlegyenek.

Idegenforgalmi propagandának sikere is leginkább ez ismert nagymultú cégek révén biztosítható. A külföldit olyan üzletekkel kell megismertetnünk, amelyek jó minőségű magyar árut megfelelően mérsékelt áron bocsátanak rendelkezésére, mert a kereskedők részéről elkövetett minden ezirányú visszaélés káros kihatásokkal jár az idegenforgalmi propaganda szempontjából, de kárt okoz azoknak a cégeknek is, amelyek a kereskedői morál szempontjainak könnyelmű elhanyagolásával szolgálják ki a külföldi vevőt.

vitéz VÉGHVÁRY JÓZSEF

A keresztény öntudat és szolidaritás fokozása a magyar gazdasági életben elsősorban nevelő munka. Ezt az iskolákban, főleg pedig a szakiskolákban kell elkezdni, hogy mire az így oktató generáció felszűrül, ezen öntudat és szolidaritás már világosan éljen lelkében. Ezenfelül összetartást kell tanúsítania a keresztény kereskedő- és iparos-társadalomnak a maga legfontosabb létkérdéseiben, amelyek harmonikus megoldása csak így remélhető. Éppen ezért tartom fontosnak a keresztény és nemzeti irányú gazdasági érdekképviselések erőteljes munkáját s ebben a tekintetben példaadó szervezet a Baross Szövetség, amely igen helyesen a gazdasági életnek minden ágában iparkodik a maga tagjainak megélhetését jól előkészített akciókkal biztosítani és jólétét fokozni. Teljesen legitím mozgalom az is, amelynek révén fokozott részt akar garantálni a régi magyar cégek számára úgy a kivitelben, mint a behozatalban.

Ami egyébként termelvényeink versenyképességét illeti a külföldön, meg kell valósítani azt, hogy itt nem egy-egy kiküszöbölendő panasz van. Különösen áll ez a gyümölcsnél. Nem lehet propagandát csinálni például a magyar almának, amikor harminc különböző fajtát termelünk és nem törekszünk olyan márkás árú előállítására, amely ezt az izes magyar gyümölcsöt a külfölddel jobban megkedveltetné. Áll ez még a magyar barackra is, amelynek exportja pedig igazán hatalmas, de mégis előfordult, hogy a kivitelre nem alkalmas fajtákat is termelünk, még hozzá Kecskeméten, amelynek pedig a világhírűvé vált rózsabarcak fajtáján kívül más barackfajtával nem kellene foglalkozni. A magyar búzánál és tengerinél már jobb a helyzet, a bányai búza vetekszik a világ legjobb búzafajtáival.

Háziipari termékeink értékesítése terén még nagyon sok a feladat. Itt nagyon nagy baj — és ezen sürgősen segíteni kell —, hogy a háziiparral foglalkozó falusi lakosság nem élvezi munkájának kellő ellenértékét. Közvetítők vágják zsebre a hasznat ezektől a szegény emberektől, akik éhbéért dolgoznak élelmes vállalkozók számára. Sokszor látástól vakulásig robotolnak ezek a kiuzsorázott emberek s egy napi keresetük nem tesz többet harminc fillérért, míg cikkeiket ezen összeg tiszteresén adják el vállalkozóik. A külföldi értékesítés még nincs megszervezve minden vonatkozásban, bár az utóbbi években dicséretes előrehaladás tapasztalható. Bízom benne, hogy Bornemisza miniszter, illetve a magyar és népművészet nagy barátja nem ejti el ezt a kérdést, amelyet megnyugtató megoldáshoz kell juttatni.

Az alkalmazott nem felel a főnök ipari kihágásáért

A Kihágási Tanács 1.954—1936. kih. sz. végzésével igen érdekes álláspontot foglalt el egy konkrét ügyben, ahol arról volt szó, hogy egy fényképész-mesterséget űző ellen eljárást indult, mert az ipargyakorlására nem volt szabályszerű jogosítványa. Az eljárásban az alkalmazottakat is belevonta az alsóbbfokú hatóság, mégpedig mint másod-, harmad- és negyedrendű vádlottakat. A Kihágási Tanács az alkalmazottakkal szemben az eljárást teljes mértékben hatálytalanította azzal az indokolással, hogy az alkalmazottakra nem tartozik annak vizsgálata, hogy munkaadója szabályszerűen jár-e el az iparjogok gyakorlása terén.

Hirdessen a Baross Szövetség lapjában!

A Főméltósági Kormányzói pár olaszországi és ausztriai útja

Az előző héten a Baross Szövetség Idegenforgalmi és Földügyi Főcsoportjának előadásorozatában Sztankovics Viktor dr., a rádió színpere zsufolásig telt terem

előtt tartott felolvasást a *Főméltóságú Pár* legutóbbi külföldi útjáról. A színes előadás egyes szemelvényeit alant adjuk.

Megérkezés az Örök Városba . . .

Már a megérkezéskor megragadó volt az a kép, amelyet a kormányzói látogatásra felkészült Terminipályaudvar Rómában nyújtott. A városnak ez a központi pályaudvara alaprajzában hatalmas katedrálisra hasonlít, amelynek középső csarnokához jobb- és baloldalt még két tekintélyes, több vágánypárral rendelkező oldalháló csatlakozik. Huszonnégy órával a kormányzó úr vonatának érkezése előtt már káprázatos díszben tündökölt a főcsarnok. A falakon körül minden két méterre tíz-tíz, váltakozóan olasz és magyar zászló díszlett, amelyet hó! a savoyai kereszttel, hol pedig a litorok vesszényalbjával díszített címerpajzs fogott csokorba. Minden zászlócsokor alatt egy-egy babérfa állott, az emeletmagasságban körüskörül húzódó ablakok mindégvikéből pedig arany-szegélyű biborbárony szőnyegek függtek alá. A két első befutó sínpart, hogy a fogadás szertartásaihoz kényelmes helyet teremtsenek, az üvegsarnok teljes hosszában fehér vászonnal bevont dobogóval borították be egészen szorosan a kormányzói vonat számára kijelölt harmadik vágánypárig. A királyi városarnok magasságában ezután ettől a vágánypártól a csarnok bejáratáig piros bársony futószőnyeget fektettek keresztbe a dobogón és érdekes volt megfigyelni, hogy az érkezéskor milyen hajszálpontossággal a bársonyszőnyeg végénél állt meg a kormányzó úr kocsija, úgy, hogy az ajtóból kilépő kormányzói pár egyenesen a szőnyegen már tisztelve várakozó olasz királycsászárral került szembe. Érdekes, hogy az érkezésnél,

valamint a későbbi érintkezésben is, Victor Emánuel király a kormányzót »mon cousin«-nek, unokatestvérnek szólította. Ez a megszólítás — amellet, hogy szerencsés kifejezője az államfői egyenrangúságnak — a kormányzó úrnak, mint a legmagasabb olasz kitüntetés: a Santissima Annunziata-rend tulajdonosának is jár, melynek tagjai a Cugino del re, a király unokatestvére címet viselik. Jellemző volt a fogadtatás nagystílusára, hogy ezt a két vágánypárt a kormányzó úrök ottartózkodásának egész ideje alatt, tehát összesen 5 napig lefedett állapotban hagyták és emiatt a menetrendszerű vonatok befutásának ugyanennyi ideig teljesen meg kellett változtatni a rendjét.

A lakosságot már az érkezés előtt két nappal Róma város kormányzója, Piero Colonna herceg figyelmeztette falragaszokon a magas vendégek jövetelére. A plakátok szövege arra hívta fel a népet, hogy minden egyes római polgár tartsa kötelességének oly módon hozzájárulni a fogadtatás fényéhez, amint az Róma ősi hagyományainak megfelel. Tehát ugyanakkor, amikor elkövetkezik minden lehető, hogy a baráti nemzet államfője párrallan diadalmenettel vonulhasson be világtörténelmi fényű városukba, tették azt az azal az önérettel, amelyet a többévezredes büszke mitjuk diktált. Mi, akik oly vendégszeretettel tudunk fogadni idegeneket, mint talán semmi más nemzet a földkereken, de a szolgálatkészszerénység terén néha túllövünk a célon, tanulhatunk Piero Colonna kiáltványának szövegéből.

Az ünneplő Róma

A kiáltványnak meg is lett a várt hatása. A kormányzói vonat érkezése előtt órákkal már mérhetetlen tömeg hullámozott a bevonulási útvonalon, a Piazza dell'Esedran, a Via Nazionale és a Via Ventiquattro Maggion felállított katonaság sorfala mögött. Mintha Róma lakossága a kétszeresére szaporodott volna s ez a sok ember most mind itt tolongana az uccákon. A pályaudvar érkezési oldalán, a Viale dei Principi

di Piemontén volt különösen hatalmas a tömeg. Ezen a keskeny téglalapalakú, inkább téren, mint úton egyedül vagy húszszer ember állt a csillogó egyenruhájú lovas vértestestörök, genovai lándzsások és feketefrakkos, háromszögletű kalapos, szálas carabinieri mögött. Amikor a kormányzó a királycsászárral és a kormányzó né királynéval a várakozó nyitott udvari batárokba lépett és a főméltóságú pár a ko-

csik közepén állva köszöntö meg a katonaság tiszteládását, himnusz és trombitajelek közepette az addig állandóan hallható erős tömegmoraj egycsapásra megszűnt. Majdnem kísérteties volt a csönd. Azután, amint Horthy Miklós tengernagy kalpagához emelte a fehérkesztyűs kezét s ott állt egyenesen a maga páratlan kék-arany tengerészi eleganciájában és mögötte a kormányzó né ezüst-

hajkoronás álomszerűen karcsú matrónai szépségében — egyszerre csak ellenállhatatlan erővel hördül fel a tömeg egy rekedt üvöltéssel s ez a semmihez sem hasonlítható zúgás: Evviva Orti, evviva Savoia, hömpölygött, hömpölygött egyre végig az egész útvonalon a királyi palotáig, a Piazza Quirinaleig, ahol legalább negyvenezer ember várt már.

A magyar zarándokok csapata

Igen megható kedves jele volt ennek a könnyed önfegyelmeknek az a jelenet, amikor a magyar különvonat utasainak csoportja közvetlenül a palota kapuja elé érkezett zászlójával és el akarta énekelni hódolata jelül a himnusz. Tessék elképzelni, mi reménye lehet háromszázelegyhány embernek maga mögött negyvenezer újjongó, éneklő másik emberrel, ha szóhoz akar jutni. A tömeg épp egy faszilta indulót haragított s akkor egyszerre arra lettünk figyelmesek, hogy egy hatalmas carabinieri feláll egy kis ötvencentiméteres kö-útszegélyre, felemeli a magyar lobogót s utána fehérkesztyűs kezét a szájára szorítva igyekszik csendet kérni.

Az első sorok elhallgatnak, a csend pillanatok alatt terjed hátrafelé s én a tér közepén is hátrább állva, e jó tizenöt ezernyi embertoraszson hallom átlebegni vékonyan, halkán, de egészen tisztán kivehetően az alkonyodó, ki-gyulladó fáklás örök városban tiszteltet hallgató rómaiak légiójának csöndjében háromszáz szegény kis magyar szájáról az isten áldd meg a magyar-t. Mintha az egész pompás államfői látogatás jelképe lett volna ez a jelenet, mai helyzetünk minden örömeid és tragikumával, a büszke szegénység minden kényszerből szűkített méretén messze túlnövő méltóságával.

Az olasz tengeri haderő tisztelgése

Már reggel kilenc órákor a Rex nevű olasz óriásgőzös fedélzetén tartózkodtam, melyet az olasz kormány kizárólag azért hozatott le 450 ezer lira napi bérosszegért — természetesen az üzemanyag, a személyzeti díjak és felszolgált ételek költségeinek megtérítésén felül — Genuából, hogy arra hajózhassanak be a diplomáciai kar tagjai családtagjaikkal s azok a faszilta és külföldi magas méltóságok, akik nem közvetlenül az államfők kíséretében tartózkodtak a Zara vezércirkálón, illetve a felséges és főméltóságú hölgyekkel az Aurora királyi yachtton. A Rex, ez a minden képzeletet felülmúló pompával berendezett 45.000 tonnás úszó város, ahol a legremekebb régi gobelinekkel díszített, tökéletes színpaddal felszerelt báli és előadótérmen kezdve egészen a géplovardáig, uszodáig és teniszpályáig mindent meg lehet találni, ami szem-szajának ingere; — mindenestől, az utolsó csavarig olasz kez munkája. Rendszerint Itália és az Egyesült Államok közt teljesít utasszállító szolgálatot. Elsőrendű nyersolajgépeivel, amelyek a hajót úgyszólván teljesen füst- és koromnélkülivé teszik, köny-

nyedén haladt 2000-en felüli vendégeivel jó 60 kilométeres sebességgel s így majdnem az egész flottagyakorlatot közvetlen közelből képes volt követni. Már kilenc órákor megkezdődött a vendégek behajózása és csakhamar színes nemzetközi társaság nyüzsgött a fedélzeten. Komoly sportruhás angolszász férfialakok, fekete faszilta és világoskék katonai díszgyenruhákkal váltakoztak. Itt a hatalmas termetű kínai nagykövet feleségével és leányával, amott az amerikai nagykövetség karcsú szőke hölgyei. Azután egyszerre egy különös, sötét csoport: egy tőporódott idős, ritkás fehérhajú s egy hatalmas kövér vastagajkú, komor tekintetű, sötétbőrű úriember, mindketten fekete zakóban, nagy fekete körgallérban, amelyet elől ékköves-csattos vastag ezüstlánc fog össze. Kísérőjükkel, egy díszbeöltözött olasz őrnaggyal úgy lépkednek fel a hajót a parttal összekötő hídon, hogy arcuknak komor szenvtelensége alig-alig leplezi azt a félnékedgőbbent, mely minden mozdulatukban megnyilvánul. A félelmetes Ras Sėjum és unokaöccse, Ras Getasue ezek, magyarázza olasz kollé-

VALÉRIA KÁVÉHÁZ BUDAPEST, VIII. JÓZSEF-KRT 87

Szövetségi tagok találkozó helye, esténként *szegedi Farkas Jóska* és cigányzenekara muzsikál. *Uri közönség — hangulatos esték*

gám. Az egész úton, amelyre megfigyelhettem, szoborszerű mozdulatlanlansággal állt a két meghódult fejedelem az elsőosztályú setafedélzetén, nem beszéltek senkivel, csak kisérőjük szavaira bólintottak néha, vagy adtak egy-egy kurta választ. Vajjon mit gondolhattak magukban a sziklás abesszín fensík fiai, amikor a páratlan flottademonstrációban az embernek mérhetetlen, általuk sohasem sejtett gépeffektus hatalmát láthatták. Hajónk a Porto Beverellonak az egysorban felállított 60 tengerallattjáróval, az Aurora yachtal és a Zara vezérhajóval átellenben fekvő oldalán horgonyzott. Annak a mólónak a végén, amelyhez a Rex, egymás mellett alig 2-2 méternyi térközökre 12 legmodernebb, leggyorsabb járatú torpedóromboló állt már feketén gomolygó kéményfüst alatt, tatta a mólóhoz kikötve. A nagy cirkáló pedig a kikötőn kívül kb. 2 kilométernyire tőlünk úsztak mozdulatlanul a búzáék tengeren. Amint a magas vendégek megérkeztek a kikötőbe, lázas futkározás kezdődött a csatahajókon. Mialatt végiglepték a parton felállított díszalakulatokat, lovastüzérek, carabinieriék és tengerészbalilákat, felrepült az árbócok közé feszített

kötelekre a különböző nemzetek színeiben pompázó háromszögletű kis díszzászlók füzére. Az elülső kisebb árbócon az olasz haditengerészeti lobogója, csak a nagyárbóc, a hátsó üres még. A király és a kormányzó, utánuk a főmértóságú asszony és a trónörökösnek beszállnak motoresónakjaikba, harsány füttyök a tengerallattjárókon, legénység és tisztikar a fedélzeteken egysorban felállva vigyázzba merevednek és amint az uralkodó motorosa eléri egy-egy tengerallattjáró élvonalát, egymásután 60 hang felharsan a tisztelő kiáltás: »Evviva il re! A királyi motoros most eléri a Zarát, lecsapódik a feljáró hágcsó, a fedélzetén szipjelek hangzanak el, vezényiszavak roppannak át hozzánk, a hajó zenekara rázendít a magyar himnuszra és ekkor olyasvalami történik, amitől nekem, az egyedüli magyaroknak kétezer gazdag, hatalmas diplomata, katona és közjogi méltóság között a torkomban kezd vadul kalimpálni a szívem s csak a könynyeimen keresztül látom, amint lassan, kimondhatatlan fenséggel kezd felkuszni a Zara égbenyúló főárbócnál fel egészen a csúcsig s ott kibontakozni a friss szélben és ragyogó nap sugarában a címeres magyar lobogó.

Schönbrunn fényes diszben

A bécsi ünneplésből kétségkívül a schönbrunni estély volt a legemlékezetesebb, a legragyogóbb. Már a délelőtti alkalmam volt végigsétálni a palota termeit, a rendkívül kedvesen, szívélyesen rendelkezésünkre álló várkapitány: Reitter miniszteri tanácsos urral. A kastélykertészet és a pálmaház minden kincsét idehordották, úgyhogy már a koradélelőtti órákban telistele voltak a termék babérfakkal, pálmákkal, orchideákkal, hatalmas rózsá- és székfűcsokrokkal. Bent Fischer von Erlach híres szabadlépcsője alatt kétoldalt óriási kazánokban hatalmas bükkfahasabok lángholtak, hajtották fel a meleg levegőt a padlón elhelyezett szelelőlukakon keresztül az egyébként rosszul fűthető nagy termekbe. A nagy galéria százhusz személyre terített asztala, amely roskadásig telve volt a Ferenc József címerével díszített színezüst tányérokkal és evőkészlettel, a Mária Terézia házikincséből származó aranygyertya- és virágtartókkal és Ferenc császár és király ósdi metszett barokk üvegszervizével finom tapitattal tündököltek az egyetlen egy darabból álló ötven méter hosz-

szu fehér damasztabronzon tűzpiros rózsák és zöld páfrányok ékességében a magyar nemzeti színek. A vacsora után számtalan reflektorral világították ki az egész palotát és a kert barokk szobrait s a csikorgó hideg dacára is a parkot koronázó gloriéttal alján gyémántosan csillogó vizet lövellő Neptun-kutat. A barokk Bécs minden művészi kulturája keretezte be, Strauss finom zenéjével átszőve a díszes társaságot, amely egy órával a vacsora után további 500 meghívott előkelőséggel egészült ki s amelynek körében a kormányzó láthatóan szünni nem akaró örömmel tartózkodott 8 órától jóval éjfélén túl, míg én, aki bizonyára nem fáradtam többet, már háromnegyedtizenkettőkor halálosan kimerülten sompolyogtam el.

Ha Róma és Nápoly méreteivel, Bécs régi kulturájának és egy kis időre fellámadt bűbájos hangulatának minden melegségével vette körül a mindinkább meghatót kormányzói párt. Az északi bucsuzás a pályaudvar fejedelmi várótermében oly baráti közvetlenségben zajlott le, amely az efféle alkalmakor valóban rendkívüli.

Csak tartozatlan vagy jogtalan fizetést utal vissza a kincstár

A Közigazgatási Bíróság 2.837/1936. sz. alatt igen figyelemreméltó ítéletet hozott. A konkrét esetben arról volt szó, hogy egy illetékösszeg befizetésére kötelezett két fél közül a másodsorban kötelezett fizetést teljesített, mégpedig azért, hogy a sietett fizetéssel bizonyos kedvezményeket biztosított magának, melyeket természetesen az elsősorban kötelezett félén beszédni kívánt. Az eljárás teljesen helyes és adott esetben nem is rossz spekuláció, mert az illetékbelizetéseknél elérhető kedvezmények a másodsorban fizetésre kötelezettek lehetővé tették, hogy az elsősorban fizetésre kötelezettel szemben *jelentékeny kamatjövödelmére* tehesen szert. A baj ott kezdődött, amikor az elsősorban fizetésre kötelezett a panaszosnak nem fizetett, aki így kénytelen volt polgári úton érvényesíteni a maga igazát. Mielőtt azonban ezt megtette volna, a kincstártól kívánta azt, hogy az általa teljesített fizetést utalja vissza, mégpedig azon a címen,

hogy ő csak abban az esetben tartozik fizetni, ha sikertelenül megkísérelt végrehajtás igazolta volna azt, hogy az elsősorban fizetésre kötelezett fél kötelezettségeinek nem tehet eleget. Ez a feltétel azonban nem állt be, mert a kincstár meg sem kísérelte elsősorban kötelezett féltől az összegeket beszédni. (Erre nem is volt oka!) Ezen a ponton kezd érdekes lenni a per, amennyiben a közigazgatási bíróság kimondta, hogy bár formailag minden igaz van a panaszosnak, vagyis a másodsorban fizetésre kötelezett félnek, a vissza utalás iránti megkeresésnek mégsem tehet eleget, mégpedig azért nem, mert a kincstár csak kétféle jogcímen utalhat vissza pénzt: vagy azért, mert tartozatlan fizetés történt, ami ebben az esetben nem áll fenn, mert illetéktartozás tényleg elő volt írva, vagy azért mert tévesen vagy jogellenesen szedett be egy összeget, ami szintén nem áll fenn.

BÖDE

Gyula debreceni husárgyárából rendeljünk európaszerte elismert finom hentesárú különlegességeket.

Budapesti raktára: VII., Hársfa-utca 8. Tel.: 1-352-28

Jelentkezés a szegedi ipari vásárra

A szegedi ipartestület már ki is bocsátotta a jövő évi szegedi ipari vásárra vonatkozó felhívását. A vásár, mely sorrendben most már a IX-ik és minden esztendőben nagy-szerű alkalom arra, hogy a délvidek a maga ipari haladásáról beszámolót adjon a nagy nyilvánosságnak, 1937.

évi május 26-ika és június 6-ika közötti időben lesz megtartva. Jelentkezések 1937. március 15-ig legkésőbbben. Tekintettel a mindig megnyilvánuló nagy érdeklődésre, délvideki szervezeteink tagjainak figyelmét ez uton is felhívjuk a mielőbbi jelentkezésre.

Gyorsmérleg, sonkavágó, mák-, kávé-, dió- és cukorlőrő kézi- és motorikus meghajtással

HUNGÁRIA MÉRLEGGYÁR

Budapest, V., Vilmos császár-út 54. — Telefon: 1-296-58

Kedvező fizetési feltételek

Laky Dezső a szövetkezeti öntudatról

A Szövetkezetek Szövetségének legutóbb megtartott közgyűlése állásába iktatta dr. Antal István v. államtitkár, Szövetségünk levelező tagját. E közgyűlésen dr. Laky Dezső, az IOKSZ elnöke, egyetemi tanár roppant érdekes előadást tartott a szövetkezeti öntudat fejlesztéséről s visszapillantást vetett a szövetkezeti ügy magyar fejlődésére, de különösen a kézművesipari szövetkezetekre. Laky professzor kifejtette előadásában azt, hogy a szövetkezeti öntudat felkeltése alakítja ki azt a nélkülöz-

hetetlen összeműködési szellemet, mely nélkül szövetkezeti gazdálkodást megindítani sem lehet. Foglalkozott azokkal az okokkal, melyek akadályozták nálunk a szövetkezetek gazdasági megerősödését. Majd rámutatott arra, hogy a szövetkezeteknek hatalmas propagandára van szükségük s a Szövetkezetek Szövetségének elsősorban ez a feladata. De minden szép és ügyes propagandánál többet ér a meglévő szövetkezetek felvirágoztatása, mert ezeknek példája vonz.

TIMÁR szaloncukrot áruljatok!

Bpest, VII. Szövetség-utca 33. Telefon: 1-444-71.

Baross tag Baross tagot támogat!

A nagyvásártelepünk forgalma a múlt évben

Irta: ROSTA JÁNOS székesfővárosi tanácsnok

Amikor a székesfőváros az élelmiszer - nagyvásártelepet 1932. évi november hó 18-án a közforgalomnak átadta, sok kétkedéssel és bizalmatlansággal fogadták annak sikerét, illetőleg jövő sorsát.

Ezek az aggodalmak azonban nem váltak valóra, mert a nagyvásártelepnek már az első évi gyakorlati eredményei és a tényleges helyzet mindenre rácafoztak.

Az érdekeltek ugyanis csakhamar rájöttek, hogy a 3 km-es távolság, amelyet az élelmiszernagyvásártelep a volt központi vásárcsarnoktól kell megtenni, oly kereskedők és kispiaai árusokra nézve, akik súlyt helyeznek arra, hogy a nagy

vásártelepben rendelkezésre álló zöldség- és főzelékfélék, valamint gyümölcsöt minél olcsóbban vásárolhassák be, nem jelent nagyobb fáradságot. Beigazolást nyert ugyanis az a régi tapasztalat, hogy *legjobban ott lehet bevásárolni, ahol legnagyobb az árúkészletek.*

Ezeknek a belátásoknak volt aztán a következménye, hogy a nagyvásártelep áruforgalma már az első esztendőben nagyobb volt, mint a régi központi vásárcsarnoké és azóta a felhozatal évről-évre emelkedést mutat.

Az élelmiszernagyvásártelep árufelhozatala, megnyitása óta, a következő volt:

	Vasuton	Hajón	Kocsin	Autón	Gyalog	Összesen:
	érkezett métermázsa					
1933. évben	1.125.224	69.230	442.155	248.550	3.679	1.888.838
1934. "	1.113.046	70.446	521.052	388.085	2.346	2.094.975
1935. "	1.351.816	66.430	432.639	369.825	2.795	2.223.505
1936. nov. 30-ig	1.229.812	77.713	493.017	461.920	2.316	2.264.778

Ezzel szemben a volt központi vásárcsarnok áruforgalma a következő volt

1922. évben	994.699	84.324	276.786	220.305	1.308	1.577.422
-------------	---------	--------	---------	---------	-------	-----------

A központi vásárcsarnokra vonatkozóan közölt áru mennyiségben a nagyvásártelep 1932. november 18. és 1932. december 31. közötti áruforgalma is benne van.

A közölt statisztikai adatok bizonyítják a nagyvásártelep áruforgalmának örvendetes fejlődését.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni a nagyvásártelepnek azt a hatását sem, amelyet az *egységes áralakulás szempontjából jelent a főváros ellátásában.* Ugyanis azelőtt állandó volt a panasz, hogy a régi központi vásárcsarnokban nem volt erőteljes nagyvásár, mert amellett, hogy nagybani eladás mellett ott kicsinybani eladások is történtek, egyidejűleg a főváros különböző piacain is voltak kisebb-nagyobb vásárok, így köztudomású, hogy a Ferdinánd-téri, valamint a Garai-téri piac is szerepelt, mint nagybani bevásárlási hely, ahol szintén nagybani árak alakultak ki és természetes, hogy ezek a nagybani

árak mindig eltérők voltak s így tehát Budapesten *egységes nagybani áralakulás nem volt lehetséges.* Ez az állapot úgy a termelőkre, mint a vásárló kiskereskedőkre hátrányos volt, mert nem tudták sohasem, hogy melyik vásáron fognak az árak legjobban kialakulni s hol lehet előnyösen vásárolni. Kétségtelen, hogy a nagyvásártelep az egységes nagybani árak s ennek folyományaként a fogyasztói árak egészetesebb kialakulását segítette elő.

A főváros közéletmezésének ez az elosztó intézménye napjainkban nem tudja teljes hivatását betölteni, mert az ország termelvényeit csak igen nagy nehézségek árán lehetséges exportálni. Ha ezek az értékesítési nehézségek meg fognak szünni, a nagyvásártelepen az erős exportkereskedelem is meg fogja találni a maga helyét s akkor az exporttal együttjáró nagyobb élelmiszerfelhozatalok még erőteljesebb árirányító hatást fognak gyakorolni.

Fűszer- és gyarmatárúk budapesti-detail-irányárai 1936. december 24-én

I. Kávék:		Mogyoróbél		Bab, fehér		1 kg-os doboz, p. doboz	
per kg.						per kg.	
Nyers Maragogy	9.—14.—	— — — —	4.—4.40	— — — —	—34—44	1	84—92
" Guatemala	8.60—10.—	Narancs	— — — —	—64—96	Bab, tarka	"	152—168
" Mocca	9.20—11.—	Citrom	— — — —	—06—12	Bors, egész	"	3.60—4.—
" Costarica	8.80—10.—	Szilva, aszalt, zsákos kg	1.16—1.40	— — — —	" feles	"	
" Santos	7.60—8.20	" " " " " " " "	1.36—1.72	— — — —	Lencse	"	
" Rio	6.20—6.80				Dió, héjas	"	
Pörkölt kávék	8.—16.—				Dióbél	"	
					Mák	"	
II. Rizsek:		V. Fűszerek:		VII. Pótkávék:		XI. Száritott tészta és sütemények:	
per kg.		per kg.				per kg.	
Carolin	1.10—1.28	Ánizsmag	— — — —	Frank 1/2 kg-os doboz per doboz	—88—92	Tarhonya tojásos	—76—1.12
Patna	— — — —	Babérlevél	— — — —	Frank 1/4 kg-os doboz per doboz	—44—49	Csótészta " szab.	—96—1.24
Glacce	—88—96	Bors fekete, 1/1 szab.	6.—7.—	Frank 1/6 kg-os doboz per doboz	—32—35	" csom.	—1.04—1.32
Japán	—76—84	" törölt csom.	6.40—7.60	Frank 1/4 kg-os csomag per csomag	—34—40	Levestészta tojásos szab.	—80—1.20
Moulmain	—84—92	" fehér, egész	7.50—9.—	Frank 1/6 kg-os csomag per csomag	—26—28	" csom.	—96—1.70
Rangoon	— — — —	" hosszú, "	8.—10.—	Frank 1/16 kg-os csom. per	—16—18	Konzum keksz.	—1.40—1.60
Burmah	—76—84	Csillagánizs	—18—20.—	Frank 1/16 kg-os csom. per	—11—13	Mézes	—2.80—2.40
		Fenyőmag	—1.—1.50	Malátakávé	—1.16—1.20	Finom	—2.80—6.—
		Fahéj, egész	—12.—14.—	Imperiál, fügekávé	—1.64—1.72	Töltött	—3.60—5.—
		" örölt szabadon és csomagolt	—14.—16.—	Makk kávé	—2.—2.40	Dessert teasütemény	—4.—8.—
		Gyömbér	—8.—9.—	Enriko kávé	— — — —	Piskóta, 1/8-os dob. p. dob.	—80—96
		Köménymag	—2.40—3.—			" 75-ös "	—2.40—2.80
		Majoranna	—4.—5.—				
		Paprika édes, nemes	—5.—6.—				
		Szefűbors	—8.—9.—				
		Szefűszeg	—18.—24.—				
		Vanília	— — — —				
			—16—50				
III. Teák:		VI. Liszt- és termény-árúk:		VIII. Cukor:		XII. Vegyesek:	
per kg.		per kg.		per kg.		per liter	
Darjeeling	24.—32.—	Buzadara	— — — —	Kristály	— — — —	Ecet 10 hydrátos	—50—56
Császárkeverék	20.—28.—	Liszt 0g.	— — — —	Kocka és por	—1.28—1.32	" 6 "	—30—36
Ceylon Orange Pecco	20.—24.—	" 2-es	— — — —	Süveges	—1.34—1.38	Élesztő	—2.50—3.—
Mandarin	18.—22.—	" 4-es	— — — —		—1.36—1.40	Étolaj, belföldi	—2.40—3.—
Jáva orange	16.—20.—	Árpakása 10-es	— — — —			" oliva	—4.—4.80
Souchong	14.—18.—	" 3-5-ös	— — — —			Teavaj	—3.20—4.—
		" 0-ás 4/0	— — — —			Trappista sajt	—2.—2.40
			—64—80			Emmentáli sajt	—2.80—4.—
						Juhturó	—1.60—2.—
						Mustár	—1.60—2.80
						Só, örölt zacskóval	—38—40
						" csom. kristály	—54—60
							Minden kötelezettség nélkül.

Kellemes karácsonyi
ünnepeket és boldog
újévet kíván összes
vevőinek

Grandics Ferencné

tojásnagykereskedő
Közp. vásárcsarnok

Baromli piac. Tel. 1-850-68

A bőrarak emelkedése és a fokozott bőrexport

A feldolgozó cipésziparos-
ság mintegy felét óta állan-
dóan panaszokodik a bőrarak
emelkedése miatt. Ez az emel-
kedés átlag számítva megha-
ladja ma már a 25%-ot. A
különböző okok közül, me-
lyek ezt a nehéz helyzetet elő-
idéztek, a bőrgyárak fokozott
exporttevékenységében is kell
magyarázatot keresnünk. Elég
etekintelben a hivatalos statisztikai
adatokra utalni. Míg az előző
esztendő első kilenc hónap-
jában **7151 métermá-
zsa** bőrányagot exportáltunk
a legkülönbözőbb országok-
ba 6.978.000 pengő érték-
ben, addig a folyó esztendő
ugyanezen szakában **9260 mé-
termázsát** vittünk ki 7.253.000
P értékben. E nagyszerű ex-
porteredménynek értékét
emeli még az a körülmény,
hogy a múlt év óta főleg Ang-
lia volt az, mely különböző
vámemelésekkel állta-utját a
magyar bőr beáramlásának.
Es ennek dacára is sikerült a
nagyon agilis magyar bőrgyá-
raknak nemcsak tartani a ni-
vót, hanem még fokozni is
úgy a kivitt mennyiséget,
mint pedig az értéket. Ez az
eredmény még abból a szem-
pontból is figyelemreméltó,
hogy az idén a növényi cser-
zésű talpbőr kivétel szinte há-
romszorosára emelkedett az
előző évinek, amennyiben 717
métermázsával szemben most
2184 mázsát vittünk ki, az ér-
ték 193.000 P-ről 453.000 P-re
emelkedett. Ez a hatalmas
árúmenyiség külföldre jul-
ván, természetesen a belföldi
piac lényegesen megkönyűb-
bült, aminek folyománya lett
az árak emelkedése. Ehhez jár-
ult még a fokozott kereslet
is, úgyhogy a bőrgyári cik-
kek piacán nem egyedül a
kارتel uralma okozott ilyen
áremelkedést. Ez természet-
esen nem vigasz a feldolgozó
iparosoknak, akiknek az ár-
emelkedés nagyon a husukba
vág.

Valódi SZEGEDI TARHONYÁT
és PAPRIKÁT

DANNER PÉTER FIA
cégnél

a hírneves szegedi tarhonya leg-
régibb nagybani előállításánál
rendeljen.

SZEGED.

Alapítva 1845-ben Tel. 11-41

Bornemisza Géza miniszter, a magyar stílusú öltözködési mozgalom élén

Az iparügyek minisztere, e
hó 12-én értekezletre hivat-
ta össze az érdekelteket és
a saaksajtót, hogy a szívéhez
oly közel álló, jellegzetesen
magyar öltözködés népszerű-
sítése ügyét gyakorlati téren
is előre lendítse.

Bornemisza Géza, sajnós,
az időközben összehívott mi-
nisztertanács miatt nem jelen-
hetett meg az értekezleten, s
annak vezetését **br. Kruchina**
Károlyra, a kisipari és házi-
ipari osztály főnökére bízta.

Br. Kruchina elnöki meg-
nyitójában rámutatott a ma-
gyar öltözködési mozgalom
nagy nemzetgazdasági és a
magyar kultúrát a külföld felé
is propagáló jelentőségére s
hangsúlyozottan kiemelte,
hogy e mozgalom kifejlesztése
miniszterének szívügye.
Kruchina báró komoly ta-
nulmányok beillő elnöki
megnyitja után kérte az
egyes ipari érdekeltségek és
a saaksajtó képviselőit, hogy
a kérdést a jövőben is támo-
gassák s egyben felhívta a
jelenlevőket, hogy a szönye-
gen lévő kérdéshöz szóljanak
hozzá s tegyék meg ja-
vaslataikat.

Először **dr. Fereny Fere-**
renc, miniszteri titkár, a Ma-
gyar Öltözködési Mozgalom
Országos Bizottságának ügy-
vezető elnöke szólt fel. **Br. Kruchina**
magasszárnyalású
elnöki megnyitóját mintegy
kiegészítve, ismertette a ma-
gyar öltözködési mozgalom
jelentőségét. Példának felem-
lített az osztrák »dirndl« ru-
hadivatának a világ piacán

művészi ízléssel, sem techni-
kai szakismerettel nem ren-
delkezők kreáljanak a töme-
gek részére ruházati cikke-
ket.

A ma forgalomba hozott
női és férfi magyar ruháknak
általában sem az anyaga, sem
a díszítése nem elégítheti ki
a jobbízű és jobbmódú
magyar közönséget, amely
így természetesen idegenke-
dik annak viselésétől.

A tömeg pedig azt látva,
hogy a »jobb közönség« nem
visel magyar ruhát, mint nem
divatos viselettől idegenke-
dik.

Az út egyszerű és magától
adódó: a magyar öltözkö-
dést először a »felső tízezer-
nél« kell »bevezetni«, divattá
lenni. Ha ez megtörtént, a
magyar társadalom igeszüle-
sebb rétege is át fogja venni

Uranos kékítő
Saturnus parket-
paszta
Daru fémtisztító
Gyártja :
HOCHSINGER TESTVÉREK
vegyszerész gyár.

a magyar öltözködést: a tö-
megdivat kialakulásának
örök törvényénél fogva, mely-
nek alapja a gazdagabb, iz-
lést-irányító legfelsőbb társa-
dalmi réteg utánzása.

Nem könnyű feladat, hogy
ennél a felső társadalmi ré-
tegnél a magyar ruha viseletét
divattá tegyék s a ma-
gyar ruha viselésére meg-
nyerjük.

Ehhez nem elegendő csu-
pán a szó és az újságcikkek
propaganda ereje. Itt a leg-
kényesebb európai ízlést is
kielégítő, anyagban, művészi
megjelenésben, érdekesen új-
szerű, különlegesen szép és
amellet a magyar jellegét is
méltoán hangsúlyozó ruha-
modelleket kell kreálni, de
nem papíron, hanem kézzel-
fogható valóságban. Oly mo-
delleket kell alkotni, melyek
mellán kielégíthetik és meg-
nyerhetik a legkultúraltabb
és legtehetősebb magyar köz-
önség ízlését, — mert csak
ilyen magasabb rendű igény-
eket is kielégítő magyar
ruházkodás tehető divattá.

Később, ha a magyar ruha
már a felsőbb körökben di-
vattá vált, könnyű szerrel ki-
alakítható a tömegek részére
a magyar ruházkodás külön-
böző fajtája, amely az itt vá-
zolt előfeltételek mellett a
legzölésőbb rétegekben is a
legkönnyebben lesz népszerű-
síthető.

Szövetségünk képviselőjé-
nek elgondolását az értekez-
leten megjelentek lelkes he-
lyesléssel fogadták. Azon be-
jelentését pedig, hogy ezen
lárnyban a Baross Szövet-
ség konkrét javaslatot fog ki-
dolgozni és előterjeszteni, az
elnöklő **br. Kruchina** Károly
előre is köszönettel vette tu-
domásul.

Uj üzlet a Nagyvásártelepen

Radó Pál, a széles körben
ismert budapesti nagykeres-
kedő ez évben hűvelyes-ve-
ményekre, valamint fűszer-
árakra is kiterjesztette for-
galmát. A fogyasztóközönség
kényelmére szép fióküzletet
nyitott a Nagyvásártelepen.
A kitünően vezetett és első-
rangú árukkal ellátott üzlet
az ünnepek előtti forgalom-
ban igen nagy látogatottsá-
gnak örvendett. **Radó Pál**
nagyvásártelepi fióküzletéről
megállapították, hogy a szük-
ségletek beszerzése igen si-
mán és gyorsan történik meg.

Brunhuber udvari és kamarei
fényképész
VIII., Baross-utca 61. Tel. 1-341-78.
Művészi elátrangu fényképek, levelező-
lapok, aquarell, olajfestmények.
Jutányos árak.
Baross tagok és azok családtagjainak
10% kedvezmény.

A debreceni Baross Szövetség újjaalakulása

Hosszabb előkészítő mun-
ka után Debrecenben, Ti-
szántul metropolisában, is
újjaalakul ismét a B. Sz. Deb-
recenben magasán lobogott a
Baross-zászló. De az annak-
idején bekövetkezett szerve-
zési ellanyulás itt is csök-
kentette az érdeklődést. A B.
Sz. új korszaka egymás után
éleszli fel a szervezeteket és
így lép most ismét a teljes
nyilvánosság elé az eddig
csak csendes munkát folyta-
tott debreceni szervezet is. A
tisztújító közgyűlés december
29-én lesz, amikor is messze-
kíható határozatokat fognak
hozni. A debreceni közgyű-
lésről legközelebbi számunk-
ban részletesen tudósítunk.

A legjobb és legizesebb
MUSTÁRT az
ESTRAGON MUSTÁRGYÁR
készíti
REMETEKERTVÁROS,
Gyöngyvirág-utca 7. sz.
Telefon: 1-645-28.

Abend és Szittner

üveg, porcellán gyári raktár
Budapest, IV. Irányi-utca 15
TELEFON: 1-831-90

Minden vevőnek

kell Diana sósborszesz

Minden vevőnek

Diana sósborszesz kell

való elterjesztését, amely 60
millió schilling jövedelem-
többletet hozott Ausztriának.
Egyben bemutatott néhány
tetszelős magyar ruhatervet,
melyek az eddigi magyar öltö-
zködési mozgalommal kap-
csolatban születtek, mint el-
gondolások, tervpályázatok,
álmoozások...

A magyar öltözködés kér-
déséhez úgy a saaksajtót, mint
a női és férfi szabóipartes-
tületek képviselői hozzászóltak
s biztosították az ipar-
ügyi minisztériumot legmesz-
szelbbmenő támogatásukról.

Az értekezleten a miniszte-
rium felkérésére a Baross
Szövetség is képviseltette ma-
gát. Szövetségünk képviselő-
je rámutatott a magyar öltö-
zködési mozgalom eddigi
irányvonalának hibáira és
hiányosságaira.

Legfőbb hibája a mozga-
lomnak, hogy a magyar öltö-
zködés propagálását lent a
tömegeknél igyekszik megin-
dítani s megtűri, hogy a sem

Legyen úgy mint, harminc évvel ezelőtt...

Írta: **Kovács János** a piaci kereskedők szakosztályának elnöke

Elöttem a Baross-lap, keresem benne a vigasztaló szavakat a karácsonyi forgalom szempontjából. Ehelyett azonban itt is csak panaszolvasok. Pedig más kategóriák érdekében de sok minden történik, csak éppen a kereskedelem olyan nagyon mostoha...

Ezelőtt mintegy harminc esztendővel be más volt a Karácsony! Ez volt az alkalom, amikor a kereskedő örömmel készült a nagy szeszorra. Az emberek vásároltak, derűs volt minden boltos arca. Bezzeg akkor 30—40 koronáért már sok mindent lehetett összevenni. Ma más a helyzet, nem örömteljes, hanem szomorú. A vásárlók nagy részének nincsen pénze, az arcon nem derűsek, hanem gondterheltek. Mindenki tele van legnyomasztóbb gondokkal és számíthat ide-oda s végül legtöbbszörre az a helyzet, hogy nem is vásárol... Nem is látunk mi nagyon hosszú idő óta igazi karácsonyi forgalmat.

Ez a nehéz helyzet, a gondterhesség belopta magát a vevő és a kereskedő közé is. Hajdan csupa derű, udvariasság, szívélyesség jellemezte a kereskedőt, ma kimértűség, óvatosság. Megszűnt köztük a belső bizalom. Hogyan legyen derűs és életvidám a ke-

reskedő, akinek egy-egy ilyen tejhivatali látogatás kapcsán megnyilvánuló apparatus egy délelőtti forgalmat és üzletét tönkre tette. Most aztán karácsonyra megint kaptunk egy újabb »hivatalt«. Az árelemző! Nem hiszem, hogy ez a fogyasztó előnyét szolgálja. Ez a hivatal nem fog több forgalmat hozni, de a beszerzést sem fogja könnyíteni, sem az árusítást. A kereskedőnek nem lesz több bevétele s természetesen, hogy így még lassabban fizetheti kötelezettségeit, nem utolsó sorban a helybért. Mindannyiunknak, fogyasztóknak és kereskedőknek egyaránt egy hivatallra van szükségünk: a boldogság hivatalára. A sok szervezés után igazán ideje lenne egyszer már erre is gondolni.

A szegedi Baross előretört az érdekképviseleti választáson

Alig tíz napja folytak le Szegeden a kamarai érdekképviseleti választások, melyek eredményeképpen a város kereskedő és iparos társadalma 9 rendes és 4 pótagot küldött a »torony alá«, a városi törvényhatósági bizottságba. A beválasztott 9 új tag közül 5 a szegedi Baross Szövetség tagja. A kereskedő listán bejöttek Kocsis Ferenc és Széll Antal rendes tagokként, vitéz Kaku-

szí István mint pótag. Az iparos listán bejöttek Abraham Szilveszter, Varga István és Wirth István rendes tagok, Vénig Gyula pótag. Tudni kell ehhez azt, hogy az ellentábor nem volt hajlandó egy Baross mandátumról sem hallani. Most a választás eredménye megmutatta, hogy más pennával írnak, változtak az idők... A szegedi testvéreknek sok-sok meleg kézszorítás.

A kisipari szövetkezetek közszállítási tevékenysége

A napi és szakajtóban egyaránt találkozunk hangokkal, melyek a kisipari szövetkezetek közszállítási tevékenységét mint általában iparosellenesít igyekeznek feltüntetni. Így többek között különösen a Kisipari Munkaszervező Szövöktetzel áll a támadások középpontjában. Az egyik ilyen támadás már csúnyán omlott össze, mert egyszerű felszólítás alapján is olyan helyreigazítás látott napvilágot, mely teljesen kétségtelenné tette, hogy azok a körök, melyek a kisipari munka szervező szövetkezetek ügyével foglalkoznak, nem egészen tárgyilagosak és tájékozottak.

Nem feladatunk egyik ilyen

iparosság csak úgy veheti fel a versenyt, ha maga is munkalebonyolító szerveket, szövetkezeteket létesít. Mint minden kisipari szövetkezetnél, úgy ezekenél is elsősorban a tőkehiány a bajnak minden oka. A tőkehiányon úgy igyekeznek segíteni a kisiparosok, hogy összeköttetések létesítésével lehetőleg minél nagyobb közszállítási megbízást nyelnek elnyerni s ezekre a megbízásokra támaszkodva egyfelől tagjaik igényeit elégítik ki, másfelől engedményezes utján előteremtik a megfelelő tőkét is. Természetes, hogy az engedményezés a kisipari szövetkezeteknek is pénzbe kerül s így a segítség nem is lehet százszázalékos ahogy azt elképzelik. El kell azonban ismerni azt, hogy még így is jelentős sikert érnek el a kisiparosok javára s mint-hogy az adott viszonyok között nagyobb segítséget elérni nem lehet, kényszeredetten bár, de mégis belátják, hogy annyit munkálnak ki ezek a szervek, amennyit éppen lehet.

A régebbi u. n. iparos-termelő szövetkezeteknél is hasonló a helyzet azzal az eléréssel legfeljebb, hogy ott a szervezés kezdeti nehézségein már túl vannak. Csakhogy ezek a régebbi szövetkezetek már nem a kisiparosok kezén vannak, hanem finanszírozó társaságokén. Történetesen a fővárosi szabóiparosokra nézve áll az, hogy a régebbi szakipari szövetkezetek nem a kisemberek üzemei, hanem csendes tőkéseké, akik — mint adott esetben igazolást nyert — még többet szednek el az amúgy is csekély haszonból, mint amennyibe az újabb iparosszövetkezeteknek az engedményezés kerül. Ha tisztán akarunk látni ebben a kérdésben, akkor tárgyilagosan meg kell vizsgálnunk azt, hogy a kisiparosok régebbi szövetkezetei miért maradtak meg kicsi üzemeknek és miért nem virágzottak.

Valami csodálatos ellentmondást látunk e téren a hivatalos helyen folyton hangoztatott szövetkezeti-kisiparos termelés és a gyakorlati keresztülvitel között. A régebbi szövetkezeteknél a helyzet ugy alakult, hogy a kisiparos csakhamar bér munkássá süllyedt s így természetesen, hogy ez az üzemalakulat nem lehetett szert népszerűsége, rem is virágozott, hanem megmaradt kicsi körben, főleg klikk-érdekeltség kezén. E tendenciával szemben a kisiparosok egészséges ellentérekvése nyilvánul meg a munkaszervező szövetkezetek létesítésénél.

Azt is nehéz megérteni, hogy miért okoz annyi sértődöttséget, ha kisipari munkaszervekezetek igyekeznek arra, hogy igazgatóságaiuk befolyásos embereket nyerjenek meg akiknek jelentős nagy része teljesen önzellenül áll az ügy szolgálatában. De a legfontosabb az a körülmény, hogy az újabb munkaszervező szövetkezetek eddig megmaradtak a helyes vágányon, nem akarnak a munka lebonyolítása terén másnak, mint kisiparosnak szerepet adni s ezzel is garantálják azt, hogy a szövetkezetet, mint kisipari termelő formát megmentik az életnek s nem engedik továbbra is idegen befolyások által deklasszifikálni.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.
 VII, Rákóczi-út 18
 VIII, Rákóczi-út 68
 VIII, Baross-utca 86
 VII, Semmelweis-utca 14
 VI, Corvin-tér 1
 VI, Andrássy-út 33
BUDAPEST

reskedő, ha nagyon sokszor kénytelen az árut áron alul is odaadni, hogy holnap legyen mit fizetni a közterhek csökkentésére. Olvasom a Baross-lapban, hogy a fűszerkereskedőnek hány mindenféle hatósági vizsgálaton kell átesnie. Hát lehet ilyen körülmények között derűs a kereskedő, ha minden oldalról csak zaklatják, bántalmazzák? Egyértelmű lapunkkal, hogy ideje volna ennek a sorozatos vexációknak véget vetni és a vizsgálatokat egyesíteni.

Elekintethen a csarnoki és piaci kereskedők sincsenek jobb helyzetben. Nemcsak a csarnoki felügyelőség vizsgálja őket, hanem más hatósági fórum is és a szegény kereskedő legtöbbször nem is tudja, hogy kivel áll szemben,

ÜVEGÉRTÉKESÍTŐ Kft.**BUDAPEST, IV.,
VÁMHÁZ-KÖRUT 2.**

TELEFON: 1-839-16.

**Kossuch János Üvegyára, Ajka,
Salgótarjáni Üvegyár r.-l., Salgótarján,
Tokodi Üvegyár r.-l. Tokod,**

üvegermékeink kizárólagos eladása mely gyárak felőlelik a modern üvegyártás összes termékeit, úgy mint: minden néven nevezendő öblös, préselt, csiszolt, háztartási, vendéglői, világítási cikkeket, szervizeket, diszmutárukat a legegyszerűbből a legdrágábbá kivitelig, mindenfajta tejes, boros, likőrös, szikvízes, gyógyszeres, kozmetikai, vegyszert, egészségügyi, konzerves, sfb. palackokat.

Köszönetnyilvánítás.

A fűszeres csemegekereskedő szakosztály hálásan köszöni az alanti cégek adományait, illetve a felülfizetéseket:

Grandics Ferencné, Rottersmann Tivadar, Hutter József, Flóra Szappangyár, gróf Esterházy Tejüzem, Perl kenyérgyár, herceg Esterházy husárügyár, Franck Henrik és Fiai, Krausz és Moskovits, Fővárosi Ásványvíz-üzem, Törley Pezsgőgyár, Schmolli és Kallós, Kafka Dezső, gróf Palfly-Daun József Tejüzeme, Mocznik mustárgyár, — pénz-küldemények.

Áruadományok: Teodorovits János, Stéberl András, Nagy József Gyula, Estragon mustárgyár, Braun Testvérek, Schnéberger Adolf, Soporon, Steiner József és Fia, Első Kecskeméti Kenyér-üzem, Hazai Likőr és Rumgyár, Dreher Csokoládégyár, Dreher Sörgyár, Krausz Moskovits, Tokajhegyaljai bortermelek, Fabriczky és Welisch, Gläser Miksa Tápszergyár, Orsz. Magyar Tejszövetkezeti Központ Dr. Oetker, Rátkai Ferenc pékmester, Központi Tejcsernok, Preda Sándor sütőüzem, Koestlin L., Stauffer sajtgyár, Törley Pezsgőgyár, Szent Margit szigeti gyógyfürdő, Kőbányai Polgári Serfőzde, Vidoni szalámigyár, Dozzi szalámigyár, Tej és Tejipari Vállalat, Haág Kávé r. t. Likőr gyár.

Felülfizetések: Szaitz Elemér, Oetker sütőporgyár, Mosdóssy László, Csupka Elemér, Tóth N. Schull cég.

**500 pengő szegény
fűszerkereskedőknek**

A Baross Szövetség fűszeres csemegekereskedő szakosztálya a Szent Karácsonyra való tekintettel úgy határozott, hogy a szakosztály szociális alapjából 500 pengőt utalványoz elszegényedett fűszerkereskedőknek. A kijelölést a választmány határozata alapján *Marschalek Imre* és *Móry János* végzik. A megjutalmazott kereskedők az összeget *Németh János* főpénztárosnál átvehetik.

Fratelli Deisinger

kávé, tea különlegességei vezetnek
IV., Ferenciek-tere 1. — II., Margit körút 38 b.
XI., Horthy Miklós ut 41. szám

**Kéményseprőmesterek
jegyzőkönyvi nyilatkozatai**

A fővárosi kéményseprőmesterek ipartestületének közlönye legutóbb *Stecher Géza*, *Kaiser Sámuel* és *Paul Péter* mesterek jegyzőkönyvi nyilatkozatait hozta, melyek szerint e mesterek bizalommal viseltetnek a testületi vezetőség iránt.

Ezen jegyzőkönyvek ellen azok aláírói tiltakoznak. Újabb jegyzőkönyvi nyilatkozatukból kiténik, hogy a korábbi nyilatkozatot aláírták, anélkül, hogy annak tartalma tekintetében tájékozást nyerhettek volna. Az egyöntetű jegyzőkönyvek így hangzanak:

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétel 1936. november 18-án a Baross Szövetség

lenlegi vezetősége iránt. Egyben kijelentem, hogy nem felel meg a valóságnak, miszerint az ipartestület vezetősége ellen bizalmatlanságot nem a szabad akaratomból, hanem bárkiné a befolyása alatt nyilvánítottam volna. Ezzel szemben való és tény, hogy az ipartestület helyiségében folyó szeptember 18-án felvett jegyzőkönyvet csupán jóhiszeműleg és felolvasás nélkül irtam alá, amelynek tartalmáról és valótlán beállításáról utólag a legnagyobb csodálkozásom mellett kellett tudomást szereznem. Felolvastattam és aláíratott. Előttünk: *Slezák István* sk. *Katricza Ferenc* sk. *Stecher Géza* sk.

Ehhez megjegyezzük, hogy

Piatnik kártya

székházában. Jelen voltak alulírottak.

A Budapesti Kéményseprő Ipartestület részéről kiindult kerületi felosztási tervvel szemben alulírott kijelentem, hogy alapos megvizsgálás után meggyőződtem arról, hogy a tervzet nem felel sem a gazdasági, sem a szociális célokat. Meggyőződtem továbbá arról, hogy ennek a minisztériumnál lévő tervzetnek az ügye egészen másként állana, ha az ipartestület vezetősége, élén az elnökkel annakidején az érdekelteket megkérdezte volna. Mithogy ez nem történt meg, nem tudok bizalommal viseltetni az ipartestület je-

Kaiser Sámuel jegyzőkönyvét *Barisch Paulovits* Frigyes és *Kardhorst* Rezső mesterek, *Paul Péter* jegyzőkönyvét pedig *Ilkovičs* Antal és *Végh* János hitelesítették. A nyilatkozó mesterek szükségesnek tartották e jegyzőkönyveket, nehogy téves felfogás maradjon a kéményseprőmesterek között.

Naponta
FRISS TOJÁST

házhoz szállít

Grandits Ferencné

Központi csarnok. Telefon: 1-850-68

SZÓ VÉDJEGYZEVE. SZABADALOM BEJELENTVE
FERTŐZŐBETEGSÉGEKTŐL BIZTOSAN MEGVÉD AZ

ASEPSIN

nagy baktericid hatása, fehérjét nem olvasztó általános fertőtlenítőszer.
Legrövidebb idő alatt elpusztítja az összes genykelő coccusokat (Strepto, Pneumo, Staphylo, Gonococcus, Diphtheria bacillusokat) és más fertőző csírákat.

A
S
E
P
S
I
N

Gyártja: Dr. SZÜCSY VEGYI ÉS FERTŐTLENÍTŐ MŰVEK

Forgalomba hozza: BUDAPESTI ÁLTALÁNOS KERESKEDELM R. T.
Budapest, VI., Teréz-körút 18. Telefon: 1-254-40.

**A központi fűszer- és
csemegeosztály ülése**

A B. Sz. központi fűszer- és csemegekereskedő szakosztálya december 17-én megtartott választmányi ülése többrendbeli fontos határozatot hozott. A szakosztály mostani ciklusának utolsó ülését január 10-én tartja, amikor a jelölő bizottságot kiküldik és a tisztújítás január 17-iki közgyűlésben lesz megtartva. A választmány tudomásul vette *Móry János* végleges bizottsági elnök jelentését a legutóbbi Mikulás est erkölcsi és anyagi eredménye tekintetében. A választmány legteljesebb megalégedésének jeléül egyhangulag köszönetet mondott *ugy Móry János*nak, mint *Udvarý József* ügyvezető alelnöknek és *Németh Mihály* főpénztárosnak. Majd kimondotta, hogy január 3-án tisztelőtükre vacsorát rendez, amelyre a meghívott *Marschalek Imre* szakosztályi elnök fogja kibocsájtani.

Itt említjük meg korábbi közlésünk kiegészítéseket, hogy a háziasszonyok sorában ott tevékenykedtek *Marschalek Imréné*, *Rigó Bertuska*, *Jung Mária*, akik hatáson közreműködtek abban, hogy a szakosztály Mikulás estje eddig példanélkül álló hatalmas sikert ért el.

A nőiszabók zászlószentelése

A bpesti nőiszabómesterek ipartestülete vasárnap tartotta meg zászlószentelését. A szertartás a belvárosi főplébánia templomban folyt le. Utána az ipartestület dísztermében megtörtént a zászlóavatás, amikor is a zászlóanyai tiszlet *Bornemisza Géza* né tölthette be. A díszes ünnepségen Szövetségünket az országos elnök és dr. *Orel Géza* főigazgató képviselték, aki a Szövetség nevében verte be a szeptet.

**A kéményseprő
petíció
megtűrtetése**

A Budapesti Kéményseprő Ipartestület folyó évi február havában megtartott közgyűlésén lezajlott választás sérelmes volt az iparügyi miniszter előtt tették szavát a mesterek. E petíció érdemi elintézését a mesterek most megsűrtették a miniszternek 39 kéményseprőmester újabb nyilatkozatát, mely szerint még ebben az esztendőben rendkívüli közgyűlés összehívását kívánják azzal, hogy a szeptember 12-i rendkívüli közgyűlésben hozott bizalmatlansági szavazatnak szerezzenek érvényt. A mesterek ekként is igazolják az iparügyi miniszter előtt, hogy a kéményseprőipartestületben lévő súlyos válság megoldása erőteljes beavatkozást kíván.

SZOCIÁLIS INTÉZMÉNYEKET AZ IPAROSSÁGNAK!

Egyes ipartestületek, országos jellegű iparos szabadszervezetek már régebb óta hangot adnak annak, hogy az iparosság részére szociális intézményeket kellene életre hívni. E kívánalmak igen széles skálán mozognak, kezdve aggodó elhelyezését célzó kis házaktól s egészen az aggkori biztosítás kérdéséig nyúlnak. Az iparoskongresszusokon is elhangzottak már javaslatok s alig egy esztendeje annak, hogy a nyiregyházi kongresszus keretében egész hivatalos javaslatot is tettek annak érdekében, hogy a kormány igyekezzék olyan megoldást hozni, mely az iparosságra mintegy rákényszeríti az aggkori biztosítást.

Az aggkori biztosítás kér-

GYÁRFÁS EMIL pestvármegyei közgyűlési és iparkamarai tag

A magyar iparosság szervezetein belül főleg az iparfejlesztés kérdéseivel foglalkozott eddig. Ez a kérdés kötötte le minden figyelmét s el kell ismernünk, hogy keserves hosszú harccal bizonyos részleteredményeket ki is munkált. Az adott viszonyok között ezekkel a részleteredményekkel — sajnos — meg kell elégednünk. *A napi élet harca lehetett volna telte számunkra, hogy átfogó programot valósítsunk meg.* Igaz viszont, hogy felsőbb helyen sem találkoztunk még eddig ezzel az átfogó programmal. De ne tegyünk senkinek se szemrehányást, amennyit megselekedni lehetett, azt igyekeztünk elérni.

De az iparosság nemcsak szorosabb gazdasági kérdéseivel foglalkozik, hanem politikával is. Ez már elválaszthatatlan nálunk a szervezkedéssel. Bármennyire is politikamentessé teszik a szervezeteiket, végeredményben mégis csak politikál az iparosság. Ebben sem látok különösebb veszedelmet. *Ha az iparosság a maga hagyományainak tiszteletében és ápolásában keresi azokat a szálakat, melyek őt a nemzeti célkhoz fűzik, akkor társadalmilag egyaránt igen hasznos munkát végez.*

Ezen kétirányú tevékenységi körbe azonban alig esik a szociális momentum. És itt — sajnos — meg kell mondanunk, hogy iparosaink nem tartottak lépést az idővel. Nézzük csak, hogy a háború utántól kezdve más társadalmi rétegek mi mindent alkottak. Tessék végigmenni a Balaton mindkét partján és elámulhatunk rajta, hogy a köztisztviselők és a magánalkalmazottak mennyi min-

dése — mint annakidején mi megjósoltuk — megfeneklett és nem is juthatott előtérbe. Az iparosság mai gazdasági helyzete — sajnos — olyan, hogy nagyobbarányú újabb megterhelést nem bírna el. Azonban a szociális berendezések terén nem kell ugrásszerűen egyszerűre a legnagyobb alkotásokat életrehozni. *Célszerű, de egyben tervszerű előmenetelre volna szükség.* A legkézenfekvőbb a sok-sok felmerült terv közül az, hogy a munkaképtelenné vált és teljesen vagyonatlan iparosok *aggkori elhelyezéséről társadalmi úton történjék intézkedés.* E tekintetben egyes iparos vezetőtagjaink véleménye a következő:

den alkotást hívtak életre, melyeknek mind az a rendeltetésük, hogy a tagok egészségét szolgálják. Erőt adó, izmot fejlesztő, ideget konzerváló nagyszerű intézmények nőttek ki a földből. Arról most nem beszéltek, hogy maga a munkásosztály is, különösen az OTI áldozatkészességére támaszkodva, milyen gőzerővel igyekszik pótolni azt a sok mulasztást, amit a multban elkövetett. Egészen rendkívüli példáját láthatjuk a kari összetartásnak szeretetűnk és ragaszkodásunk tárgyát képező honvédségünkénél. Szinte csodálatos arányokat ért ez el pl. a postásoknál. A vasutasok is mindent megtettek a maguk érdekében. A főváros közalkalmazottai kiváló és ily tekintetben sohasem szűkmárkú gazdjainknak, a fővárosnak támogatásával oly nyaraló és üdülő intézményeket hívtak életre, melyek méltán kiérdemlik teljes csodálatunkat. Egyedül az iparosságot nem találjuk. Nem mondom, 1-2 ipartestület akadt, mely szerény megoldásokat életrehozott, de milyen vészesen, pénzügyileg gyenge dolgok ezek, melyeknek fenntartása az ipartestületekre nézve állandó rezsit jelentenek. És még ennek is örülni kell, mert ha néhány derék ipartestületi elnök nem gondoskodott volna eddig arról, hogy itt-ott elaggott iparosmesterek hajlékhoz és meleg leveles mellé egy falat kenyérhez is jussanak, iparosságunk szociális problémái egészen fájdalmas úrt hagynának.

A magyar iparosság reméli, hogy a kebeléből feltörő e szociális kívánságokat az illetékes tényezők megértik. *Az önálló iparügyi minisztérium életre hívásával testet*

öltött a mi reményességünk is, hogy ez a kérdés szerves megoldást fog nyerni s hogy a társadalmi megmozdulások végre helyet kapnak a kormányzati programon belül is. Fájdalom, az önálló iparügyi minisztérium — úgy látszik — nem is juthat el ehhez a programhoz, mert ismét megszüntetni szándékoznak. Ezen kérdésbe nem kívánok beleszólni, de annyi tény, hogy az iparosság szociális ügyei még attól sem függhetnek, hogy lesz-e önál-

Botos Miklós: Redszeresítsük az iparos-aggok házeit

A magyar cipésmestereknek még nincsenek számoltató szociális intézményeik. A mi helyzetünk egészen speciális. Szegényebbek vagyunk bármely más szakmánál, tehát nálunk egyfelől erősebben érződik a nyomor és a szociális alkotásokra való ráutaltság, másfelől kevesebb is a lehetőségünk arra, hogy saját magunk alkothassunk. Ennek dacára foglalkozunk azzal, hogy a nagy hiányon segítsünk. Bár csak filléreket adhatunk, még így is reméljük, hogy sikerülne valamit összehoznunk. Hiszen sokan vagyunk és sok kicsi sokra megy. Érdekes, hogy a számlák kifizetésénél hány helyen kérnek tőlünk 1—2 ezreléket, csak épen a cipésmestereknek nincs, aki még ilyen kis összeget is adjon. *Úgy látom, hogy a magyar bőripar nem rója le egészen a társadalmi adót.* Ezért szükséges, hogy a börgyári vállalatok meg ne

feledkezzenek rólunk. Csak éppen meg kellene fognunk az ügyet és jó szervezés mellett elindítani. Intézkednünk kellett volna már régen, de jobb későn elkezdni, mint soha. Ha az országot kamarakörzetenkénti kerületekre osztjuk és így igyekszünk megvalósítani az agg iparosok házait, egészen gyorsan juthatunk valamihez. Ennek a társadalmi munkának is megfelelő irányítás kell, mert nélkül semmire sem vihetjük. Nem lehet célunk, hogy kapkodva itt-ott csináljunk valamit, rendszerbe kell azt foglalni. *De a cipésmesterek nemcsak bevői a börgyáraknak, hanem bedolgozó a nagy cipőkereskedetnek.* E ponton is várhatunk valamit. Úgy látom, hogy abban a pillanatban, amint komolyan foglalkozunk ezzel a kérdéssel, már sokkal jutottunk előbbre.

VÁRNAGY ISTVÁN az iparos szeretet-otthonokról

A Budapesti Férfiszabók Ipartestülete most tartotta meg fennállásának 50. jubileumát. A sok visszatekintés közlő a legkedvesebb talán mégis csak az, hogy az ipartestület szociális téren felmutathat eredményt. A sorok-sári ipartestületi szeretetház hajlékot és meleg otthont ad néhány derék iparosnak. Szép cselekedet az ipartestülettől. A szeretetotthonnak a fenntartása gondot okoz ugyan nekünk, de nem nehézséget, mert hála a jó szervezésnek, az ipartestület állandó gondoskodásának, a szeretetotthon asztaláról nem kerül le a kenyér. Ha nincs is sok melléje, kenyér az akad. Az adományok is, bár szerényen, de mégis befolyanak s így *abban a helyzetben vagyunk, hogy nemcsak megvárhatjuk, hanem fejleszthetjük is ezt a szeretet-*

otthont. Persze, egy fecske nem csinál nyarat és ezzel az egy szeretetotthonnal távolról sem oldottuk meg még e nehéz kérdést. Tisztelegesen gondolkozó kartárs nehezen tudja elviselni, hogy lehetséges az, miszerint évtizedeken át dolgozó emberek egyszerre csak kitaszítottak érzik magukat, nincs hová fordulniok. Ha már az állam olyan nehéz helyzetben van, hogy erre a kérdésre nem gondolhat, nekünk magunknak kell reá gondolnunk. Nemcsak a fővárosban vannak szegény szabómesterek, hanem az ország egész területén. És mi-féle állapotban vannak ezek? Magam is úgy gondolom, hogy a legnagyobb inséget akként küzdhetnénk le, ha *tényleg kamarakörzetenként hűvünk életre ilyen intézményeket.* Ha csak annyit is elérünk, hogy 800—1000 el-

aggott iparosnak emberi sort biztosíthatunk és megmentjük őket a legnehezebbtől, akkor is már cselekedtünk. *A szükséges forrásokat megnyithatjuk, csak éppen akarnunk kell.* Elindulva azon a szép példán, melyet a fővárosi iparpartéület azoknak a szabómestereknek kezdeményezésére, akik tisztában

Szimper József:

Egészséges szolidaritás kell hozzá!

A festő- és mázoló-szakma szintén népes. A mi körünkben is megindult már ez a mozgalom. Kicsi egyelőre, de — úgy látom — eredményes lesz. Mi üdültelepet akarunk létesíteni. Először a fővárosi iparosokra gondolunk. Hiába, itt élünk a legnagyobb tömegben s így itt látjuk leginkább azt, hogy a szakiparosoknak mily ijesztően nagy százaléka szorult arra, hogy az együttes áldozatkészségéből életrévített intézmény szolgáljon az egészség konzerválásának. De ez a mozgalom nem érintheti azt a gondolatot, hogy az aggok érdekében szintén történjen valami. *Nagyon helyeslem ezt a tervet és csak*

vannak a nemes iparoshagyományoknak erkölcsileg kötelező tartalmával, életre hívtak egy szeretetothont, akkor ugyanezen az alapon nem lehet olyan kimondhatatlanul nehéz dolog ugyan-azt rendszeresebb formában, kamarakörzeteként megcsinálni.

azt tartom kívánatosnak, hogy mielőbb legyen is belőle valami. Miért nem volna lehetséges az, hogy a Budapesti Kamara egy hatalmas intézményt hívjon életre. Kalkulus dolga az egész. Nem is kellene hozzá egy Rockefeller pénze, hogy egy szép intézményt megvalósítsunk, csak épen szív. *Nem szabad sajnálni becsületos dologtól egy kis áldozatot.* Ha valamennyien egyek vagyunk, ki-ki úgy osztja be az életét, hogy ezt az áldozatot még a mai viszonyok közt is vállalja. Ha nem lehetne másként, akkor fővárosi iparpartéületünkön belül történjenek meg a megfelelő lépések.

Vass Kálmán

iparkamarai tag: Csináljuk!

A magyar iparosság mozgalmában úgyszólván ifjúkoromtól kezdve benne vagyok. De sok mindent tervet láttam már felmerülni és kivétel nélkül szertefoszlni. Megadtott nekem az, hogy tengernyi életpasztalatra támaszkodva nézzem az életet, de kivált a magyar iparosság életét. Csak az olyan munkának van férfiu szívet örvendtető hatása, melynek nyomai megmaradnak. Minden egyéb, beleértve az egyéni sikereket a közélet terén, csak emléket, mely talán jölesik, de legtöbbször keserű emléket hagy. Nem akarok egyébre utalni, mint arra, hogy a lakatosmesterek közt hányan, de hányan voltak eddig is és — sajnos — küzdenek ma is, akik egy emberéletet töltöttek el az ipar fejlesztése érdekében és rohantak a napi élet útjain. *Hányan, de milyen szomorú nagy számban végeztek ott, hogy éltek alkolmány körültek és a szívtelen konkurencián kívül*

mást nem találtak. Égetően nagy szükség volna arra, hogy azokról a derék mesterekről, kiket elsodort az élet, legalább ily szerény, de emberbaráti formában történjen gondoskodás. Alapjában véve csodálkozik az ember rajta, hogy ezekről a dolgokról beszélni kell, hiszen nem itt kezdődik az, amit általában kereszténységnek neveznek, vagy mondjuk úgy, nem itt kezdődik az emberi mivolt? Magam is úgy látom, hogy ha összefogunk, nem kell továbbra is szegyenkenünk más foglalkozási ágak, de főleg a közalkalmazotti kar rétegei előtt. Elvégre legyünk őszinték, ott sem színtültig tejfel az élet, mert a tömegnek sorsa és megélhetése ott sem könnyű. De a kari szellem és az összetartás erősebb és szebb. Csak mi, iparos-mesterek nem tudnánk e téren alkotni? *Azt mondom tehát: álljanak elő a megfelelő javaslattal és csináljuk a dolgot!*

SZARKA FERENC lakatosárugyáros

Iparos szeretetothonokat országszerte? Helyes! Ne mondjuk mindig, hogy nincs pénz. Vannak dolgok, amire — ha okosan csináljuk — van és kell lennie pénznek. Gondoljuk meg csak azt, hogy tőlünk — iparosoktól — mennyit vontak le már eddig számláinkból mindenféle nyugdíj- és jóléti-alapokra. Vagyis mi, iparosok, a magunk igen megszállt keresetünkkel alátámasztjuk az ilyen szociális intézményeket, csak épen mi saját magunk nem tudnánk iparostársaink

érdekében valamit tenni? A megoldás lehetőségül többféle mód kínálkozik. *Akár az iparpartéületi járulékoknak, akár a kamarai illetékek megfelelő pótlékolásával, előteremthetnők a szükséges állapot ahhoz, hogy az iparosság ilyen kívánását életre keltsük.* Természetes mérsékltet kell tartanunk. Szerény pótlékolásról lehet csak szó, a főgondoskodás inkább arra irányuljon, hogy a vállalt összegek tényleg be is folynak. Nem gondolok arra, hogy amolyan lassúság nyil-

vánuljon meg ezen a téren, mint az iparpartéületi tagdíjaknál. A magunk háza táját tartjuk rendben. Ehhez tartozik az, hogy iparpartéuleteinkkel és szervezeteinkkel szemben tegyünk eleget a *váltott kötelezettségnek és ha keresztülvisszük ezt, akkor a szerény összegű pótlék is be fog folyni.* Milyen nehezen születik meg valami az iparosoknál és milyen gyorsan megy ez másutt. Távoll áll tőlem, hogy bántó céllal mondjam, de utalnom kell arra, hogy a munkásszervezetek a maguk fillérjeivel mennyi mindent alkotnak. És ha ehhez hozzáveszem, hogy ezek az intézmények tulnyomórészt olyan irányzat vezetés alatt állanak, mely nem harmonizál a magyar nemzeti elgondolások teljességével, akkor nem tagadhatjuk,

hogy mi iparosok eddig sok hibát követtünk el. *A magunk szociális kérdéseivel foglalkoznunk kell, hiszen ha mi nem tesszük, akkor ezekre nem kerülhet sor.* Az agg iparosokról, akik a társadalom segítségére szorulnak, első sorban gondoskodjunk mi magunk. Ha ezt kimunkáltuk, akkor hiszem, hogy az egész magyar iparosságot átfogja egy a mainál egészségesebb közszellem és összetartozandósági érzés. Ezen a remélhetőleg sikeresen keresztülvihető példán elindulva dolgozhatunk aztán az egyéb kérdéseken és igényt támaszthatunk arra, hogy velünk szemben még az államhatalom is tanúsítsa azt az érdeklődést, melyet a magyar ipar szempontjából tőle várhatunk.

WIERDL REZSŐ:

Új korszakot várunk!

A Szeretet-Ünnepének küszöbén valóban méltó beszélni arról, hogy a magyar iparosság soraiban is élő és alkotó legyen a szeretet. Ez nem lehet üres szó, hangzatos frázis, ennek tartalmat kell adnunk. De vajjon lehet-e tartalma a szónak a magyar iparosság összessége szempontjából, ha még Szent Karácsony estéjén is sok ezerre megy ebben az országban azoknak az iparosoknak a száma, akiknek nincsen otthonuk és a legnagyobb nyomorúságban élnek és keservesen várják az órát, amikor megválnak az ételtől. Ennek a fájó igazságnak keményen nézzünk szembe. *Igenis várjuk, hogy induljon el egy országos akció, mely ezt a szomorú hiányt megszüntesse.* Az iparosság a maga politikálata során évtizedek alatt hozzászokott ahhoz, hogy mindig csak vár valamire. Ne várjunk semmi-

re és senkire. Saját magunk is alkothatunk, hiszen igazán rengeteg pénzt adunk mindenfelé. Ügyeljünk a pénzünkre és legyen gondunkra, hogy ez szép és nemes irányban gyümölcsözőleg hasson. *Milyen elszomorító látvány a kéregetésre utalt, öreg keresztkeptelen iparos!* Ez volna a polgári munka, a folytonos igyekezet jutalma? Nem! *Ez csak az emberi még nem értés szomorú eredménye.* Vának hivatalos szervezeteink nagy és szép számmal, legyen gondjuk arra, hogy életképes javaslatot dolgozzanak ki, aminek maradéktalan végrehajtására mindannyian ügyeljünk. Fejenként csekély áldozattal sokat és nagyot teremthetünk és mire az újabb Szeretet-Ünnepre gyűlnék össze a karácsonyfák alatt, Magyarországon ez a fájó, szomorú jelenség már ne legyen probléma.

Ha a kincstár későn mond fel, nem változtathatja meg a rögzített adóalapot

A Közigazgatási bíróság 97/1935 számú ítéletével panaszos adózó megkeresésére kimondta, hogy a kincstár adófelmondása érvénytelen, mert a felmondást az adózónak nem az év március 31-ik napján legkésőbb, hanem április 1-én kézbesítették. Etekintben a Közigazgatási Bíróság külön is kiemelte, hogy az 1929:XXIII. t. c. 2—4. §, valamint a 90.000.1929. P. M. rendelet 3. §-a szerint az adóhatóság a rögzített adóalapot csak minden év március végéig mondhatja fel. Ez a felmondási jog azonban úgy gyakorolható, hogy az adóalapot felmondásáról szóló értesítést az adózó fél március 31-ik napján legkésőbb megkapja. Minthogy a konkrét esetben a kincstár felmondási jogának érvényesítésével késett, a bíróság kimondta, hogy az előző esztendőben rögzített adóalap kell, hogy a sérelem tárgyát képező esztendőben is adóalapot vétesék.

Tájékoztatásul közöljük az érdekeltekkel, hogy az adózó is gyakorolhat felmondást, azonban legkésőbb január 31-ig. A fenti ítélet alapján célszerű a kincstárral szemben gyakorolt felmondást is úgy eszközölni, hogy a kincstár január 31-ig meg is kapja a felmondást.

Használt National kasszák garanciával. Vétel, eladás, csere, javítás
KIS ÉS SÁNDORI
VII., AKÁCFÁ UTCA 37—39., - Tel. 1-320-07

A művajjal készített péksütemény árusítása

A törvényes előírások kötelezik a készítmény elárulását, hogy feltűnő helyen kifüggesztett s mindenki által jól olvasható táblán tüntesse fel azt, hogy művajjal készített süteményt árul. Ez irányban a vásári felügyelő több feljelentést tett fűszerkereskedők ellen azért, mert üzletükben ilyen tábla kifüggesztve nem volt, viszont a vegyvizsgálatra vett próbák igazolták, hogy a sütemények művajjal készültek. A törvény betűje szerint a kiskereskedő vonják felelősségre, holott ő tulajdonképpen nem követelt el mulasztást, mert — mint beigazolást nyert — a szállító péküzem nem közölte a kereskedővel azt, hogy áruja művajjal készült. Hasonló kellemtelenségek elkerülése céljából a B. Sz. fűszerkereskedő szakosztálya átirattal fordult a fővárosi pékiparbeszélőhöz, melyben kéri, hogy tagjait hívja fel arra, hogy áruinak művajtartalmát illetőleg a fűszerkereskedőket informálják. A legcélszerűbb lenne, ha a pékmesterek maguk készítenének megfelelő táblát s ezt bocsátanák a kereskedők használatára.

A szövetkezeti tag vagyoni felelőssége

Az utóbbi időben a kiskereskedelmi és kisipari szövetkezetek alapítása lerén kezd a helyzet tisztulni. A cégbíróság szigorúbb ellenőrzést gyakorol és legalább az alapszabályok rendszerességének kérdésében tanúsított álláspontjával odahat, hogy a kisembereknek ez a tipikus vállalkozási formája ne legyen annyi mindenféle áramlatnak s főleg csalódnak kitéve, mint a múltban.

Ez az irányzat nagyon kívánatos, mert meg kell szűnie annak, hogy a szövetkezeti vállalkozási keret mint egy diszkreditált társulati forma legyen odaállítva. Ha ma a kiskereskedelem és a

kisipar is minden tekintetben igekeznék ezt a tisztulási folyamatot elősegíteni, úgy hamarosan felejtődnek a múlt és teljes mértékben helyreállana a bizalom.

Nem látszik céltalannak az érdekeltek körök kellő felvilágosítására különösen egy kérdést teljes mértékben tisztázni: a *szövetkezeti tag vagyoni felelősségének kérdését*. E téren találkoznak a legtöbb ferde nézetekkel és rossz gyakorlattal s természetesen, hogy ezen a ponton következnek be azok a szervezeti hibák, melyek miatt oly nagyon nyilvánult meg a szövetkezeti vállalati formától való idegenkedés.

„Treu und Glaube“ korlátlan felelősség

Etekintben szögezzük le azt, hogy a magyar szövetkezeti alaptörvény az 1875. évi XXXVII. t. c. 231. §-a kimondja, hogy a szövetkezet alakulhat korlátlan vagy pedig korlátolt felelősséggel. E szabályozásnál a magyar törvényhozás a külföldi joggyakorlatot tartotta szem előtt. A *Raiffeisen* és a *Schulze — Delitsch* szövetkezetek — alapítók elgondolásának megfelelően — a korlátlan vagyoni felelősség gondolatán épültek fel. Innen van az, hogy a szövetkezeti törvények megalkotása szempontjából oly nagyhatású 1868. évi német törvény ezt a gondolatot teljesen átvette s hosszú ideig úgy nézett ki, hogy a szövetkezeti vállalkozás nem is fog a szövetkezeti tag teljes vagyoni felelősségének gondolatán tulni. A szövetkezetek alapítói arra az elvre voltak figyelemmel, hogy a szövetkezeti tagok egymással szemben a *»Treu und Glaube«* teljességén állanak s így nem lehet elképzelni a gazdasági boldogulást, a szövetkezeti cél elérését másképpen, mint csak úgy, hogy a tagok a legteljesebb és a leg-

őszintébb együttműködést egyben megerősítik azzal is, hogy közös vállalkozásuk minden kockázatáért egész vagyonukkal felelősek. Ez a gondolat nem azért nyomult előtérbe annak idején, hogy születésben levő szövetkezeti vállalati forma érvényesülését megnehezítse, hanem épen azért, hogy megkönnyítse. Ugyanis, már akkor is, csak úgy mint ma, a *»Treu und Glaube«* bekapcsolódása képezte a szövetkezeti vállalkozás, a kisemberek gazdasági tömörülésének fő gondját. Ezt közös érdekekben csak úgy intézhetők el, ha mindenki minden vagyoni értékével felelt. Ilyenformán a szövetkezetek életképes gazdasági sejték lettek és a szövetkezeti mozgalom roppant komoly. Ha tekintetbe vesszük, hogy akár a Raiffeisen-, akár a Schulze-Delitsch szövetkezetek egész rövid idő alatt mekkora hatalomra tettek szert Németországban, akkor beláthatjuk, hogy ez a szűdületes előtérés nem is volt elképzelhető másként, mint ahogy azt az 1868. évi törvény Németországban elgondolta.

A korlátolt felelősség elve

Persze ennek a szabályozásnak árnyoldalai is lettek. A szövetkezetnél minden vagyonával érdekeltté tett fél gazdaságilag le volt kötve s így a szövetkezetet kívüli vállalkozása nagyon meg volt nehezítve, hiszen másodlagos helyre, hogy így mondjuk, nem igen akart tőkés kölcsönt adni. Így már egészen rövid idő alatt magában Németországban is a szövetkezeti tagok vagyoni felelőssége terén *reformintézkedés* történt. Így az 1889. évi második német szövetkezeti törvény szakított a korlátlan felelősség gondolatával és a szövetkezeteknek két fajtáját különbözteti meg: a *korlátlan felelősség elvén felépü-*

lőket és a korlátolt felelősségűeket.

Ez a kettéválasztás a szövetkezeti vállalatközi formára általában nagy hatással volt és ma mindenütt találkoznak a szövetkezeteknek e két fajtájával. A sokszor ócsárolt régi magyar törvényhozás dicsegetésére kell megemlítenünk, hogy már a mi szövetkezeti alaptörvényünk megalkotása alkalmával látta a fejlődés irányát és eleve úgy szabályozta a kérdést, hogy a korlátlan felelősséget és a korlátolt felelősséget ketté választotta. Ezzel a egyszerű elgondolással a magyar törvényhozás, a két eszlendővel azelőtti osztrák törvény nyomán, mintegy 14 évvel előzte meg a német törvényhozást.

A helytelen finanszírozási politika

A szerzett tapasztalatok a mi különleges viszonyaink mellett élesen mutattak rá arra, hogy amennyiben a szövetkezeti tag anyagi felelőssége csupán az üzletészre korlátozódik, a *»Tőke érdeklődése az ilyen gyenge szövetkezeti alakulatok iránt meglehetősen tartózkodó.* Ebben a korszakban vette kezdetét az a mi sokszor hangoztatott nézetünk szerinti teljesen rossz szövetkezet-politikai elgondolás, hogy az állam lépett fel finanszírozónak és az üzletészek átvállalásával hozta azt a tőkét, melyet a gazdasági élet saját maga adni nem mert. Etekintben megjegyezzük, hogy egyszerűen félreismerése lenne a helyzetnek, ha azt állítanók, hogy vállalkozási célra, még ily társas alakulat formájában is, tőke sohasem volt nálunk. Ha a megfelelő alaptörvény és biztonság megléte volna, nem tartózkodott volna a tőke sem a bekapcsolódástól. Tény azonban, hogy a felülről való finanszírozás lépett a szövetkezeti tagok *egyéni tőkegyűjtésének helyébe s ezzel egy olyan hamis és végzetes vágyra kerültünk, melyből nem tudunk kivevődni egészen máig sem.* A rossz csapason elindult szövetkezeti mozgalomnak csak még jobban vált hátrányára az a politika, mely a háború befejezése után nálunk folytatódott s melyről most külön szólni nem akarunk.

Bennünket csak az érdekel, hogy ez a nagyszerű vállalkozási forma miért nem juttatta a mi keresztény gazdasági középosztályunkat ahhoz, hogy megfelelő szervezkedéssel vehette volna fel a versenyt a múlt század második felében hirtelen terjeszkedő kapitalizmussal. A gazdasági együttműködés szándéka a tagok között, részben a helyzet nem-ismeréséből, részben tunyaságból, nem volt komoly s így történt, hogy a céhkorszak gazdálkodása után nálunk minden átmenet nélkül (nagyon kevés azoknak a vállalatoknak a száma, melyek kivétel tesznek) a nagy tőkés vállalkozások idejébe estünk s így nem tudott továbbfejlődni a nagyalakulatokat fekező középipar s így sülyedt le fokozatosan a kisipar.

A többszörös felelősség elve

A törvényhozás látta ezeket a bajokat és a hitelszövetkezetekre vonatkozó 1898: XXIII. t. c. megalkotásakor érvényre juttatta a többszörös felelősség elvét, amennyiben e törvény 15. §-a kimondja, hogy hitelszövetkezeteknél a tag az üzletész ötszöröséig felel, de kimondható az alapszabályban az üzletész névértékének tiszteségig terjedhető vagyoni felelősség is. Nem érdekelten megjegyezzük, hogy a szö-

vetkezetteknek a magyar jog szerinti három fajtáját, tehát a korlátlan felelősségűt, a korlátozott felelősségűt s ezen belül az üzletrész névértékére korlátozott, illetve a névérték többszörösének erejéig terjedően korlátozott felelősségű szövetkezetet az 1920. évi tennyei, valamint az 1923. évi japán törvény is átveszik.

E fejtegetésekből kitűnik tehát, hogy a magyar jog szerint a szövetkezet alapszabálya mondja ki elsősorban azt, hogy a szövetkezeti tag felelőssége a szövetkezet minden hitelezőjével szemben mire terjed. Itt nem hitelezőszövetkezet, hanem termelő vagy értékesítő szövetkezet alakításáról van szó, azt a tény, hogy az alapszabály a felelősségről egyáltalában nem intézkedik, olybá kell venni, mintha az alapszabály azt akarta volna kimondani, hogy a szövetkezeti tag vagyoni felelőssége csupán az üzletrész névértékéig terjed. A szövetkezeti hitelezők irányában való rendes eljárás megköveteli azonban a rendes kereskedő gondossága mellett azt, hogy ez a körülmény mondassék ki az alapszabályban. Erre helyezi a fősúlyt a cégbíróóságok újabb gyakorlata, amikor a vagyoni felelősséget ily esetben is gondosan meghatározza annak dacára, hogy ez feleslegesnek látszik. Mondani sem kell, hogy a korlátlan felelősség elve, illetve az üzletrész névértékének többszöröséig terjedő felelőssége kifejezetten külön leszögezendő.

Ilyképen kell felépülnie a szövetkezeteknek, melyek eddig annyi bajt okoztak a kereskedőknek és kisiparosoknak egyaránt. Ezekről a kérdésekről a kisemberek szervezeteiben megfelelően tárgyálni kell, hogy mindenki tisztán lássa a szövetkezeti vállalati forma összes feltételeit, de különösen, hogy a vagyoni felelősség kérdésében félreértések ne lehessenek.

Hatalmas vajexport Németország felé. Ismeretes, hogy a magyar-német gazdasági megállapodás szerint Németország kötelezte magát arra, hogy tőlünk 140 vagyon vajat vesz át. Az ideji termelésnek váratlanul kedvező alakulása azonban lehetővé tette vajtermelésünknek könnyűszerrel való fokozását. Így a magyar exportőrök abban a helyzetben vannak, hogy újabb mennyiségeket helyezhetnek el. Etekintetben Németország mintegy igényt tartott a szállítható mennyiségekre, mert vaj-behozatal terén erős szükséglete van. A magyar vaj-exportőrök az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ vezetésével alatti közel 100 vagyon újabb vajmennyiség szállítására állapodtak meg a németekkel. Így a német piac 240 vagyon vajat vesz át tőlünk. Ez a hatalmas kötés magyarázza, hogy a belföldi piacon a vaj ára nemcsak stabil maradt, hanem emelkedő tendenciát mutat.

HALAT PEDIG ZIMMER-NÉL VESZÉK

Pásztor József

a vaskereskedelem képzéséhez kötéséről

A vaskereskedelem felfogását a szakma képzéséhez kötéséről a Magyar Vaskereskedők és Vasiparosok Országos, kitűnő igazgatója a következőkben nyilatkozott.

Szívesen válaszolok a feltejtett kérdésre, mert a vaskereskedelem egyik legfontosabb kérdésnek tartom a képzés bevezetését.

A szakmában a kontárkodás annyira elburjánzott, hogy valósággal aggasztó a tanulatlanság emelkedése, akik kalkulálni nem tudnak, a vaskereskedelem cikkei árán alul vesztetik és így lehetetlenül teszik a szaküzletek boldogulását.

Joggal mondhatjuk, hogy a vaskereskedelemhez mindig gyakorlati és elméleti tudás, hozzáértés kellett és ez biztosította a vaskereskedelem régi tekintélyét. Ma már mindenki árusítja a vaskereskedelem cikkei: az áruházak, bazárok, szövetkezeti boltok, a vegyeskereskedők minden fajtája, a hónalj kereskedők, az autóbuszról áruelők sorra veszik a vevőket és kínálják a vaskereskedelem cikkei. Ma az áruházak kezdik bevezetni a minőségi számszám-cikkeket is és a vége az lesz — ha kellő időben nem jön a védelem —, hogy a legfontosabb vaskereskedelmi cikkeket kiragadják a súlyos köztelherviselő vaskereskedők kezéből.

Nem csoda, ha ma már vaskereskedő-tanulóit alig lehet kapni! Kinek van kedve erre a pályára lépni, ha nincs biztosítva a jövője? Miért töltön el három-négy évet mint tanonc, miért segédeskedjék hosszú éveket, ha nem lehet reménye arra — még ha lőkéje van is —, hogy megélhetését biztosítsa? Még iparendelő sem kell hozzá: bárki nyíthat vegyeskereskedést, ahol a legegyszerűbb cikk: vaskereskedelmi cikk. Ha valahol néhány ház épül, még tő alá sem kerülnek a házak, már ott van minden házban egy vegyeskereskedés, amelyik sodronyt, szeget, kapát, lapátot, ást, horganyozott árukat és más egyéb vasárú cikkeket kezd árusítani. A vásárokon éppen a vaskereskedők előtt, hatalmas galúkbán rakják ki a selejt-zománczott lemez edényt, amíg a vaskereskedő nézheti üzlete ajtajából, hogy — amíg az ő üzlete üres — a silány vásári portéka gyorsan elkél.

A magyar vaskereskedelem érdeképviselete, a Magyar Vaskereskedők és Vasiparosok Országos Egyesülete már ezéltől körülbelül egy évti-

zeddel felvetette a vaskereskedelemnek képzéséhez kötését, mert a vaskereskedők általánosan sürgették ezen kérdés megoldását. A többi kereskedelmi szakmák csak azt-után foglalkoztak e komoly kérdéssel. A vaskereskedők érdeképviselete megszavazta a vaskereskedőket és nagyon kevés kivétellel a vaskereskedelem óriási többsége a képzés bevezetését kérte.

Ma már ott tartunk, hogy jóformán minden szakma akarja a képzés bevezetését, de nagyon sokan kérdézik tőlünk, hogy tulajdonképpen miért akarjuk a képzést?

Mi természetesen csak a vaskereskedelem szempontjából bírálhatjuk el a kérdést és legelső sorban azt feltehetjük azoknak, akik nincsenek tájékozva, hogy a vaskereskedelem „szaküzlet”, a szaküzlet pedig magas követelményekkel lép fel. A vaskereskedő napi érintkezésben áll árubeszerezési és eladási munkájával a gyáriparral és kézműiparral. A kereskedelem egyetlen ágazatában sincs ez az összeköttetés úgy kifejlődve, mint a vaskereskedelemben és vasiparban. A vaskereskedőnek ismernie kell a kovács, lakatos, bádogos, szelről, asztalos, puskaműves és más iparágak munkáját, üzemi berendezését és lebonyolítását. Nagyon sok cikk van a vaskereskedelemben, amelynek beszerzéséhez, raktárkezeléséhez és eladásához komoly szakértelem kell. Micsoda ellenmondás az, hogy bárki lehet vaskereskedő, aki sohasem tanulta el a szakmát, amikor egy jobb szerző, vagy épületbasalás, a mezőgazdasági gépek, háztartási gépek és cikkek kiszolgáltatásához több évig tartó tanulásra és gyakorlatra van szükség?

Örömmel tapasztaljuk, hogy Bornemisza Géza kereskedelem- és iparügyi miniszter úr milyen nagy koncepcióval dolgozik a magyar ipar fejlesztésén és különféle komoly intézményekkel akarja az ipari szakképzés emelését is biztosítani. Ez a törekvés azonban csak akkor érvényesülhet, ha az ipari szakneveléssel és az iparosok védelmével kapcsolatban megtörténik a kereskedelmi szaknevelés kifejlesztése és a szakképzett kereskedők védelme.

Ma az a helyzet, hogy ha valaki egy pályán tönkremegy, vaskereskedést nyit. A

következésképpen ennek meglévő anyagi és erkölcsi értékek pusztulása. Egy ilyen tanulatlanság egyénnek fogalma sincs a maga haszna biztosításáról, nincs benne kartársi érzés és szolidaritás, szóval nem a tisztességes polgári haszon biztosítására törekszik, hanem az árrongálásra.

A vezető kereskedelmi intézmények és így legelső sorban a kamarák a szabott árak bevezetését publikálják, kísérleteznek olyan intézmények létesítésével, amelyek a szabott árak bevezetését elősegítik. Megállapíthatjuk ezzel a mozgalmal kapcsolatban, hogy a komoly vaskereskedelmi szaküzletek, amelyekben kitűnő minőségű árukat tartanak, ahol úgy az iparosokat, mint a háztartásbelieket, a mezőgazdasági fogyasztókat a legjobb cikkeket látják el. Ezekben az üzletekben szabott árán árusítanak. Az üzlet tekintélyének kérdése a »szabott ár«. A tanulatlanság, minden szolidaritást nélkülöző üzletlajdonosok pedig sohasem fogják a szabott árakat bevezetni!

Már feleltünk is a kérdésre, hogy miért kell a vaskereskedelmet képzéshez kötni? Azért, mert úgy az iparos, mint a többi fogyasztóknak a legkomolyabb érdeke, hogy a szaküzletekben az árubeszerezést, a technológiai kalkulációt ismerő és a szükséges tájékoztatást megadni tudó eladókra van szükség. Tehát a vaskereskedelem képzéséhez kötnie annyit jelent, hogy az elvadult viszonyok a szakmában megszűnnek, a kontárk eltakarodnak és helyükbe lépnek a komoly szaküzletek, amelyek a közérdek szempontjából gazdasági szempontból is vezető szerepre vannak hivatva a kereskedelemben.

Ha más szempontokat nem hangsúlyoznánk, mint a vaskereskedelemnek a vasiparral való legbensőbb kapcsolatát — mely hivatva van arra, hogy különösen a kisiparban tájékoztató, irányító és nevelő szerepet vállaljon —, meg kellene valósítani a vaskereskedelemnek a képzését, ami azt jelentené, hogy a komoly, régi, szép múlt feltett rendelkezés szakma megszerzett értékeit megtarthatná és ráteremt, képzett új generációt nevelhetne, amelyik nemcsak szakmabeli, de nemzeti szempontból is tökéletesen megállná a helyét.

Hirdetőink kirakata:

Ujévi naptárak
blokkal **11 fillértől**
nagy választékban.
100 drb vételnél ingyen cégnyomás
Merluszt, Bp. Dob-u. 53

JILEK M. BÉLA
speciális ellenőrzőpénztár javító üzeme
BUDAPEST, V., HONVÉD-U. 38
(Bejárati a Balaton-utcában)
Telefon: 1-254-58
Eladás — Vétel — Csere

FRANÇOIS PEZSGŐ

Crémant Rosé
Transylvania sec

GORIUP ECET
Telefon: 1-850-69.

HAIDEKKER
csőbutor

Krayer-Lakk-Festék
Krayer E. és Társa
Bpest, V., Váci-ut. 34. Tel. 2-905-73.

HIRMANN FERENC
fémáruháza
BUDAPEST,
VII., Csányi uca 9.

LINGEL
BUTOR BUDAPEST,
RÓZSA-U. 4.

KLING GYÖRGY
diótörőde, dióbel, mogyoró, mandula, mák, méz sib.
BPST, VI., PODMANICZKY-U. 75
Telefon: 1-198 75.

Színházi dícsókák, szemüvegek, orrcsiszítók,
Zeiss-üvegek, Harman-tek, home-ék a
legjobb kivitelben
CALDERONI ÉS TÁRSA
látszerészeknél
Bpest, V., Vörösmarty-tér 1. TELEFON
1-181-48.

„SIDOL“ fémszítító
Götz Lipói Sidol vegyertermékek gyára r. t.
Budapest, XIV. Cserei-utca 14
Telefon 2-966-86 és 2-966-32.

MÖSSMER
vászon, fehérenmü. kelegye
W., Váci-u. 1-3. (Tűr István-u. sarok.)
Baross-lagoknak 5% engedmény

Vass János
írógépüzem
Irányi ucca 4. T: 1-836-28

MOCZNIK MUSTAR
és **SAVANYU KONZERVEK**

KLEIN ALADÁR bel- és külföldi
ásványvizek nagykereskedése
VI., SZONDY-UTCA, 94. Telefon: 1-139-52

Telefon: **Gergely Péter** Alapítva
1-863-90 szövet-, vászon- és népművészeti kézi- 1906.
munkák és szöttek raktára.
„MANSz“ szötteinek országos lerakata, iskolák, intézetek
szállítója
BUDAPEST, IV., ESKÜ-UT 3.

Közszállítások.

Esetleges felvilágosítások titkárságunknál a hivatalos órák alatt.

Hirdetés tárgya	Hirdető	Határnap, Ért. napszám dec.
Fehérenmü	Közkórház, Székesfehérvár	11 47
Faszén	MAV igazgatóság, Budapest	11 48
Élelmiszer	Maria Val. kórház, B-Gyarmat	12 45
Elemticikkek	M. kir. közetkezési biz., Szolnok	12 47
Temetkezési cikkek	Közs. Temetkezési Int. Bpest	14 47
Papír	Allami nyomda, Budapest	14 48
Izzólámpa	Dohányjöv. közp. ig., Budapest	14 48
Halina	Kir. Gyűjtőfogház ig., Budapest	14 48
Lapelőállítás	Alispán, Makó	15 46
Szemüvegek	M. kir. posta bet. bizt. int., Bpest	15 48
Ut és műtárgyak építése	Alispán, Kaposvár	15 48
Fuvarozás	M. kir. pénzügyminiszter, Bpest	16 43
Csatornaépítés	Polgármester, Kispes	18 47
Elemticikkek	Zrínyi Miklós reálisk., Pécs	18 48
Menetjegyek	BSZKRT, Budapest	18 48
Kenőolaj	Polgármester, Szeged	18 48
Motálko	Polgármester, Újpest	18 48
Szükső	MAV igazgatóság, Budapest	18 48
Csatornázási anyagok	Városi mérnöki hiv., Sopron	19 45
Elemticikkek	Gr. Nádasdy lakt. etk. b. Bpest	19 48
Nyomt./tv., irodaszerek	Előjáróság, Vecsés	19 49
Vegyes közsügs. cikkek	Közkórház, Marcali	28 48
Hus	Kir. Ügyészség, Szolnok	30 48
Építkezés	Polgármester, Nagykanizsa	jan. 8 48
Központi lüts berendez.		8 48

Elsőrendű akácméz . . . P 1.25
Radó Pálnál VIII. Rökk Szilárd-u 21.
Telefon: 1-340-59.

MELLINGER-féle „CASINO“ pörkölt kávé a legjobb

Ügyeljen a keresztnevre!!
Magyarországaranykoszorús mestere
Szlezák László
harangérintőde,
harangfelszerelés
és haranglábgyár
BUDAPEST,
VI., Peleneházy-u. 78
(VI. Frangepán-u. mellett)
Saját ház Tel.: 2-913 53
Párisi világtállításon díszoklevéllel, 8 nagy
arany, 1 nagy ezüstéremmel, több állami ok-
levéllel kitüntetve.
Számatlan egyházi elismerő levél!

Székely-Góbé
vendéglő

IV., Veres Pálné u. 2
(A pponyi-ter 1. palotában)
Erdélyi konyha, csodásízű borok,
Dreher sör. Olcsó árak!
Telefon: 1-803-20
Tul.: sepsizoltári Czizjek Emil

HOLUB SÖRÖZŐ
Kossuth Lajos uca 12.
Kitűnő konyha, Dreher sörök
polgári árak.

Képkerekek
HÖFFMANN FERENC-nél
BUDAPEST,
IV. Károly-krt. 28. IV. Gerlicsi-u. 5

Vegyen
Warhanek
halkonzervet

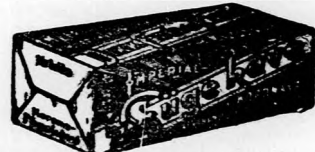
Könyvek, Színházjegyek
Pfeifer Ferdinánd (Zetler Testvérek)
nemzeti könyvkereskedésben
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 5.
(A Nemzeti Képző- és Kiadóházban)

Üzletberendezések,
műmárványok, irodabutorok, jég-
szekrények **használtak és**
ujjak olcsón
BENDRE VIII. Népszínház-u. 27

Adóügyekben
ne saját feje szerint
járjon el. Keresse fel
adóügyi utmutató
irodánkat.

Ezer áldást jelent
az egészségre az Imperial fűgékavé el-
vezete, mert szavatolt tiszta fűgéből
lesz előállítva. Tápereje felülmulhatatlan

Dikk Fidél és Társa, Budapest.
IX., Soroksári-út 102. Telefon: 1-375-47
Minden fűszerkereskedésben kapható

Gép- és szerszámgyár kft.
VI., FRANGEPÁN-UTCA 16
Telefon: 2-903-32

**Esztergapadok, esztergakés-
tartók és forgatható gépsatuk!**

Felelős szerkesztő: **Tábor György**.
Kiadótulajdonos: **Baross Szövetség**
Kereskedő, **Iparos és Rokonszakmák**
Országos Egyesülete.
Felelős kiadó: **dr. Domokos László**

BAROSS SZÖVETSÉG

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A „BAROSS SZÖVETSÉG” KERESKEDŐ-, IPAROS- ÉS ROKONSZAKMÁK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK HIVATALOS LAPJA

Előfizetési ára évi 24 pengő
Dohányárus tagoknak ingyen

Megjelenik minden hó
első és harmadik csütörtökén

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
IV., Bástya ucca 5. földszint 4.
Telefon: 1-868-67

Széchy-szigeti
dr. Thaly Zsigmond
kitüntetése

A Kormányzó Ur Öfömlétősága a Haza érdekében szerzett kiváló érdemei elismerésül dr. Thaly Zsigmond m. kir. pénzügyi államtitkárnak a m. kir. titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

A Baross Szövetség Dohányárus Csoportja a következő üdvözlő levelet küldte ebből az alkalomból:

Nagyméltóságú

Dr. Széchy-szigeti Thaly Zsigmond urnak államtitkár, m. kir. titkos tanácsos

Budapest.

A Baross Szövetség Dohányárus Csoportjának mai napon tartott előniki tanácsulése őszinte lelkesedéssel vett tudomást a Kormányzó Ur Öfömlétősága ama legmagasabb elhatározásáról, mellyel Kegyelmes Urunknak a magyar királyi titkos tanácsosi méltóságot adományozni kegyes volt.

Elnöki tanácsulésünk egyhangu határozatának teszünk örömmel eleget, amikor Nagyméltóságodat e jól megérdemelt magas kitüntetése alkalmából a Csoportunkba tömörült dohányárusok őszinte szeretetéről és hűséges ragaszkodásáról biztosítjuk. Engedje a Mindenható, hogy Nagyméltóságod — kinek irántunk eddig is tanusított megértő támogatásért mindannyian hálásak vagyunk — e magas kitüntetést mindenkor a legteljesebb érzéssel viselhesse és hogy bámulatos munkabírástól és a magas kitüntetéssel is igazolt nem mindennapi képességeit még sok sok éven át bocsáthassa a Haza rendelkezésére.

Fogadja Nagyméltóságod mélyes tiszteletünk őszinte kifejezését mellyel vagyunk

Budapest, 1936. dec. 14.

Szentessy Sándor
csoport alelnök.

Storz Béla Mátyas
ügyvezető igazgató.

A magyar dohányárusok örömmel és szeretettel csatlakoznak a Baross Szövetség Dohányárus Csoportjának üdvözléséhez, mert tudják, hogy Dr. Thaly Zsigmond, mint a Dohányjövédéki ügyek pénzügyminisztériumi legfőbb intézője szeretettel viseltek a magyar dohányárusok iránt és nehéz sorsukban megértő, jóindulatu pártfogójuk.

Ünnepi alkalom és eladási verseny

Közeledik az év vége, amikor minden rendes kereskedő számot vet és mérleget készít egy évi munkájának, szorgalmának eredményéről. Nekünk, dohányárusoknak, igen hamar elkészül a mérlegünk. Szorozni és összeadni alig kell: máris megvan a mérleg aktív oldala. A passzív oldal is hamar elkészül. Osztani nincs mit, pedig volna hová: gyerekek nevelése, taníttatása, cipő, ruha, élelem, betegség, stb. Kivonni való is van! A szomszéd utcában új trafik nyílt: lecsökkent a dohányáru forgalom. A szemközti oldalon a fűszeres olcsóbban adja a hüvelyt és papírt: elestünk ettől a bevételtől is. Osztani és kivonni volna mit, de nincs miből, mert az osztandó és kisebbítendő szám — a dohányárus bevétele — évről-évre kevesebb és alacsonyabb számjegyekből áll.

Össze kell szedni minden tudásunkat, ügyességünket, igyekezetünket, hogy a mérleget mégis ne zárjuk nagy veszteséggel. Minden alkalmat meg kell ragadnunk a mérleg javítása érdekében. Sajnos ezek az alkalmak nagyon ritkák, egy évben talán csak egyszer adódnak! A közmondás is azt

mondja: „Eszteendőben egyszer esik karácsony.” De most itt van, s a karácsonnyal együtt itt van az egyetlen és ebben az évben utolsó alkalom, hogy valami kis keresetre szert tegyünk.

Ilyenkor mindenkit meghílet a Szent Karácsony híte, a szeretet, mindenkit megérint a szeretet külső kifejezési formája, az ajándékozási vágy. Az emberek napokig török a fejüket, kutatják a kirakatokban, hogy mivel lép-jék meg hozzátartozóikat, mit vegyenek ajándékba. Most kell összeszednünk minden kereskedői ügyességünket, hogy a vevő azt vegyen, amit mi szeretnénk eladni: dohányárut. Izlées kirakat rendezésével, ötletes rábeszéléssel, figyelmes kiszolgálással, jó kedvvel — s ne gondterhelte arccal — kínáljuk az árunkat: a dohánygyártmányokat. Hívjuk fel vevőink figyelmét arra, hogy a jó és illatos szivar vagy cigaretta ajándékozásiával szerezhetik a legnagyobb örömet a megajándékozottaknak. Az idők változása például — szerencsénkre — magávalhozta, hogy évről-évre több és több karácsonyfa alól kerül elő az ünnepi szivar és cigaretta, s csak rajtunk múlik, hogy ezt az örvedetes szo-

kást általánossá tegyük.

Ha ügyesek vagyunk, még nagyot billenhet a mérleg az aktív oldal felé, hiszen nemcsak a rendes eladási jutalékokat kereshetjük meg, hanem a Dohányjövédéktől szorgalmi jutalmat is kaphatunk és Nikotex-versenydíjat is nyerhetünk. A forgalmi jutalék elnyerésére különösen kiváló alkalom az ünnepek előtti árusítás, hiszen ajándékba inkább a finomabb, a drágább dohánygyártmányokat szokás adni, a Dohányjövédék pedig épen a drágább gyártmányokban elért forgalomemelkedést jutalmazza.

Ügyességünk és szorgalmunk igen könnyen kiérdemelhet két-szeres jutalmat is, ha a nikotex áru eladását szorgalmazzuk, hiszen a Nikotex-versenynek Dohányárus számunk utján közzismertté vált három kategóriába osztott díjaiból 1488 dohányárus fog részesülni jutalomban.

A Dohányjövédék és a Nikotex Rt. szorgalmi jutalmazása és eladási versenye azt a célt szolgálja, hogy a dohányárusokban felébressze és fokozza a kereskedői ügyességet és ambíciót, amelynek kifejtésére most az ünnepek előtt, évente egyszer adódó különös alkalom nyílik.

Papir utáni fázisadó

A papír és nyomdaipari anyagok és áruk után fizetendő forgalmi adóválság tárgyában megjelent a Pénzügyminisztérium előadói tervezete, amely után a napokban meg fog jelenni maga a rendelet és annak végrehajtási utasítása. A megjelenő rendelet közelről érint minden dohányárust, mert a dohány eladása mellett talán csak a papír-áru (cigarettapapír, hüvely, levélpapírok, levelezőlapok) az egyetlen mellék cikk amelynek eladásával — ha nem is kizárólag, mert hiszen minden vegyes kereskedő is foglalkozik azzal — minden dohányárus foglalkozik.

A dohányárus gazdasági helyzete leromlott, mellék cikkeit a legkisebb mennyiségben napról-napra szerzi be, tehát készlete nagyon kicsi lehet. A bejelentés idővesztésével járna, amely elvonná ugy a trafikost, mint az ellenőrzést végző tisztviselőket hivatásuk teljesítésétől, miertis

az alanti kérelmet nyújtottuk be a Pénzügyminisztériumhoz:

Nagyméltóságú Pénzügyminiszter Ur!

Alulírott Baross Szövetség Dohányárus Csoportja azon tiszteletteljes kérrrel fordulunk Nagyméltóságodhoz, hogy a papír fázisadó behozatala alkalmával a m. kir. dohányárusokat a készlet bejelentése és az eddigi forgalmiadó tovább fizetése alól 1937 január hó 1-sejével mentesíteni kegyeskedjék.

Kérésünk indoklásául az alábbiakat adjuk elő. A dohányárusok legtöbbször hadigondozott, hadirokkant, hadiözvegy, hadiárva, akik kötelességüket hűen teljesítették és a Hazáért meghozták súlyos áldozatukat.

A nehéz gazdasági helyzet követelésében a magyar dohányárusok anyagi helyzete teljesen leromlott olyannyira, hogy még dohányszükségletüket is hetenként többször, sőt napon-

kénti felvételezés mellett tudják csak beszerezni. Mellék cikkeket (cigarettapapírost, hüvelyt, levélpapírost, gyufát stb.) csak egész kis tételekben veszik meg, pl. a cigarettapapírost 10—20 drb.-ként a hüvelyt 5 dobozonként — de még azt is sokszor hitelbe. A dohányárusoknak tehát papiros gyártmányból készletük alig van, ezen állítasunk valódiságát maguk a cigarettapapírgyárak, illetve azok főbizománysai is igazolják. A készlet felvételezés, bejelentése, ellenőrzése munkát igényel és sok idejétől fosztaná meg a dohányárust. A közelgő karácsonyi és újévi időszakban a forgalom előreláthatólag emelkedni fog, mely forgalom emelkedésre nemcsak a dohányárus, hanem maga a Dohányjövédék is súlyt helyez, mert hiszen alkalmas karácsonyi csomagolással emelni óhajja a közönség vásárló kedvét. Eppen erre az időre esne a készlet felvétele és bejelentése, amely elvonná a dohányárust munkájától és így nem érhető el azt az eredményt, amelyet

A legjobban bevezetett

MODIANO

GYÁRTMÁNYOK

eladása a legkönnyebb és a legnagyobb keresetet biztosítja

elérhetne akkor, ha a bejelentés alól mentesülne.

A bizonytalan helyzet folytán tartózkodik mellékcikk szükségletének beszerzésétől, amely nemcsak ennek kiszolgáltatásában, hanem a dohánygyártmányok eladásában is visszaesést fog okozni. A dohányárusnak nem lesz megfelelő mellékcikk készlete, nem tudja vevőjét kiszolgálni. Ha a vevő nem kapná meg cigarettapapírját, hüvelyét, úgy cigaretta dohányt sem fog vásárolni. Az államkincstár elesze a papír és hüvely utáni kincstári haszonrészeseidéstől. A Dohányjüvedéket is károsodás érné a forgalom csökkenése folytán. A dohánykísárust pedig kétszeresen veszteség érné, mert elesze a cigarettapapír, hüvely és a dohány eladása utáni jól megérdemelt kicsiny haszontól is.

A 13.000 magyar dohányárus cigarettapapír, hüvely és levelpapír stb. árúkézletének bejelentése, ellenőrzése nagy munkát ró az árúgye is tulterhelt pü. szakközsegekre. Az ebből származó forgalmi adó bevétel nem lesz arányban a végzett munka ellenértékével, mert nézetünk szerint szivarkapapír, hüvely és egyéb más papíraru készlet értéke utáni 3 százalékos forgalmi adó nem lenne több, mint kb. 20—25.000 pengő.

A kincstári haszonrészeseidés felemlések or dobozonkint 3.—pengő, hüvelyenkint 1.—pengő kicstári haszonrészeseidés után fizetés rendeltetett el. Tudomásunk szerint ezen felemlés folytán kb. 1½ millió pengő folyt

be az állampénztárába, amely összeget a cigarettapapír és hüvelygyárak, azok főbizományosai, a nagykereskedők és Magyarország 13.000 dohányárusa fizette be. A 3%-os forgalmi adónál azonban dobozonkint csak 27 fillér, hüvelyenkint pedig 10 fillér lenne utánfizetendő. Ezen utánfizetés elenyészően kevés a szembe állított 3 és 1 gengőshaszonrészeseidésével, mert hiszen a gyárak, nagykereskedők és főbizományosok készlet bejelentései után fizetendő forgalmiadók befolyának. Ezen arányossággal is megközelíti számításunk a valóságot akkor, amikor a dohányárusok készlete után befolyó forgalmi adót 20—25.000 pengőre becsültük. Ezen kis összeg nem éri meg azt, hogy nemcsak a dohányárusok, hanem az ellenőrzést, számléjtést végző amugy is tulterhelt pü. tisztviselők is elvonassanak nehéz hivatásuk teljesítésétől.

Kérésünk ismétlése mellett maradunk

hazafias tisztelettel:

Szentessy Sándor
a csoport alelnöke.

Storcz Béla Mátvás
ügyvezető igazgató.

A fenti kérelem támogatására a m. kir. Dohányjüvedék Központi Igazgatóságát is felkértük annál is inkább mert a Jüvedék szempontjából sem lehet közömbös, hogy a dohányárus éppen a várható forgalomemelkedés idejében tartózkodjon megfelelő mennyiségű cigarettapapír és hüvely raktáron tartásától.

A dohányárusnak kelle köveztvámot fizetnie?

Egyik nagyárus tagtársunk panasszal fordult hozzánk. Panaszában elmondotta, hogy vidéki nagyáruájának szükségletét az előtt kocsin vagy autón hozatta el az illetékes dohányáruraktárból, amelyhez felvételezésre be van osztva. Minthogy a vasut több a dohányra kedvezményes díjtételt adott, a dohányáruszállításknál tagtársunk is a vasuti fuvarozást vette igénybe, azonban egy szép napon a legnagyobb meglepetésére felosztást kapott a helybeli vasuti árúpenztártól, hogy 238 P-t fizessen a fel nem számított köveztvám fejében.

Ez az eset alkalmat ad nekünk arra, hogy a köveztvám közérdekű kérdésével külön cikkben foglalkozzunk s feleletet

adjunk arra a kérdésre, hogy tartozik-e a dohányárus az áruájára részére felvételezett dohánygyártmányok után köveztvámot fizetni?

A köveztvám tulajdonképpen illetéktérmentésztü szolgáltatás, amelyet a városok vagy községek közutainak használatáért a fuvarok, állatok és vasuti szállítványok után szednek. A köveztvám szedése az 1890. l. tc. az utügyi törvény rendelkezései szerint vagy a régi vámjügy alapján történik, vagy a köveztvám szedésére vonatkozó engedélyt a kereskedelmi miniszter adja meg határozott időtartamra. A köveztvám szedésének joga a közforgalmi utak, útburkolatok, hidak stb. (u. n. vámtárgyak) létesítésének és

fenntartásának kötelezettségével jár. A köveztvám beszédésének módja szerint kétféle: vasuti és belső (sorompó) vám. Fenntartását indokolja a gazdasági fejlődés következtében és arányában növekedő forgalom, különösen a géperejü teher-, és személyszállítás, ami a városok és községek közforgalmu utainak fokozottabb rongálódásával jár. Fenntartásukat indokolja továbbá az a méltányosság is, hogy egyes esetekben és bizonyos közülmények között azok, akik a közutak használatát köveztvám nélkül vagy fokozottabb mértékben veszik igénybe, az utak létesítési és fenntartási költségeihez aránylag nagyobb mérvben járulnak hozzá, mint azok, akik a közutakat csak köveztvám, de közvetlenül épen nem, vagy csak legtrikább alkalommal használják.

A köveztvám fizetésének kötelezettsége alól azonban a törvény 99. §-a mentességeket állapít meg.

A 99. §. 6. pontja azt mondja, hogy „a vámdíjak fizetése alól mentesek az állami javak és az azokat szállító fuvarok.”

Amikor tehát azt a kérdést kívánjuk eldönteni, hogy a dohányárus tartozik-e a felvételezett dohánygyártmányok után köveztvámot fizetni, akkor arra az előzetes kérdésre kell megfelelni, hogy vajon a dohánygyártmányok, amidőn azok az állami dohányáruraktárból kikerülnek, köveztvám-mentességet élvező állami javak-e még, vagy pedig a dohányárus saját tulajdonai, amelyek tehát az utügyi törvény 99. §-ának 6. pontja alá nem vonhatók.

A m. kir. közigazgatási bíróság felmerült vitás esetekből kiüloáyan ebben a kérdésben tíz évi időközrel két (516 és 1101 sz.) lényegileg egybehangzó elvi határozatot hozott s úgy döntött, hogy a kincstári raktárból akár hitelre, akár készpénzfizetés mellett elvitt dohányárurak után a dohányárus köveztvámot fizetni nem tartozik, mert a dohányárus a neki átadott dohányárura tulajdonjogot nem szerzett az általa átvett dohánygyártmányok továbbra is állami javak maradnak, tehát az azokat, mint állami javakat megillező vámmmentesség fennáll akkor is, amidőn azok a dohányárushoz szállítottatnak.

A m. kir. közigazgatási bíróság ezt a döntését a dohánygyártmányok eladására vonatkozó szabályok azon rendelkezésére alapítja, amely szerint a dohányárus a kincstárnak bizonmánya, már pedig a bizomá-

nyi viszony lényege abban nyilvánul, hogy a dohányárus az állami dohánygyártmányokat, tehát az állami javakat a kincstár megbízásából a saját nevében, de a megbízó kincstár jávára árusítja.

Mindkét elvi határozat dohánynagyáruóra vonatkozik, de azok indoklásából logikusan következik, hogy azok megfelelően állanak a dohánjkísárura és korlátolt dohánjárura néve is, ha a köveztvám mentesség vitája az említettek szállításainál netalán felmerülne.

Az adott kép teljességének kedvéért megemlítük — bár budapesti viszonylatban a kérdést gyakorlatinak nem tartjuk, — hogy Budapest székesföváros területére vonatkozóan a dohánygyártmányokat köveztvám mentesség nem illeti meg, mert itt nincs tulajdonképeni köveztvám, hanem általános beviteli vám, helyesebben indirekt adó, amely nem az utügyi törvényen, hanem a székesfövárosi törvény alapján hozott székesfövárosi szabályrendeleteken alapszik, tehát az utügyi törvényben statuált mentességek arra nézve nem irányadók (4921 1906 és 7665 1909. kig. bir. számok.)

Hogy olvasóink minél részletesebb felvilágosítást szerezhesenek, s hogy adott esetekben a hatóságok előtt eljárva a fent érintett elvi határozatokra eredményesen hivatkozhasanak, lényeges részekre kiterjedő b kivonatban alább leközöljük a közigazgatási bíróságnak fent hivatkozott elvi határozatait.

516. sz. elvi határozat.

(Olvasható: a m. kir. közigazgatási bíróság általános közigazgatási osztályának döntvényei és elvi jelentőségü határozatai VIII. évf. 81. l.)

424—904. K. szám.

Öfelsége a Király nevében!

A m. kir. Közigazgatási Bíróság K. Mátvás dohányföárus részére érkező állami dohánygyártmányok köveztvámmentessége kérdésében H. törvényhatósági joggal felruházott város tanácsának 1903. szept. hó 2-án 11.595. sz. alatt hozott határozata ellen K. Mátvás által beadott panaszt az 1904. évi március hó 21. napján tartott nyilvános üléseben tárgyalás alá vévén következöleg íelt:

A m. kir. Közigazgatási bíróság, a panasznak helyt ad, s a panaszló mint dohányföárus részére érkező állami dohánygyártmányok köveztvám vámdíjmentességét megállapítja és elrendeli, hogy a panaszlótól az ily szállítványok után 1902. évi

A JANINA Cigarettapapír R. T. gyártmányai a legnagyobb hasznot biztosítják!

SENATOR CELOFILTER cigarettafüvegy
 már **kettős füstszűrővel** kapható
 a régi áron

UJDONSÁG!

SENATOR „RAPID” cigarettafüvegy

hosszában hajtogatott, zárt csomagolásból egyenként kihuzható lapokkal, gummirozott széllel **60 lap ára 14 fillér!**

Nem gummirozott . . 60 lap ára 13 fillér!

Egyéb gyártmányaink:
SENATOR cigarettafüvegy 60 és 120 lap tartalommal
SENATOR EXTRA vattabetétes cigarettafüvegy
JANINA SPEC. cigarettafüvegy

Figyelem! A SENATOR CELOFILTER cellulóz füstszűrős és a **SENATOR EXTRA** vattabetétes füvegyek **rövid, 65 mm-es méretben is kaphatók!**

A SENATOR gyártmányok minden dohánygyárudában és nagykereskedőnél beszerezhetők!

december hó 4-ike óta szedett kövezetvám részére *visszatérítessék.*

Indokok:

A dohányjövődéki szabályok 1. §-a értelmében a nyers és feldolgozott dohány felett a kizárólagos rendelkezési jog az államot illeti. Az 1887. évi XLIV t.-c. 26. §-a szerint pedig a dohányynak élvezetre való készítése kizárólag az állam gyárainak van fenntartva. Az állami dohánygyártmányok tehát állami javak, s mint ilyenek az 1890. évi I. t.-c. 99. §-ának 6. pontja és a H. törvényhatósági joggal felruházott város kövezetvám díj szabályzatának az idézett törvénnyel egyező rendelkezése értelmében *vámdíjmentesek.* — s ezért az idézett városi szabályrendelet 7. pontjában említett dohánygyártmányok alatt az állami dohánygyártmányok nem érthetők. A dohánygyártmányok eladására vonatkozó szabályok 2. §-a szerint pedig a dohányárus a kincstárnak csak ideiglenesen fogadott *bizományosa*, aki a dohánygyártmányokat az e tekintetben fennálló rendeletek értelmében eladni tartozik. A dohányárusnak a kincstárhoz való eképen megállapított viszonyából pedig következik, hogy az eladás végett általa átvett dohánygyártmányok továbbra is állami javak maradnak, mert a bizományos a neki átadott árura tulajdonjogot nem szerez. Ugyanez a dohánygyártmányokat, mint állami javakat megillető vámentesség fennáll akkor is, amidőn az ily gyártmányok a dohányárushoz szállíthatnak. Ez okból a panaszló által igényelt kövezetvám díjmentességet meg kellett állapítani, s a tőle 1902. évi december hó 4-étől szedett ily vám visszatérítését el kellett rendelni.

1101. sz. elvi határozat.

(Olvasható a m. kir. Közigazgatási Biróság általános közigazgatási osztályának döntvényei és elvi jelentőségű határozatai XX. évf. 19. l.)

6267/1914. K. sz.

Öfelsége a Király nevében.

A m. kir. Közigazgatási Biróság

ság N. város polgármestere által Sz. vm. alispánjának S. M. dohányárus részére érkező állami dohánygyártmányok kövezetvámmentessége ügyében kelt határozata ellen emelt panaszt az 1916. évi április hó 27-ik napján tartott nyilvános ülésben az 1896. évi XXVI. t.-c. 66. §-a alapján tárgyalás alá vevén kövezetvámmentesség

ítelt:

A m. kir. közigazgatási biróság a panasznak helyt nem ad.

Indokolás:

N. rendezett tanácsú város rendőrkapitánya 3555/1912. sz. határozatával S. M. dohányárust azon kérelmével, hogy

támadt határozatával a város rendőrkapitányának idézett határozatát megváltoztatta, a kérelemnek helyt adott, s S. M. dohánygyártmányok az áruda részére érkezett dohánygyártmányok után kivett kövezetvám megfizetésének kötelezettségére alól felmentette és kötelezte a várost, hogy a kivett vámdíjakat folyamodó terhéről törölje, a kilizetett vámdíj-összegeket pedig folyamodónak fizesse vissza. Az 1890. I. t.-c. 99. §. 6. pontja világosan rendelkezik arról, hogy az állami javak általában és az azokat szállító fuvarok vámdíjak fizetése alól mentesek, s az állami javak e mentessége külön feltételhez,

adott és a dohánygyártmányok eladására vonatkozó szabályok 2. pontja és a 26. §. rendelkezéseiből kitetszőleg is a dohányárus a kincstárnak a dohányárúk eladása céljából *bizományosa* és a bizományosi viszony lényegében abban nyilvánul meg, hogy a dohányárus az állami dohánygyártmányokat, tehát az állami javakat — a kincstár megbízásából *saját nevében*, de a megbízó kincstár javára köteles árusítani.

De nem következtethető a magántulajdon fennállása az idézett 25. §-nak abból a kijelentéséből sem, hogy a kincstártól akár hitelre, akár készpénz mellett átvett dohányárú a dohányárus tulajdonát képezi, mert a szabályzatnak az a rendelkezése, hogy bírói *végrehajtás* esetén a dohányárúk csak a legközelebbi dohány kis-, vagy nagyárusnak adhatók át — igazolja, hogy a kir. kincstár a dohányárúkra nézve a tulajdonjogot bizonyos mértékben fenntartotta, s a dohányárúkat — eladásuk után is — állami javaknak tekintti.

Utmutatás az adóbevalláshoz

cimen praktikus kis füzet jelent meg, amely szakember által összeállítva rövid és tömör magyarázatot ad ahhoz, hogyan kell ház-, kereseti-, jövedelem-vagyonadó bevallást kiállítani és hogyan kell az adóbevallási űrlap kérdései között a legjobban eligazodni s megtalálni a helyes utat.

Közi a bevallási ívek lényegét is és rovatról-rovatra megmondja, hogy mit és hogyan kell beírni az illető rovatba.

Háztulajdonosoknak nélkülözhetetlen, mert világos magyarázatot adja az u. n. tatarozási kedvezmény rendeletnek is.

Ára 50 fillér. A füzetet minden dohánytözsde árusíthatja.

Dohányárus kartársaink Csoportunk utján darabonként 30 fillérért rendelhetik meg viszonteladás céljából.

TÖBBET KERES HA A FECSKE

SZIVARKAPAPIRT ÉS HÜVELYT
 AJÁNLJA VEVŐINEK!

KITÜNŐ MINŐSÉG! — OLCSÓ ÁR!

az általa bérelt dohánygyár-áruda részére eladásra a vasuton érkezett dohánygyártmányok után illetéktelenül belizetett városi kövezetvám részére visszatérítessék, azon indoklással utasította el, hogy a dohányraktár székelyén a gyártmányok szabályszerű árának lefizetése mellett átvett gyártmányok a kövezetvám dohányárus tulajdonát képezik, — állami javaknak nem minősíthetők, s így azokra a tényleges átvétel után a vámentesség 1890. évi I. t.-c. 99. §. 6. pontjának értelmében ki nem terjeszhető.

A vármegye alispánja a fellebbezés folytán 16.426/1912. szám alatt hozott és panasszal meg-

vagy korlátozáshoz kötve nincsen, nevezetesen nincsen kimondva, hogy csak akkor mentesek az állami javak, ha azokat az állam közvetlenül kezelteti. Panaszló a vármegye alispánjának ezen határozata ellen irányuló panasziratában azt vitatja, hogy amidőn a dohányárus a dohánygyártmányokat a vasuton átvessi, azok már nem tekinthetők állami javaknak, hanem a dohányárus magántulajdonának, s így vámentességet sem igényelhetnek.

A bíróság a panaszló érvelését nem veheti alapul, mert a bíróság állandó gyakorlatának megfelelőek az 1905. évben m. kir. pénzügyminiszter által ki-

A karácsonyi csomagolások célja

Legutóbbi számunkban már közöltük, hogy a Dohányjövédék ez évben is forgalomba bocsát finomabb, ajándékozásra alkalmas dohánygyártmányokat izléses kivitelű, karácsonyi csomagokban. Ezek a celophánba burkolt, arany, vagy ezüstszalaggal átkötött csomagocskák azóta már forgalomba is kerültek. A Dohányjövédék a jó kereskedő gondosságával jóelőre igyekezett ellátni árusait ilyen diszített ünnepi csomagokkal, hogy kirakati elhelyezéssel és bemutatással már pár héttel az ünnepek előtt ajánlhatóságuk vevőiknek.

Több esetben előfordult, hogy kartársaink egyike-másika ezeket a karácsonyi csomagokat felbontotta és a benne volt dohányárt darabonkénti eladáshoz használta fel. Ezek az esetek kötelességünké teszik, hogy

megfelelően olyankor, amikor vevőinknek az egész csomagot eladhatjuk. Ha kibontogatjuk és a benne lévő árut darabonként adjuk el, akkor a Dohányjövédék felesleges áldozatot hozott, mert nem lesz ajándékozásra alkalmas csomagunk akkor, amikor arra vevő jelentkezik, vagy a vevőt ennek megvételére ügyesen rábeszélhetnénk.

Ügyeljünk tehát arra, hogy a dohányáru felvételezéseknél a karácsonyi csomagok beszerzése mellett a máskor is felvételezett dohánygyártmányokat megfelelő mennyiségben szerezzük be, nehogy áruhiány miatt a karácsonyi csomagokat kényszerüljünk kibontani.

A dohányelosztókat és dohánygyáradukat külön is kérjük, hogy az áru kiadásánál erre

Legujabb! Füst

duplaszűrős szivarok hüvely

Gyártja:

Samum Altesse r. t.
VI., Gömb utca 32. sz.

kartársainkat a karácsonyi csomagolásoknak gondos és célszerű felhasználására kérjük. A Dohányjövédék áldozatot hoz az ünnepek előtti nagyobb forgalom érdekében azzal, hogy ilyen diszes és igazán izléses csomagolásokat hoz forgalomba minden külön felár nélkül. Teszi ezt épen a dohányárusok érdekében, akik pár évvel ezelőtt, ha jól visszaemlékezünk, kénytelenek voltak a közönség igényeinek kielégítésére, de saját jóllétfogott érdekében is, saját költségükön készíteni ilyen díszesebb csomagolásokat. Most, amikor ezt helyettünk a Dohányjövédék saját költségén végzi el, becsüljük meg ezt az áldozatkésztséget és a karácsonyi csomagokat használjuk fel a célnak

megfelelően figyelemmel.

Ezzel kapcsolatban Visky Sándor ur a m. kir. Dohányáruraktár igazgatója oda nyilatkozott, hogy a dohányárusok általában abban a tévhitben vannak, hogy a karácsonyi csomagolású dohánytermékek finomabbak, mint a rendes formában forgalomba hozott ugyanezen gyártmányok. Kijelentette, hogy ezek a karácsonyi csomagolású dohánygyártmányok semmielőtt sem különbek, mint a karácsonyi agyszálalás nélküli forgalomba kerülő árucikkek; azok gyártásánál egyforma gondtal vigyáznak arra, hogy a gyártmányok kitünő minőségűek legyenek és a fogyasztó közönséget teljes mértékben kielégítsék.

Felhívás tagjainkhoz!

Egy munkás év végéhez értünk, amelynek eddigi eredményei is igazolták, de a közeljövőbeliek még inkább igazolni fogják, hogy tömörülésünk szükségessége és helyes volt.

Akik legelőbb hívó szavunkra zászlónk alá álltak, hitet tettek amellett a program mellett, amelynek megvalósulását minden magyar dohányárus óhajtja, várja és követeli.

Ez a hit és e hitet vallók tömege adja nekünk az erőt ahhoz, hogy a közös dohányárúsérdekekért való harcunkat megvitjük.

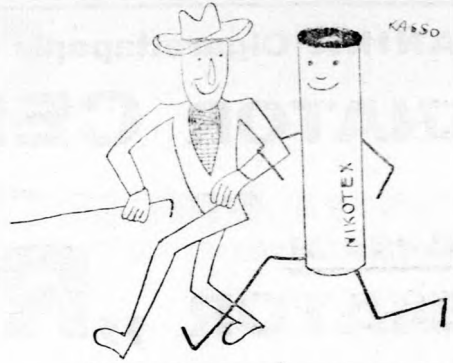
A hitvallásban és a csatlakozásban rejlt erkölcsi erő azonban még nem elegendő, mert a küzdelemhez nemcsak erkölcsi, eszmei és szellemi, hanem anyagi fegyverekre is

szükség van. A mi anyagi fegyverünk a tagdíj. A fegyver azonban csak akkor használható, ha kézbe van, kérjük tehát tagtársainkat, hogy akinek még van folyó évre tagdíjhátraléka, fizesse azt be minél előbb nagyáradája után, ahol befizetése elleneben a tagsági igazolványba beragasztandó tagdíjbélyeget is megkapja.

Bányai Lőrinc tagságának megszűnése

Ezúton értesítjük tisztelt tagtársainkat, hogy Bányai Lőrinc ur Csoportunknál viselt könyvelői tisztsége — miután anyagi igényeit sajnos nem állt módunkban kielégíteni — megszűnt.

Bányai ur Csoportunk kötelekéből is kilépett.

Nikotex hevenyente
a dohányos ember
legjobb barátja

Kérdés és Felelet

Több küzködő gyulai trafikok, kéri, hogy a bizományi áru bevezetése még karácsony előtt történjen meg, nehogy üres legyen árudájuk. Feleletünk: helyzetüket tisztán látjuk és mindent megteszünk, hogy mielőbb megfelelő áru-készlettel rendelkezzenek. Válaszképen utalunk legutóbbi lapszámunk szerint a választmányi ülésen elhangzottakra. (1887)

Kisasszondi Lajos. A küldött belépési nyilatkozatokat megkaptuk özv. Müllerné tagsági igazolványát a nagyárudába fogjuk küldeni. Kaiber tagfelvételt csak legközelebbi választmányi ülésünk tárgyalhatja. A bizományi ügyben utalunk a legutóbbi választmányi ülésen történt bejelentésre. (1889)

Egy gyótródó dohánykísérő. Jól menne üzlete, de kevés az áruja, mert forgó tőkéje nincs. Kérde van-e remény a bizományi áru bevezetésére Utalunk a választmányi ülésen történt bejelentésre. (1815)

Többeknek a bizományi ügyben. Válaszképen utalunk a választmányi ülésen elhangzott bejelentésre.

Bertha Jánosné. A sorsjegyek közvetítésért kifejezett köszönete nagyon jól esett, noha kötelességünknek érezzük a tagtársainkért való munkálkodást. Természetes, hogy a sorsjegyek eladását a jövőben is közvetíteni fogjuk, tehát ezután is beküldheti hozzánk sorsjegyeit, amit eladni nem tud. Tagdíját a nagyárudában befizetheti az otlévő tagdíjbélyegek ellenében. (1883)

Özv. Peel Ferenecné. Az újság bizományos igazságtalanul és méltánytalanul járt el. Sajnos nincs olyan központi szerv, amely az összes napilapok eladását intézné, tehát azt tanácsoljuk, hogy forduljon közvetlenül azoknak a napilapoknak kiadóhivatalához, amelyek lapját árusítja és kérje, hogy a bizományos útján adják heti elszámolást mellélt bizományba az újságokat. (1945)

Debrecen Kálvin-téri dohányáradától folyó hó 10-iki feladással I. hó 12-én keplunk I drb. 73.237 B. számú felállamsorsjegyet. Sajnálattal értesítjük,

hogy a 4-én megtartott húzáson sorsjegye nem nyert. (1956)

Özv. Józsa Istvánné. Érdeklődni fogunk ügyében a pénzügyigazgatóságon. Az eredményről a legközelebbi lapszámunkban értesítjük. [1955]

Adorján Ármán. Örömmel közöljük, hogy közbenjárásunk folytán engedélyt meghagyták. [1834]

özv. Péter Lászlóné. Tagfelvételt belépési nyilatkozata alapján legközelebbi választmányi ülésünk elé terjesztjük. Szaklapunkat azonban már addig is küldjük. [1930].

Zacher Vilma. Kérését közérdekűnek tartottuk ezért illetékes helyen szóváltuk; de ezekben — amit azt magunk is gondoltuk — már nem teljesíthető.

Személyi hír

Rebenyák Istvánt, Csoportunk választmányi tagját — aki egyben a HONSZ országos alelnöke is — súlyos baleset érte. Mielőbbi teljes felgyógyulását tisztaszívűből kívánjuk.

Elcserezlém

szombathelyi jóforgalmu trafikomat egy hasonló budapestivel!

Választ a kiadóba kérem „Körülményeim miatt” jelégére.

Elcserezlém jömeneteli dunántuli

trafikomat egy hasonló budapestivel!

Választ: „Családi okok miatt” jelégére a kiadóba kérek.

Felelős szerkesztő: Tábor György.
Kiadótulajdonos: Baross-Szövetség Kis-kereskedő, Iparos és Rokonszámak Országos Egyesülete.
Felelős kiadó: dr. Domokos László.
Rovatvezető: dr. Buday Gyula.
A dohányárus szám kiadásáért felelős: nemes Kapotsy Sándor.

Nyomatott: Bányai [Prokter] Adam könyvnyomdájában Telefon: 1-408-42.

A NIKOTEX PENGÉT

kizárólag trafikok árusítják!

Rendelje meg tehát azonnal nagyáradájában a

Nikotex pengét!

BAROSS SZÖVETSÉG

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

A „BAROSS SZÖVETSÉG” KERESKEDŐ-, IPAROS- ÉS ROKONSZAKMÁK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK HIVATALOS LAPJA

Előfizetési ára évi 24 pengő
Dohányárus tagoknak ingyen

Megjelenik minden hó
első és harmadik csütörtökén

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
IV., Bástya uccsa 5. földszint 4.
Tel-fon: 1—868—67

Boldog uj esztendőt!

Boldog új esztendőt!... Köszöntik egymást az emberek a világ minden részén, tüzes borral és habzó pezsgővel telt poharak csengése közben — miatt a hideg magyar téli éjszakában zakatoló vonatokon e sorok rendeltetésük céljához közelednek.

A poharak vig csengésének zajától távol, kicsiny szobákban, dolgos kezek ezrei kulcsólnak imára: köszönik Istennek, hogy az elmúlt év gondjai, megpróbáltatásai közben vigaszt és segítséget nyújtott, s kéri, hogy gondviselő kezét ne vonja el tőlünk az elkövetkezendő esztendőben sem. Az imára kulcsoló dolgos magyar kezek közül kártársi szeretettel szoritjuk meg gondolatban dohányárus tagtársaink jobbát — az egyetakarás minden akadályt legyőzni képes erejével kívánva boldogabb új esztendőt.

A mi kívánságunk több mint udvariasság, több mint szokás. A mi kézzszorításunkban benne érezzük nehéz trafikóséletünk minden keserűségét, gondját, panaszát, sérelmét, de benne lüktet sorsunk jobbrafordulásának vágya, óhaja követelése és reménye is.

Az elmúlt évben ezeknek a vágyaknak, óhajoknak és követeléseknek impozáns módon, hatalmas erővel adott kifejezést a Baross Szövetség Dohányárus Csoportja. Követeléseink a felsőbb hatóságoknál is megértésre, helyeslésre találtak! Mégis nem rajtuk mulott, hogy ezek a követelések mai napig még nem teljesültek.

Az ó és új esztendő találkozásának kézzszorításában kemény akarattal hitet teszünk e követelések mellett amelyeknek teljesülését törekvéseink becsületességének, igazának meggyőződésével és hitével ki fogjuk harcolni. A harcól nem riadunk vissza, mert tudjuk, hogy igaz ügyért, közérdekért harcolunk, s velünk együttérez 13.000 magyar dohányárus.

Ennek a tiszteres hadseregnek érdekei sarkalnak bennünket újabb és újabb munkára és erőfeszítésre.

Hisszük, mert akarjuk a boldogabb új esztendőt!

A dohányárus és alkalmazottja közötti viszony jogi természetű

A munkaadó és alkalmazottja közötti jogviszony természete és az avval összefüggő kérdések a jogviszony keletkezése, fennállása és megszűnése tekintetében nincsenek egységesen szabályozva, illetően a jogi szabályozás nincsen az alkalmazotti viszony mindenegyes ágára nézve egyforma részletességgel kiépítve.

Az 1910/1920. M. E. sz. rendeletet szokták a munkajog kódexének tekinteni, azonban az ebben található anyagi jogi szabályok csakis a kereskedő segédre és a kereskedelmi és ipari (gyári) tisztviselőkre vonatkoznak. Bár a rendelet a kereskedő tanoncok tanoncvizonyának szabályozását nem öleli fel (erre az Ipartörvény és novella vonatkozik) mégis elmondhatjuk, hogy csupán a kereskedő és segéd-személyzetének jogviszonya az, amelyet a munkaügyi rendelet bizonyos mértékig kizárólagossággal von szabályozási körébe. Az iparvállalatok területéről már csak a tisztviselőket ragadja meg, egyéb alkalmazottak jogviszonyának szabályozását szintén az Ipartörvény szabályozási körében hagyván.

A magánalkalmazott, aki szolgálati viszonyára nézve sem a kereskedelmi segéd-személyzet, sem az ipari tisztviselő, sem az egyéb ipari alkalmazottak közé nem tartozik, nem eshet sem a munkaügyi rendelet, sem az Ipartörvény hatálya alá, hanem jogviszonya az általános magánjog szerint nyer elbírálást.

Fel kell említenünk még azt is, hogy a fentiek szerint az általános magánjog szabályozási körébe ulalt magánalkalmazottak jogviszonyai sincsenek egységesen szabályozva, hanem egyes csoportok jogviszonyaira vonatkozóan külön (speciális) törvények állanak fenn, így pl. gazda-tisztekre, újságírókra, cseledekre stb.

A szolgálati szerződések általános szabályait részint ezekből a speciális törvényekből lehet levonni, részint pedig a szokásjogból (joggyakorlat) lehet megállapítani. Magánjogi törvénykönyvünk az ország-

gyűléshez benyújtott javaslata a szolgálati szerződés általános szabályait a XI. cím 1550-1679 §§-aiban tartalmazza.

Az alkalmazottaknak különböző csoportjaira nézve fennálló jogforrások (tehát munkaügyi rendelet, Ipartörvény, speciális törvények, általános magánjog) különböző, sokszor egymástól jelentősen, sőt lényegesen eltérő szabályokat tartalmaznak.

Igy pl. már a szolgálati szerződés megkötése tekintetében lényeges eltérés van, — hogy csak a két véglelet említsük, — a munkaügyi rendelet és a szolgálati szerződés általános magánjogi szabályai alá tartozó munkavállalók jogviszonya között, mert a munkaügyi rendelet egyes kérdésekben (felmondási idő, próbaidő stb.) nem tűr a rendeletben foglalt szabályoktól eltérő olyan megállapodást, amely az alkalmazott hátrányára szolgálhatna, míg a szolgálati viszony általános szabályai szerint a szolgálati szerződés a felek szabad egyezkedésének tárgya, s minden kikötés szabad, csak ne ütközzék jó erkölcsbe, törvénybe, vagy az általános magánjog egyéb szabályaiba.

Vagy pl. a munkaügyi rendelet szerint a betöltött 5 évi szolgálati idő után az alkalmazottat végkielégítés illeti meg, az általános szabályok szerint ellenben a végkielégítéshez való jog az alkalmazottat csak abban az esetben illeti meg, ha azt a felek külön kikötötték.

Vagy pl. a munkaügyi rendelet szerint az alkalmazottnak betöltött két évi szolgálat után felemelt, kétszeres időtartamu felmondási idő jár, míg az általános szabály szerint a felmondási idő bármely tartamu szolgálati idő után is egységes, azaz nem emelkedik.

Már ebből a néhány példából is látható, hogy a dohányárusra nézve életbevágó jelentőséggel fog birmi az, hogy a közötté és alkalmazottja közötti jogviszony melyik jog-forrás hatálya alá fog tartozni, a munkaügyi rendeletnek az alkalmazott érdekét jobban kidomborító szabályai

alá, vagy pedig a magánjognak a szolgálati szerződésre vonatkozó általános szabályai alá, amelyek a felek megállapodásának tágabb teret engednek, s amelyek szerződés nemléte esetén is *enyhébbek* a munkaadóval szemben. Azért mondom, hogy életbevágó jelentőséggel fog ennek a kérdésnek döntése birmi, mert a dohányárus — különösen a kistrafikosok zömét tekintve — annyira *gyenge gazdasági* alany, hogy annál a munkaügyi rendelet ránezve szigorubb szabályainak alkalmazása egyenesen katasztrofális tönkremenelt jelent. Egyes szerencsés kivételektől eltekintve az átlagtrafikosnak tiszta jövedelme olyan csekély, hogy az egy hosszabb felmondási időre megállapított fizetési kötelezettséget vagy a végkielégítés fizetését nem bírja meg anélkül, hogy a dohányárus és legtoább-szór a dohányárudában fizetés nélkül foglalatkoskodó hozzátartozóinak életfenntartását ne veszélyeztetné, illetőleg gazdasági, anyagi helyzetét helyrehozhatatlanul meg ne rendítene és romlásba ne döntene. Ennélfogva a trafikosnak *existenciális* érdeke lesz az, hogy alkalmazottja kereskedelmi alkalmazottnak számítt-e, vagy nem, hogy alkalmazottjával a saját anyagi helyzetének figyelembevételével a *szabad egyezkedés síkján* tárgyalhat-e és állapodhatik-e meg, vagy pedig a munkaügyi rendelet bilincseibe verve kénytelen magát és családját épen üzletének közte és alkalmazottja között rendkívüli bizalmi viszonyt feltételező és megkívánó természetűen fogva egy a rendelet által agyonprotegtált alkalmazott rosszhiszeműségének teljesen kiszolgáltatni!

Megállapíthatjuk, hogy a fenti életbevágó kérdésben még a bírói gyakorlat sem mutat egységes képet. A bizonytalanság, amelyet különböző egyesbírák és tanácsok ítéleteiben tapasztalt egyöntetűség hiánya az érdekeltek körében okoz, valósággi kiált a jogegységi döntés után, s nagytelkintélyű legmagasabb bíróságunknak az élet követelményeit mindenkor tekin-

A legjobban bevezetett

MODIANO

GYÁRTMÁNYOK

eladása a legkönnyebb és a legnagyobb keresetet biztosítja

tebevevő bölcsességét ismerve ez a jogegységi döntés aligha alapulhat máson, mint a két egymással szembenálló fél gazdasági erejének tekintetbevételén, s nem hozhat más megoldást, mint azt, hogy a dohányvásár alkalmazottját kiveszi a munkaügyi rendelet hatálya alól, s a *magánjognak* a szolgáltatási szerződésre vonatkozó általános szabályozási körébe utalja.

Mielőtt a fenti álláspontunk részletes megindokolását elterjesztanők, szükségesnek tartjuk a mai joggyakorlat, az egyes ügyekben létrejött bírói határozatok felhívásával és bemutatásával a jogegységi döntés szükségességét és halaszthatatlanságát kellő világításba helyezni.

A jogegységi döntés szerintünk eddig is csak azért késztett, mert az idevágó ügyek értékükre való tekintettel legtöbbször csak a kir. törvényszékig kerülhetnek fel, tehát a magasabb bíróságokhoz nem jutnak, másrészt a dohányvásár a maga hajnalról késő éjjeli tartó robotja közben — bármilyen mely sebet is ejtsen rajta egy-egy ítélet — képtelen időt szakítani arra, hogy jogegységi döntés kieszközölése céljából a bíróságoknál személyesen eljárjon, végül a rajta üttöt sebnek gazdasági kihatásai megörökítenek akaraterejét, anyagilag pedig lehetlenné teszik azt, hogy jogi szakértő igénybevételével a már eddig is elszenvedett károk mellett még további áldozatokat hozzon.

A bíróságok az egyes konkrét ügyekben a dohányvásár alkalmazottját megillető *felmondási idő, annak tartama, végpontja és a végkielégítés* kérdéseiben döntöttek és a kereseti kérelmekkel kapcsolatban ítéleteik indokolásában mérlegelés tárgyává tették azt a körülményt, hogy a dohányvásár alkalmazottja *kereskedelmi alkalmazottnak* tekintendő-e, vagy sem.

Ennek a kérdésnek a vizsgálatánál nem mellőzhetők annak személyrevételét sem, hogy vajon a dohányvásár kereskedő-e vagy sem, s hogy a dohányvásár üzlete *kereskedelmi üzletnek* tekinthető-e.

A külföldből és később bő kivonatban is ismertetendő ítéletekben igen különböző, egymástól sokszor eltérő, sőt egymással sokszor merőben ellenétes döntéseket találunk mindemé kérdésekre nézve.

Azok a bírói ítéletek, amelyek a dohányvásár alkalmazottjának

kereskedősegédi minőségét megállapítják (ezek vannak kisebb számban) a kereskedelmi törvény 3. §-ára és 258. szakaszára hivatkoznak. Mint tudjuk a Kt. 3. szakasza adja a kereskedő fogalmát, s kereskedőnek mondja azt, aki saját revében *kereskedelmi* ügylettel iparszerűen foglalkozik. Hogy melyek azok az ügyletek, amelyek kereskedelmi ügyletnek tekintetnek, amelyekkel való iparszerű foglalkozás *tehát a kereskedői minőségét* megállapítja, azt a Kt. 258—260. szakaszai mondják meg. Ezek közül a Kt. 258. §-ának 1. bek. 1. pontja az, amelyik a bíróság szerint a dohányvásár ügyleteire vág. Ez a törvény így szól: „Kereskedelmi ügyletnek tekintendő *árúk* s általában ingó dolgok vétele vagy egyébkénti megszerzése azon szándékkal, hogy azok *természetben, át- vagy feldolgozva* ismét tovább adassanak.”

A bíróság felfogása szerint a dohányvásár, aki dohányvásárnak és dohányvásárujai mellékcikkeknek eladásával foglalkozik, hogy eladhasson, *árut* vesz azon szándékkal, hogy azt *természetben* továbbadja, tehát kereskedelmi ügyletet köt, mégpedig iparszerűleg, élethivatásszerűleg, ennélfogva *kereskedő*. Ennek természetes következménye az, hogy alkalmazottja kereskedősegéd, tehát arra az 1910/1920. M. E. sz. munkaügyi rendelet alkalmazandó.

Azonban ennek az álláspontnak is le kellett számolnia a 9180/920. M. E. sz. rendelet 3. szakaszával, amely az állami *egyedárusági*, valamint az állami *egyedárusúsággal összekötött vállalatokban* működő *alkalmazottakat kivette a munkaügyi bíróságok* hatásköre alól. Az *eljárás* (alaki) jog terén történt ez a kivételzés pedig közel hozta azt a gondolatot, hogy a munkaügyi bíróságok alól kivett dohányvásár-alkalmazottak az *anyagi* jog tekintetében sem tartoznak a *munkaügyi rendelet* hatálya alá.

A dohányvásár alkalmazottjának kereskedősegédi minőségét megállapító ítéletek ezen a kis zökkenőn annak megállapításával teszik túl magukat, hogy a 3. szakaszban foglalt intézkedés nem a dohányvásárusok által saját nevükben folytatott dohányvásárudákban működő alkalmazottakra, hanem az állam által létesített és fenntartott egyedárusági vállalatokban, valamint az ezekkel összefüggésben lévő egyéb vállalatokban működő oly alkalmazottakra vonatkozik, akik az *állam, illetve az állami*

vállalat szolgálatában állanak.

Hozzáteszik még azt is, hogy a 3. §-ban statuált kivétel merőben eljárási szabályt tartalmaz, csupán a munkaügyi bírásokra vonatkozó eljárási szabályok alkalmazását zárja ki, de nem akadályozza meg az 1910/1920. M. E. sz. rendeletben foglalt *anyagi* jogi szabályok érvényesülését. Ha tehát a dohányvásár-alkalmazottak a 3. §. alá vonatkozó volnának is, tehát felettük nem a munkaügyi bíróságok ítélnének, jogviszonyuk az anyagi jog tekintetében akkor is a munkaügyi rendelet szabályai szerint kellene, hogy elbírálást nyerjen.

Számosabbak azok az ítéletek, amelyek a dohányvásár alkalmazottját *nem minősítik kereskedősegédnek*, illetőleg kimondják, hogy a *dohányvásárudák*, mint állami egyedáruság összekötött vállalatok, *kereskedelmi üzletnek nem tekinthetők*.

Ennek a szerintünk is helyes álláspontnak megindokolásául ezek a bírói ítéletek nemcsak a 9180/1920. M. E. sz. rendelet 3. §-ára hivatkoznak, amely az állami egyedárusággal összekötött vállalatokban működő alkalmazottakat kivessi a munkaügyi bíróságok alól, hanem megállapítják, hogy a *dohányvásárusok*, akik az állami egyedáruságnak *százalékos eladói*, kereskedőnek nem tekinthetők.

Hivatkoznak továbbá álláspontjuk megindokolásánál az 1875. évi 26.922. sz. földművelés-, ipar-, kereskedelemügyi miniszteri rendelethez is, amelynek értelmében a dohányvásárudák mint állami egyedárusággal összekötött vállalat, kereskedelmi üzletnek nem tekinthető.

Kiterjeszkednek ezek az ítéletek arra is, hogy a dohányvásárusok a kincstári dohánygyártmányok eladásán kívül még mellékcikkeknek eladásával is szokatlan foglalkozni. Nem tartják helytállónak azt az érvelést sem, hogy a kereskedői, illetőleg kereskedősegédi minőség ezeknek a — nyilván nem kincstári gyártmányú és nem egyedárusági jellegű — mellékcikkeknek árusítása alapján volna megállapítható és megállapítandó. A bíróság szerint ugyanis ezeknek a mellékcikkeknek (cigarettafüvely, gyufa, papír, ceruza, bélyeg, váltó őrlapok) már a megjelenéséből (nevéből) kiténik, hogy ezeknek az eladására csak *járulékos tevékenység*, s hogy a *dohányvásár főtevékenysége* az állami egyedárusági cikkeknek, vagyis a kincstári dohánygyártmányoknak eladására irányul, tehát ez a *főtevékenység*

irányadó a dohányvásárus szolgálatában álló alkalmazottak jogviszonyára, akik így *nem kereskedősegédek*, s rájuk nem a munkaügyi rendelet intézkedései, hanem a *szolgálati szerződésnek általános magánjogi* szabályai nyerne alkalmazást. (Folytatjuk.)

Dr. Buday Gyula.

Dorner Aurél miniszteri osztályfőnök

Dorner Aurél miniszteri tanácsost, a pénzügyminisztérium elnöki osztályának vezetőjét, a Kormányzó Ur Öfömlétsága miniszteri osztályfőnöké nevezte ki.

Ez a kinevezés nemcsak a tisztviselői kar tagjaiban, hanem — bátran mondhatjuk — az egész országban osztatlan örömet keltett. Dorner Aurél ugyanis mindenki ismeri és szereti. Rokonszenves egyénisége akkor vált közismertté, amikor még mint a miniszterek személyi titkára olyan odaadóan, láradhatatlanul és lelkiismeretesen látta el nehéz munkakörét, hogy nemcsak minisztereinek elismerését, hanem mindenki tiszteletét és szeretetét is kiérdemelte. Amikor Fabinyi Tihamér a kereskedelmi minisztérium vezetésétől megvált és pénzügyminiszter lett, Dorner Aurél kitűnő munkásságát nem akarván nélkülözni, magával vitte a pénzügyminisztériumba, ahol az elnöki osztály vezetésével bizta meg. Ebben a minőségében érte a Legmagasabb Helyről jött elismerés, amikor 1936 év derekán a Kormányzó Ur Öfömlétsága a Magyar Erdemrend középkeresztjével tüntette ki.

Miniszteri osztályfőnöké történt kinevezése alkalmából a magyar dohányvásárusok összességének szerencsekívánatait tolmácsoljuk ezúton Dorner Aurélnak, akik büszkén vallhatunk a magunkénak, mert mindenkor számíthatunk megértő jóindulatára és érző szívére, amely nyitva áll mindig minden igaz ügy számára, de különösen a dohányvásárusok előtt, akikben Ő mindig a hadirokkantat, hadiözvegycet, hadiárvat keresi, találja és istápolja.

*
Örömmel adunk hirt *Lechner László* pénzügyi tanácsossá való előléptetéséről. Lechner László a m. kir. Dohányjövődék Központi Igazgatóság régi érdemes munkása, aki a dohányvásárusok ügyei iránt mindenkor igaz megértést tanúsít.

A JANINA Cigarettapapír R. T. gyártmányai a legnagyobb hasznot biztosítják!

SENATOR CELOFILTER cigarettahüvely
már **kettős füstszűrővel** kapható a régi áron

UJDONSÁG!

SENATOR „RAPID” cigarettapapír

hosszában hajtogatott, zárt csomagolásból egyenként kihuzható lapokkal, gummirozott széllel **60 lap ára 14 fillér!**

Nem gummirozott . . 60 lap ára 13 fillér!

Egyéb gyártmányaink:
SENATOR cigaretta 60 és 120 lap tartalommal
SENATOR EXTRA vattabetétes cigarettahüvely
JANINA SPEC. cigaretta 60

Figyelem! A SENATOR CELOFILTER cellulóz füstszűrős és a **SENATOR EXTRA** vattabetétes hüvelyek **rövid, 65 mm-es méretben is kaphatók!**

A SENATOR gyártmányok minden dohánygyár-udában és nagykereskedőnél beszerezhetőek!

Trafikcsinosításra tatarozási adókedvezményt!

Ugy értesülünk, hogy az átalakítási adókedvezményre (közneven tatarozási adókedvezményre) vonatkozó új rendelet most van előkészületen és kidolgozás alatt.

A 70.000/1935. P. M. rendelet hatálya, amely az épületek átalakításával kapcsolatban engedélyezhető adókedvezményekről szólt, 1936. december 31-ével lejárt, mert csak azokra az átalakításokra biztosít kedvezményt, amelyek legkésőbb 1936. év végéig teljesen befejezettek.

A napilapok híradása szerint a székesfővárosi pénzügyigazgatóság dr. Csillery Béla m. tan., pénzügyigazgató elnöklével széleskörű szakértekezletet tartottak az érdekeltek szakmák bevonásával a jövő évi háztartozások és átalakítások adókedvezményéről.

Az értekezlet 28 pontban tárgyalta le az érdekeltek szakmák javaslatait az adókedvezményes tatarozások, átalakítások elbírálásának adminisztratív és műszaki kérdéseiről. Sürgették az üzleti portálok modernizálásának adókedvezményét egy a fővárosra, mint a vidéki városokra vonatkozóan, mert ez a városkép kialakulása, idegenforgalom és kisipari munkaalkalom szempontjából is egyaránt fontos.

A most érvényben lévő rendelet ugyanis a portálék és kirakati szerkezetek, továbbá a fényhatások, cég- és reklámtáblák költségeit kivette a tatarozási adókedvezményben részesíthető befektetések köréből s ezáltal utját vágta annak, hogy az üzletelhelyiségek, a portálék átépítése és modernizálása körül jelentősebb fellendülés állhasson elő.

Ebben a tekintetben a most érvényben lévő rendelet visszafelé mutat az előbbi tatarozási rendeletekkel (178.000/1933 P. M. 167.000/1934 M. E.) szemben amelyek körül az első még nem ismerte azt a kivételt, hogy a portálék és kirakatszerkezetek

költségei nem tartozhatnak azoknak a beruházásoknak a körébe, amelyek után átalakítási adókedvezmény igényelhető. Az 1934 évi tatarozási rendelet ismeri ugyan már ezt a kivételt, de a mainál sokkal szűkebb keretben, amennyiben a portálék és kirakatszerkezetek költségeit nem általánosságban, hanem csupán a be nem épített és csak a falra szerelt portálék és kirakatszerkezetek költségeit vette ki az adókedvezményben nem részesíthető beruházások köréből.

A mai rendelet szűkebb körébe annak tudható be, hogy az előbbi rendeletek uralmi ideje alatt elkészült és modernizált portálék és kirakati szerkezetek nem eredményeztek magasabb bérjövédelmet, mint amilyen a modernizálást megelőző időben volt s így az állam nem találta

De az üzletcsinosítási adókedvezmény még fokozottabb jelentőséggel bír a dohányárudák tekintetében. A dohányárudák csinos, vonzó külseje a kincstárnak is érdeke, mert végeredményben a dohányjövédék a kincstárnak egy üzleti vállalkozása, amelynek jövedelmességénél az egyik legfontosabb tényező éppen a mindenható vásárlóközönséggel közvetlenül érintkező dohányárus munkája. Az sem lehet közömbös, hogy ez a munka minő keretben zajlik le. Egy piszkos, kopott, undort keltő, izléstelen zugban-e, vagy egy szemnek kedves, hívogató, vonzó, művészi szempontokat sem nélkülöző tiszta üzletelhelyiségben, ahova mindenki szívesen lép be.

Ebben a tekintetben sok és méltó panasz hangzik el a do-

a rövidlátó pénzügyi szempont. Amit elveszt a révén, azt megnyeri a vámon. Amit elveszt a megadóadó tatarozási adókedvezmény révén házadóban, annál egészen biztosan sokkal többet fog behozni, nyerni a kincstári dohánygyártmányok felemelkedő, nagyobb forgalmának s a nagyobb forgalommal áncolatlan kapcsolatban engedélyezhető adókedvezmények révén.

B. Gy.

Ennek a cikkünknek megírása óta a Budapesti Közlöny december 22-iki számában megjelent a m. kir. Pénzügyminiszternek 100.000/1936 számú új rendelete, az épületek átalakításával kapcsolatban engedélyezhető adókedvezmények tárgyában.

A rendelet az 1937. január hó 1. után megkezdett, de 1937. év végéig befejezett átalakításokkal kapcsolatban engedélyez adókedvezményt. Egyébként rendelkezései a régivel nagyjából azonosak. Sajnos a portálék, kirakati szerkezetek, valamint a fényhatások, cég- és reklámtáblák költségeit az új rendelet sem engedi az adókedvezmény szempontjából figyelembe venni. (S. 6. p.)

Meddő volt tehát minden küzdelem, amely régi rendeleteknek egészen indokolatlan szűkeklésége ellen irányult s amely a dohányárusok üzletcsinosítási törekvéseit adókedvezmények nyújtásával iparkodott volna előmozdítani. (A szerk.)

TÖBBET KERES

HA A

FECSKE

SZIVARKAPAPIRT ÉS HÜVELY
AJÁNLJA VEVŐINEK!

KITÜNŐ MINŐSÉG! — OLCSÓ ÁR!

meg a maga számításait. Ez azonban csak látszólagos csalódás volt, mert a megnövekedett ipari munkaalkalmak legalább egy szempontokon felül még messzebb is kell látnia, hiszen a városkép kedvezőbb kialakulása különösen az idegenforgalmat tekintve oly eredmény, amit nem lehet lebecsülni.

hányárudák ellen. Az államnak érdeke első sorban, hogy minden eszközzel hozzásegítse vékony jövedelmű árusait ahhoz a lehetőséghez, hogy üzletelhelyiségeiket csinosíthassák, modernizálják.

Adókedvezményt kell tehát adni legalább is a trafikhelyiségekre és portáléokra nézve s e tárgyban intézkedést kell felvenni a készülő rendeletbe.

Az államot ne tévessze meg

A dohányárus alkalmazottjának vasárnapja

A trafikos vasár- és ünnepnap munkaszünetéről nincs rendelkezés. Jobbanmondva nincsen minden trafikost egyformán kényszerítő munkaszüneti szabály. A 89.101/1927 K. M. rendelet (Rendeleték Tára

1927 évf. 1765. l.) 1. §-ban megengedi, hogy *dohánygyártmányok, gyufa és szivarkapapír és szipka*, továbbá póstaírtékjegyek és okmány-bélyegek a *kizárólagos* dohányárudákban vasárnapon és Szt. István napján reggel 7 órától este 8 óráig árusíthatók legyenek, azonban a dohányárusok *tetszésére* és legjobb belátására bízva, hogy eljen-e ezzel az engedéllyel, vagy sem, hogy vasárnap és Szt. István napján nyitva tartson-e vagy sem. A trafikok azonban attól félve, hogy a nyitvatartó kartárs az ő vevőit esetleg elhalásztathatja, csak a legtrikább esetben tudják magukat arra elhatározni, hogy vasárnap és Szt. István napján üzletüket bezárják.

Ha a trafikokra csak fakultatív rendelkezés van, annál szigorúbb szabály áll fenn a dohányárus alkalmazottjának vasárnapi foglalkoztatására nézve.

Ezt a szigorú szabályt ugyancsak a fenti rendelet tartalmazza. Az esetben, ha a dohányárus a vasárnapi és Szt. István-napi

napokon és Szt. István napján alkalmazottját foglalkoztatja.

A kihágás miatt az eljárás a *közigazgatási* hatóságnak, mint rendőri büntetőbírósnak, a m. kir. államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik, harmadikok a *belügy miniszter* jár el.

A pénzügyminiszter ezen rendelet kiadásával egyidejűleg utasította a pénzügyi hatóságokat, hogy azoktól a *kizárólagos dohányárusoktól*, akik azért, mert a munkaszüneti napon végzett árusításnál alkalmazottjukat foglalkoztatták, *jogérősen* elítélték, a *dohányárusítási engedélyt vonják meg*. Ennélfogva az eljáró büntető bíróság a kihágási ügyben hozott olyan ítéletet, amely a terheltet *bűnösnek* mondta ki, *jogérőre* emelkedése után az illetékes pénzügyigazgatósággal *hivatalból* közölni köteles.

A kereskedelmi minisztérium az általános szabály áttörésével, engedve az egyes trafikokos kívánságának, különös méltány-

Legujabb! Füst

duplaszűrős szivarkahüvely

Gyártja:

Samum Altesser. t.
VI., Gömb utca 32. sz.

nyitvatartásra vonatkozó jogával él, *üzleti személyzetét a vasárnapon és Szt. István-napi árusítás munkájánál igénybe nem veheti.*

Az idevonatkozó rendeleti intézkedés a következőképpen szól: „Az árusítást az üzlettulajdonos csupán maga, esetleg házastársa, egyenes ágban fel-, vagy lemenő rokonai, örökbe fogadott gyermeke, testvére vagy unokatestvére *szolgálatának igénybevételével* végezheti, *üzleti személyzetét azonban nem foglalkoztathatja*, velem sem a *dohányárudában*, sem azonkívül *semminemű munkát nem végezethet.*”

Jogi személy (pl. Ibusz) által fenntartott dohányárudában az árusítást csak az *üzletvezető maga*, esetleg annak házastársa, fel-, vagy lemenő rokona, örökbe fogadott gyermeke, testvére, vagy unokatestvére végezheti.

Amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, *kihágást* követ el és az 1891 XIII. t.-c.*) 6. §-a alapján 240 P-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a *kizárólagos dohányárus*, aki vasár-

*) Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szól.

A NIKOTEX PENGET

kizárólag trafikok árusítják!

Rendelje meg tehát azonnal nagyárudájában a

Nikotex pengét!

Hölgyeknek: utáknak: Claudiny

NIKOTEX

szivart cigarettát!

okvetlenül fenn kell forognia, míg a harmadik feltétel, hogy ne legyen a dohányárusnak oly hozzátartozója, aki helyettesíthetné, — különösen az utóbbi időben — kevésbé szigorú elbírálásban részesül.

Az erre vonatkozó kérvényt 2 P-ös okmánybéllyel ellátva s a *kereskedelmi minisztériumhoz* címezve közvetlenül a kereskedelmi minisztériumban kell benyújtani.

Egyébként illetékes helyről szerzett értesülésünk szerint a minisztérium a Csoportunk által előterjesztett közohajnak engedve revízió alá szándékszik venni az alkalmazottak vasárnapi foglalkoztatásának kérdését s valószínűen már a közeljövőben hatályon kívül helyezi szigorú rendeletét és az üzletvezető vasárnapi működését *általánosságban* külön engedély nélkül is megfogja engedni.

Kérdés és Felelet

Özv. Józsa Istvánné. Kérésére eljárunk a pénzügyigazgatóságon és örömmel közölhetjük, hogy kérvénye kedvező elintézését fog nyerni. Kiegészítő nyugodtan alkalmazhatja továbbra is betegségének időtartama alatt (1955)

Bán András. A kért Nikotex reklám anyagot rövid uton megrendeltük, azóta valószínűleg meg is kepta már. (1960)

Czifrus Károly. Legutóbb küldött levelét köszönettel vettük. A felvetett gondolatokat alkalomadtán felhasználjuk. (1969)

Budai András. Kérvényét átadtuk ügyészsünnök benyújtás céljából. Ennek megtörténtéről a küldött válaszbélyeg felhasználásával értesíteni fogjuk. (1975)

Többeknek. A legutóbbi választmányi ülésen felvett tagok tagsági igazolványait már kiküldtük a dohánygye-

árudáknak. Tagsági igazolványát kérje mindenki abban a nagyárudában, ahol dohányárut felvesz.

Mester Gyula. Sajnáljuk, hogy italmérésü ügyét sikerre vinni nem lehetett. [1890]

AKI PONTOSAN FIZETI TAGDIJÁT, SAJÁT ÉRDEKÉT TÁMOGATJA!

Felelős szerkesztő: Tábor Gyula. Kiadótulajdonos: Baross-Szövetség Kiskereskedő, Iparos és Rokonszakmák Országos Egyesülete.

Felelős kiadó: dr. Domokos László.

Nvomatott: Bánsági [Prokker] Ádám könyvnyomdájában Telefon: 1-468-42.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

A BAROSS SZÖVETSÉG DOHÁNYÁRUS CSOPORTJA

Hivatalos helyisége: Budapest, IV. Bástya-utca 5. földszint 4. Hivatalos óra Minden hétköznapon [szombat kivételével] d. e. 1/9—12-ig és délután 1/3—6-ig. Szombaton 9—1-ig.

Telefonia: 1-868-67.

Szaklapja: a Baross Szövetség dohányárus száma. Megjelenik minden hó első és harmadik csütörtökén Tagoknak díjmentes. Rovatvezető: dr. Buday Gyula. A dohányárus szám kiadásáért felelős: nemes Kapotsy Sándor.

Ügyésze: Dr. Buday Gyula egyetemi m. tanár, ügyvéd (Budapest, VI. Andrásy-ut 36. III. 6. Telefon: 1-193-93), hivatalos óráit a Csoport helyiségében minden pénteken d. u. 7—8 között tartja.

Dohányzasi cikkek legolcsóbb beszerzési forrása

Telefon: 1-445-84
TAUSZKY ARTUR
BUDAPEST, VII. ker., Akácia-utca 13.